

Sekizinci Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Soruları

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

1. AVRUPA'DA YAŞANAN DEĞİŞİM VE XX. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLET

(UYANAN AVRUPA VE SARSILAN OSMANLI)

1. Siyasi çalkantıların yanı sıra Osmanlı Devleti'nin ekonomisi de giderek zayıflamaktaydı. Avrupa'daki fabrikalarda seri bir şekilde, bol miktarda ve düşük fiyatla üretilen mallar, Osmanlı pazarını istila etti. Kapitülasyonlar nedeniyle gümrük vergilerinin düşük olması da Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın ham madde kaynağı ve açık pazarı haline gelmesinde önemli rol oynadı. Küçük atölyelerde ve el tezgahlarında üretim yapan Osmanlı esnaf ve zanaatkarları, Avrupalı üreticilerle rekabet edemediler. Bu durum zamanla el tezgahlarının ve küçük atölyelerin kapanmasına, Osmanlı ekonomisinin büyük zarara uğramasına neden oldu.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı devleti sanayisi Avrupa ile rekabet halindedir.
- B) Osmanlı küçük sanayisi zor durumdadır.
- C) Avrupa gümrük vergisi ödememektedir.
- D) Osmanlı siyaseten güçlüdür.

2. “Sanayi İnkılabı'nı ilk gerçekleştiren ve en fazla sömürgeye sahip olan devletiz, “üzerinde güneş batmayan ülke” olarak tanındık. Sömürgelerimizi elimizde tutmak için güçlü bir donanmamız vardı. Orta Doğu petrol alanları, oldukça ilgimizi çekiyordu.” **diyen bir İngiltere kralı,**

- I. Bütün kıtalarda sömürge sahibidir.
- II. Sanayileşmiş bir ülkeye sahiptir.
- III. Osmanlı topraklarına sahip olmak istemektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

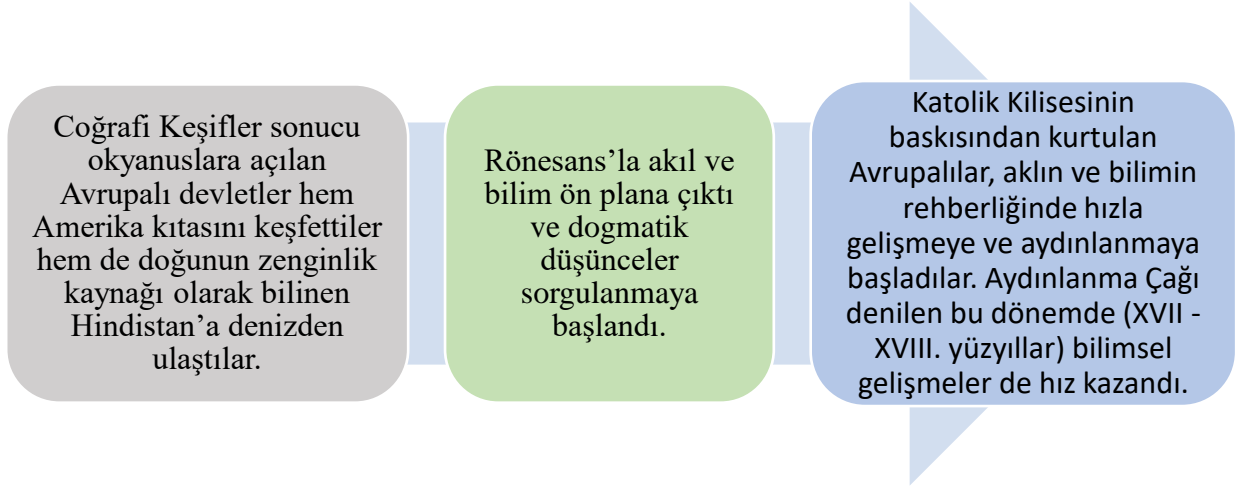
- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Avrupa’da XIX. yüzyılda yaşanan önemli gelişmeler ve sanayileşmenin hız kazanması Avrupa’yı dünyanın sermaye, sanayi ve üretim merkezi haline getirdi. Fransız İhtilali’nin yaydığı milliyetçilik akımı bu kıtadaki kuvvetler dengesini büyük ölçüde değiştirdi. Yeni “ulus devletler” ortaya çıktı. Ayrıca bu dönemde 1870’te İtalya, 1871’de Almanya siyasi birliklerini tamamlayarak sömürgeciliğe yöneldi. Böylece Avrupa’da kuvvetler dengesini etkileyecek iki önemli güç ortaya çıktı.

Bu bilgiye aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Fransız İhtilali Avrupa’da güç dengelerini değiştirmiştir.
- B) Sömürgeciliğe katılan yeni devletler vardır.
- C) Avrupa sermaye ve üretim merkezidir.
- D) İtalya ve Almanya iş birliği halindedir.

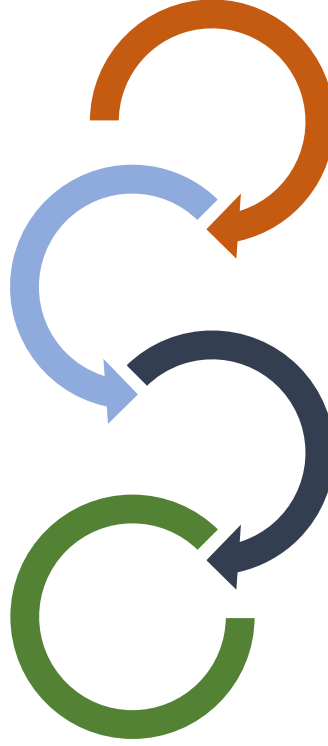
4.

Avrupa’da yaşanan yukarıdaki gelişmelerin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Keşfedilen bu bölgelerdeki kaynakları kendi ülkelerine taşıyarak zenginleştiler.
- B) Avrupa’da bilimsel faaliyetler gelişti.
- C) Kilise ve papalık gücünü korudu.
- D) Avrupa’da sanayileşmenin yolu açıldı.

5.

Yukarıda Avrupa'yı derinden etkileyen olayları, sebep sonuç ilişkisi içerisinde ve kronolojik olarak sıraladığımızda ilk olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rönesans
- B) Aydınlanma Çağı
- C) Coğrafi Keşifler
- D) Reform

6.

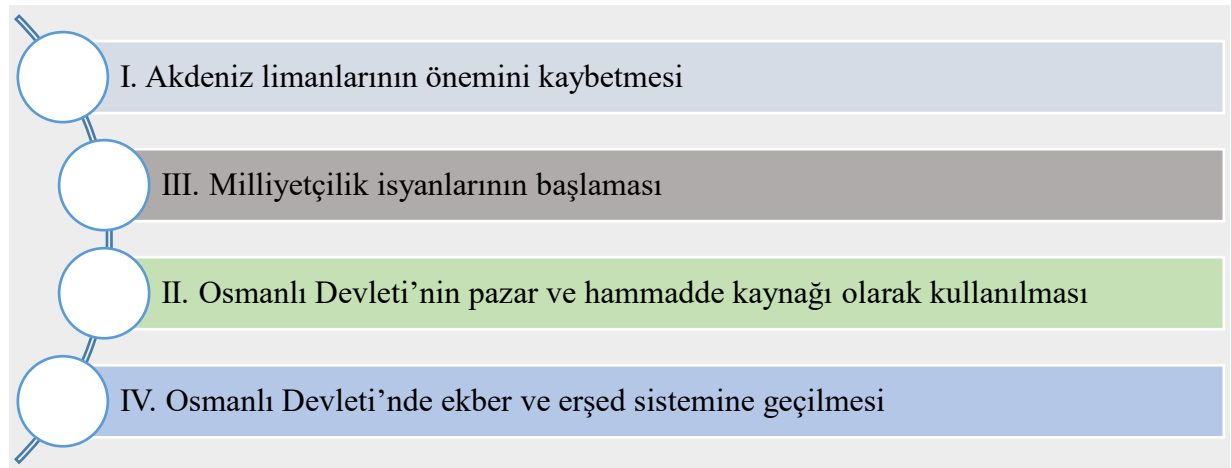

Yukarıda Osmanlı Devleti'ni etkilemiş ve Avrupa'nın değişimini sağlayan olaylar yer almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu olayların Osmanlı Devleti açısından doğurduğu sonuçlardan biri değildir?

- A) Ticaret yolları değişmiş ve Akdeniz'in önemi azalmıştır.
- B) Osmanlı Devleti'nin batı seferleri kolaylaşmıştır.
- C) Avrupa sanayi ürünleri Osmanlı pazarlarına girmiştir.
- D) Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik isyanları başlamıştır.

7.

Yukarıdaki olaylardan hangisi Avrupa'da yaşanan gelişmelerin Osmanlı Devleti'ne etkilerinden biri değildir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III

8. Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı da Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkiledi. Sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı toprakları uluslararası ortak pazara dönüştü. Fransız İhtilali'nin (1789) sonuçları da Osmanlı Devleti üzerinde etkili oldu. İhtilalle birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirler dünyaya yayıldı. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkiledi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'ni etkilediği söylenemez?

- A) Milliyetçilik
- B) Sömürgecilik
- C) Sanayi İnkılabı
- D) Ümmetçilik

9. II. Abdülhamit tarafından Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası Kanun-ı Esasi ilan edildi. Anayasaya göre Osmanlı Mebusan Meclisi açıldı. Osmanlı Devleti'nde I. Meşrutiyet Dönemi başladı. Halk ilk kez seçimlere katılarak sınırlı da olsa yönetimde söz sahibi oldu. II. Abdülhamit, 1908 yılına kadar devleti mutlakiyetle yönetti. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin meşrutiyeti yeniden getirmek için yürüttüğü mücadele sonucunda II. Abdülhamit, 23 Temmuz 1908'de meşrutiyeti yeniden ilan etti. Böylece II. Meşrutiyet Dönemi başladı. Anayasada önemli değişiklikler yapıldı, padişahın yetkileri sınırlandırıldı ve meclisin yetkileri artırıldı. Ayrıca ilk kez siyasi partilerin kurulması sağlandı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Halk yönetime katılmıştır.
- B) Osmanlı Devleti'nde anayasalı yönetim başlamıştır.
- C) I. Meşrutiyet daha demokratik yapıdadır.
- D) Siyasi partiler ilk defa yerini almıştır.

10. Avrupa Devletleri -Osmanlı yönetiminin çağrısıyla- bir araya gelerek Düyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular (1881).

Yalnız bu bilgiye dayalı olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti borçlarını ödemekte zorlanmaktadır.
- B) Osmanlı Devleti-Avrupa ilişkileri iyidir.
- C) Osmanlı Devleti teşkilatlanmaya önem vermektedir.
- D) Osmanlı Devleti ekonomisini geliştirmeye çalışmaktadır.

B. MUSTAFA KEMAL'İN DOĞUMU, AİLESİ VE ÇOCUKLUĞU

11. “ Mustafa Kemal, öğreniminin büyük bir bölümünü Makedonya’da tamamlamıştır.” diyen bir tarihçi aşağıdakilerden hangisini kanıt olarak gösteremez?

- A) Şemsi Efendi okulunu bitirmesi
- B) Askeri Rüştiyeyi bitirmesi
- C) Harp okulunu bitirmesi
- D) Askeri İdadiyi bitirmesi

12. Mustafa; Osmanlı Devleti'nin en bunalımlı döneminde, 1881’de, o zamanlar bir Osmanlı sancağı olan Selânik’te, orta gelirli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Babası gümrük memurluğu yapan Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım’dır. Soyları, Anadolu’dan Rumeli’ye iskân ettirilen Kocacık Türkmenlerinden gelmektedir. Mustafa, yedi yaşındayken babasını kaybetmiş ve yetim kalmıştır. Zübeyde Hanım, eşinin vefatı üzerine üç çocuğuyla birlikte kardeşinin çalıştığı çiftlik evine taşınmış, bu durum Mustafa’nın eğitim hayatının bir süre aksamasına neden olmuştur.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal’in çocukluk hayatı zorluklarla geçmiştir.
- B) Eğitim hayatında aksamalar yaşanmıştır.
- C) Ailesi Anadolu’dan Selanik’e göç etmiştir.
- D) Babası devlet hizmetinde çalışmıştır.

C. MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN KİŞİLER VE OLAYLAR 13.

-Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Okuduğu yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı. Resmî görevlerle Avrupa'da bulunması da Batı'yı yakından tanınmasına yardımcı oldu.

-Genç Mustafa'nın okumaya karşı büyük bir ilgisi vardı. Yerli ve yabancı birçok fikir adamını okur ve onların fikirlerini analiz ederdi. Kitapları okurken sayfa kenarlarına notlar alır, kimi zaman kendi fikirlerini de bu notların yanına yazardı. Mustafa Kemal yabancı düşünce adamlarının eserlerinden istifade edebilmek için Fransızca öğrenmişti.

Yukarıdaki iki paragrafı birlikte düşündüğümüzde çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal yerli yazarları tercih etmektedir.
- B) Mustafa Kemal yabancı dilin faydalarını görmüştür.
- C) Mustafa Kemal Avrupa'da görev yapmıştır.
- D) Mustafa Kemal kendi fikirlerini not almıştır.

14. "Mustafa Kemal'in karakterini şekillendiren öğretmenlerinden biri de tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bilge'dir. Tevfik Bilge derslerinde Fransız İhtilali ve düşünürlerinden de bahseder, öğrencilerinin ufkunu genişletir, coşku ve heyecanlarına ortak olurdu. Mustafa Kemal, kendisinde tarihe karşı ilgi ve sevgi oluşturan bu öğretmeni hakkında 'Kendisine minnet borcum var. Bana yeni bir ufuk açtı.' diyerek ondan övgüyle bahsetmiştir."

Buna göre Mustafa Kemal'in öğretim hayatı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Atatürk'ün karakterinin oluşmasında öğretmenlerinin etkisi vardır
- B) Tarih Öğretmeni Mustafa Kemal'i etkilemiştir
- C) Mustafa Kemal'i en fazla Türk düşünürleri etkilemiştir
- D) Mustafa Kemal'in fikir hayatının oluşumunda Fransız düşünürlerin etkisi vardır

15. Mustafa Kemal "*Ben inkılap ruhunu ondan aldım.*" diyerek Tevfik Fikret'ten nasıl etkilendiğini ifade etmiştir.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi Mustafa Kemal'in bu fikrini destekleyen bir gelişme değildir?

AAA

- A) Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşı'na katılması
- B) Türk Tarih Kurumunun kurulması
- C) Saltanatın kaldırılması
- D) Medeni Kanununun kabul edilmesi

16. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisinde geleceğin ünlü hatip ve şairi Ömer Naci ile tanıştı ve arkadaş oldu. Ömer Naci, Mustafa Kemal'e Tevfik Fikret'in ve Namık Kemal'in eserlerini tanıtmış ve sevdirmiştir. Yakın arkadaşı Ali Fethi'nin (Okyar) Fransızcaya hâkimiyeti oldukça ileri bir seviyedeydi. Onun aracılığıyla Rousseau, Voltaire ve Montesquieu gibi Aydınlanma Çağı Fransız düşünürlerin eserleriyle tanıştı. Mustafa Kemal, vatan ve millet sevgisinin oluşmasında Namık Kemal'den ; hak, adalet ve özgürlük kavramlarında Tevfik Fikret'ten; Türk milliyetçiliği duygusunda Ziya Gökalp'ten ; millî kültür, millî birlik ve beraberlik konularında ise Mehmet Emin'den (Yurdakul) etkilenmişti.

Bu bilgiye göre Mustafa Kemal'in fikri yapısının oluşmasında;

- I. Yabancı düşünürlerin etkisi olmuştur.
 - II. Türk düşünür ve yazarların etkisi olmuştur.
 - III. Mustafa Kemal'in Fransızca öğrenmesinin etkisi vardır.
 - IV. Türk edebiyatının etkisi olmamıştır.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve III

Ç. I. DÜNYA SAVAŞI'NA KADAR MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

17. Mustafa Kemal 1910 yılında orduyu temsilen **Picardie'de** (Pikardi) yapılacak askeri manevraları izlemesi amacıyla Fransa'ya gönderildi. Balkan Savaşları sonrasında **Sofya Ataşemiliterliğine** atandı (1913). Sofya'da iken Batı'daki kalkınmanın sebeplerini araştırdı.

Buna göre Mustafa Kemal'in askerlik görevleri için aşağıdakilerden yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal ilk resmi görevini yurt dışında yapmıştır.
- B) Mustafa Kemal yurt dışı askeri görevler yapmıştır.
- C) Mustafa Kemal, yurt için de de askeri manevralara katılmıştır.
- D) Mustafa Kemal Savaşlarına katılmıştır.

18. Mustafa Kemal, Selânik'te iken İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu. Bu Cemiyet'in çalışmaları sonucu ülkede yeniden Meşrutiyet ilan edildi. Ancak bir süre sonra Meşrutiyet karşıtları İstanbul'da ayaklanma çıkardılar. **31 Mart Vakası** adı verilen isyanı bastırmak için Selanik'te, **Hareket Ordusu** adıyla bir ordu hazırlandı.

Bu bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal ordu içinde görevler almıştır.
- B) Mustafa Kemal siyasi olaylarda doğrudan rol almıştır.
- C) Mustafa Kemal'in 31 Mart Vakasının bastırılmasında rolü vardır.
- D) Mustafa Kemal İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin üyesidir.

Mustafa Kemal Görev Başında

19. 1905'te "kurmay yüzbaşı" rütbesiyle Harp Akademisinden mezun olan Mustafa Kemal, kurmaylık stajı için Şam'daki 5. Ordu emrine atandı. Şam'da iken **Vatan ve Hürriyet Cemiyetini** kurdu. 1907 yılına kadar Şam'da kalan Mustafa Kemal, buradan merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu Karargâhının Selânik şubesine atandı.

Buna göre, Mustafa Kemal'in askerlik görevine başlaması ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal ilk görevine Suriye'de başlamıştır.
- B) Mustafa Kemal Makedonya'da görev yapmıştır.
- C) Mustafa Kemal uzun yıllar Şam'da görev yapmıştır.
- D) Mustafa Kemal 5. Orduda görev almıştır.

20.

-Mustafa Kemal, Selânik'te iken İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu.

- Bu Cemiyet'in çalışmaları sonucu ülkede yeniden Meşrutiyet ilan edildi.

- **31 Mart Vakası** adı verilen isyanı bastırmak için Selanik'te, Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı.

-Mustafa Kemal, İstanbul'daki görevini tamamladıktan sonra tekrar Selanik'e döndü (1909).

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Padişah görevden alınmıştır.
- B) İttihat ve Terakki'nin siyasi olaylara etkisi vardır.
- C) Padişahın isteğiyle meşrutiyet ilan edilmiştir.
- D) Mustafa Kemal meşrutiyet karşıtıdır.

21. Mustafa Kemal görevinden fırsat buldukça Bulgaristan'ın sosyal, ekonomik ve kültürel hayatını yakından tanımaya çalışmıştı. Operayı ilk kez burada izlemiş, bunun yanı sıra Bulgaristan'da yaşayan Türklerin sorunlarıyla yakından ilgilenmişti. Onların kültürel hayatlarının geliştirilmesi için girişimlerde bulunan Mustafa Kemal, Bulgaristan'da yaşayan Türklerin çıkardığı gazeteleri yakından takip etmişti. Bulgar meclisinde incelemelerde bulunmuş, Türk milletvekilleri aracılığıyla ülke siyasetinde etkin rol oynamaya çalışmıştı. Bu çalışmalar Bulgaristan'daki Türklerin varlığını korumasını, geliştirmesini ve millî bilinç temellerinin oluşmasını sağlamıştı.

Mustafa Kemal'in Sofya'daki faaliyetleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Siyasetle ilgilenmiştir.
- B) Sanatla ilgilenmiştir.
- C) Türk basınına demeçler vermiştir.
- D) Bulgaristan'daki Türk varlığıyla ilgilenmiştir.

Trablusgarp Savaşı: Garp Ocakları Sönerken (1911-1912)

22. Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkanlarda da savaş çıktı. Böylelikle iki ateş arasında kalan Osmanlı Devleti, İtalya ile olan savaşını sonlandırmak zorunda kaldı. İmzalanan **Uşi Antlaşması** (18 Ekim 1912) ile Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı ancak Trablusgarp halkının dinî yönden Osmanlı halifesine bağlı kalması kabul edildi. Böylece Osmanlı Devleti, Yavuz Selim Devri'nde ayak bastığı Afrika kıtasından tamamen çekildi.

Buna göre Trablusgarp Savaşı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Balkan Devletleri Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı'nda olmasından yararlanmışlardır.
- B) İtalya ile bir antlaşma imzalanmıştır.
- C) İtalya Kuzey Afrika'ya hakim olmuştur.
- D) Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da toprağı kalmamıştır.

23.

Sadece yukarıdaki haritayı dikkate aldığımızda İtalya ile yaptığımız Trablusgarp Savaşı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İtalya kendisine yakın olan Trablusgarp'ı hedef olarak seçmiştir.
- B) Trablusgarp'ın işgaliyle İtalya İngiltere ve Fransa ile komşu olmuştur.
- C) İtalya deniz gücünden yararlanmıştır.
- D) Osmanlı Devleti karadan yardım göndermiştir.

Balkan Savaşları: Bir Facianın Hikâyesi

24. Birinci Balkan Savaşında başkent de tehdit altında kalınca Osmanlı yöneticileri barış istediler. Dört Balkan devletiyle Osmanlı Devleti arasında imzalanan Londra Antlaşması (30 Mayıs 1913) ile savaşa son verildi. Bu antlaşma ile Midye-Enez hattının batısındaki Balkan toprakları -Edirne dâhil olmak üzere- kaybedildi. Savaşın yarattığı kargaşadan faydalanan Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti. Arnavutluk, Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan devleti oldu.

Buna göre Birinci Balkan Savaşı için;

I. Midye-Enez çizgisinin batısındaki topraklar kaybedilmiştir

II. Arnavutluk elimizden çıkmıştır

III. Bulgaristan'la kara sınırimız kalmamıştır

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

25. İkinci Balkan Savaşı'nda Balkan devletleri kendi aralarında savaşımaya başladılar (29 Haziran 1913). Bu savaşta bir yanda Bulgaristan diğer yanda Sırbistan, Yunanistan ve Karadağ vardı. Kargaşadan yararlanmak isteyen Romanya ile Edirne'yi geri almak isteyen Osmanlı Devleti de Bulgaristan'a savaş açtı. Enver Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu Edirne'yi Bulgarlardan geri aldı. Tüm cephelerde zor duruma düşen Bulgaristan yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldı. Osmanlı Devleti ile Bulgaristan arasında imzalanan **İstanbul Antlaşması** (29 Eylül 1913) ile Edirne ve Kırklareli geri alındı. Meriç Nehri, Osmanlı-Bulgaristan sınırı olarak kabul edildi.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti Birinci Balkan Savaşı'nda toprak kaybetmiştir.
- B) Romanya Birinci Balkan Savaşı'na katılmıştır.
- C) Osmanlı Devleti Balkan Devletlerinin yanında yer almıştır.
- D) Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kalmıştır.

2. ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

A. I. DÜNYA SAVAŞI

1. Birinci Dünya Savaşının özel sebepleri arasında,

-Fransa, İngiltere gibi büyük sömürcülere sahip olması ve 1871 Sedan Savaşı'nda kaybettiği Alsas-Loren Bölgesi'ni Almanya'dan geri almak istemesi,

-Almanya, Hızla gelişen sanayisine ham madde ve Pazar bulabilmek için İngiltere'nin ve Uzak Doğu'daki Japonya'nın sömürgelerine göz dikmesi, Orta Doğu'ya ulaşmak amacıyla Osmanlı Devleti ile yakınlaşmak istemesi, etkili olmuştur.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ekonomik kaygılar savaşın başlamasında etkilidir.
- B) İngiltere ve Fransa arasında sömürge rekabeti vardır.
- C) Almanya Osmanlı Devleti'nden toprak talep etmektedir.
- D) İngiltere Almanya'ya karşı Fransa'yı desteklemektedir.

2. Birinci Dünya Savaşının özel nedenleri arasında, İngiltere'nin dünyanın en büyük sömürgeci devleti olması ve sömürgecilik yarışında rakibi olan Almanya'yla çıkar çatışması yaşaması Rusya'nın, Slav ırkından ve Ortodoks mezhebinden olan milletleri Panslavizm politikasıyla bir bayrak altında toplamaya çalışması ve bu amaca ulaşabilmek için Balkanlarda Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile çekişmesi, sıcak denizlere inme politikasını sürdürmesi, politikaları etkili olmuştur.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere sömürgecilik yarışında öndedir.
- B) Avusturya-Macaristan imparatorluğu sömürgeciliğe geç başlamıştır.
- C) Dini etkenler savaşın yayılmasında etkili olmuştur.
- D) Almanya ve İngiltere rekabet halindedir.

3. “Siyasi birliğimizi geç kurduk ve hızla sanayileştik. Yeni sömürgeler elde etmek istedik. Büyük devletlerin elindeki sömürgeleri ele geçirmeyi amaçladık. Osmanlı Devleti'yle iyi ilişkiler kurduk. Sınır komşumuz ile kömür madeni bakımından zengin sınır bölgesi sebebiyle aramız bozuldu.” diyen bir Alman imparatoru,

- I. İngiltere'ye rakip olmayı göze almıştır.
- II. Fransa ile sorun yaşamaktadır.
- III. İngiltere ile sınır komşusu olmuştur.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

4. “En büyük amacımız Boğazları ele geçirip sıcak denizlere inmekti. Balkanlarda hâkimiyet kurmaya çalıştık. Osmanlı topraklarında yaşayan Slav ve Ortodoksları kendi amaçlarımız doğrultusunda yönlendirdik.” **diyen Rus Çarı,**

- I. Akdeniz'e hakim olmak istemektedir.
- II. Dini siyasi amaçları için kullanmaktadır.
- III. Milliyetçi bir politika izlemektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5.

1. Avrupa'nın hammadde ve pazar kavgası
2. Balkanlarda yaşanan Rus-Avusturya rekabeti
3. Avrupa'nın Osmanlı Devleti'ni paylaşma düşüncesi
4. Avusturya-Macaristan veliahdının bir Sırp tarafından öldürülmesi

Yukarıdaki Birinci Dünya Savaşı nedenlerinden hangisi Fransız İhtilali'nin etkilerindedir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV

6.

Almanya, Osmanlı Devleti'nin Kendi Yanında Savaşa Katılmasıyla:		
Yeni cepheler açarak savaşı geniş alanlara yaymayı ve üzerindeki savaş yükünü hafifletmeyi	Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan faydalanarak İngilizlerin sömürgeleriyle bağlantısını kesmeyi	Osmanlı halifesinin dinî gücünden faydalanarak İngilizleri sömürgelerinde zor duruma düşürmeyi planlıyordu

Buna göre Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni yanında savaşa sokmak istemesinde Osmanlı Devleti'nin;

- I. Geniş bir coğrafyada toprağının olması
 - II. Padişahın aynı zamanda halife sıfatını taşıması
 - III. İngilizlerin sömürgelerine giden yolların Osmanlı topraklarından geçmesi etkili olmuştur
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ise Balkanlar ve Doğu Avrupa’da hâkimiyet kurmaya çalışıyordu. Aynı bölge Rusya’nın da yayılma sahasıydı. Rusya “Panslavizm” politikasıyla Balkanlardaki Slav kökenli ulusları Osmanlı Devleti’nden kopararak kendi hâkimiyeti altına almaya ve Balkanlar üzerinden Akdeniz’e inmeye çalışıyordu. Siyasal birliğini geç tamamlayan Almanya ise gelişen sanayisi için ham madde ve pazar arayışı içine girdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Birinci Dünya Savaşı’nın çıkmasında Sanayi İnkılabının etkisi vardır.
- B) Birinci Dünya Savaşı’nın çıkmasında Fransız İhtilalinin etkisi vardır.
- C) Rusya sanayisi için hammadde aramaktadır.
- D) Avrupa’da yaşanan siyasi gelişmeler Birinci Dünya Savaşı’nı etkilemiştir.

B. I. DÜNYA SAVAŞI’NDA OSMANLI DEVLETİ

8.

I. Dünya Savaşı Başladığında Osmanlı Devleti:

Tarafsızlığını ilan etti.	Boğazları ulaşımına kapattı.	Kapitülasyonları kaldırdığını duyurdu.	Ülke genelinde seferberlik başlattı.
---------------------------	------------------------------	--	--------------------------------------

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti bağımsız bir devlet olmak istemektedir.
- B) Osmanlı Devleti ekonomik boyunduruklardan kurtulmak istemektedir.
- C) İttifak arayışı içerisindedir.
- D) Güvenlik tedbirlerine başvurmuştur.

9.

-İngiltere büyük bir sömürge imparatorluğu kurmuştu

-Almanya ise gelişen sanayisi için ham madde ve pazar arayışı içine girdi

-Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ise Balkanlar ve Doğu Avrupa'da hâkimiyet kurmaya çalışıyordu. Aynı bölge Rusya'nın da yayılma sahasıydı.

-Rusya "Panslavizm" politikasıyla Balkanlardaki Slav kökenli ulusları Osmanlı Devleti'nden kopararak kendi hâkimiyeti altına almaya ve Balkanlar üzerinden Akdeniz'e inmeye çalışıyordu.

Birinci Dünya Savaşı'nın çıkışında etkili olan yukarıdaki gelişmeler dikkate alındığında devletlerarası rekabette hangisinin rolü olduğu söylenemez?

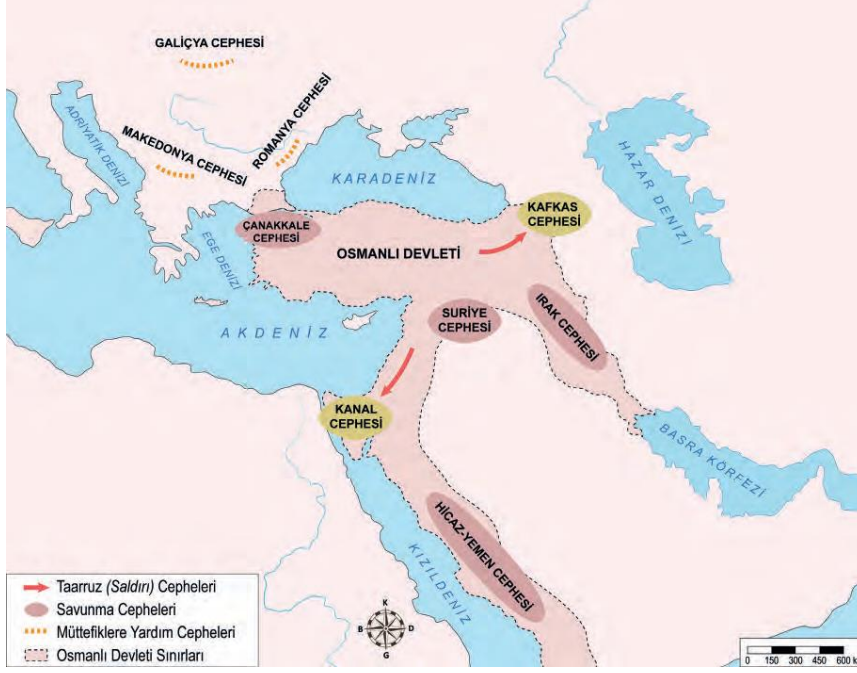
- A) Ekonomi
- B) Siyaset
- C) Sosyal yapı
- D) Din

10. Osmanlı Devleti ile Almanya arasında 2 Ağustos 1914'te gizli bir ittifak sözleşmesi imzalandı. Sözleşmenin imzalanmasından birkaç gün sonra, Akdeniz'de bulunan Goben (Goben) ve Breslau (Breslav) adlı iki Alman savaş gemisi, Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın izniyle Çanakkale Boğazı'nı geçip Marmara'ya girdi. Bu durum İngiltere'nin tepkisine neden oldu. Bir süre sonra bu iki savaş gemisi, padişah ve sadrazamın haberi olmadan Enver Paşa'nın yazılı emriyle ve tatbikat yapılacağı bahanesiyle Karadeniz'e açılıp Rus limanlarını bombaladı (29 Ekim 1914). Bunun üzerine Rusya, İngiltere ve Fransa peş peşe Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etti.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti Enver Paşa'nın kararıyla savaşa katılmıştır
- B) Osmanlı Devleti'nin Almanya ile yaptığı gizli ittifakın savaşa girişinde etkisi vardır
- C) İki Alman gemisinin Osmanlı Devleti'ne sığınması Rusya'yı rahatsız etmiştir
- D) Satın alınan gemilerin Rus limanlarını bombalaması Osmanlı Devleti'ni savaşa sokmuştur

11.

Sadece yukarıdaki harita dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Osmanlı Devleti daha çok savunmadadır.
- B) Kanal ve Kafkas cephelerinde saldırıya geçmiştir.
- C) Osmanlı Devleti hem Asya, hem Avrupa hem de Afrika'dan saldırıya uğramıştır.
- D) Irak cephesi en büyük cephedir.

Kafkas Cephesi

12. 1916 baharında yeniden taarruza geçen Rus kuvvetleri Erzurum, Erzincan, Muş, Bitlis ve Trabzon'u işgal etti. Aynı yıl bölgeye gönderilen Mustafa Kemal Paşa Muş ve Bitlis'i geri aldı. Çanakkale Boğazı'nı geçemeyen İtilaf Devletleri Rusya'ya yardım gönderemediği için Rusya'da ekonomik sorunlar gittikçe arttı ve sonunda Bolşevik İhtilali yaşandı. Bolşevik İhtilali ile Rusya'da çarlık yıkıldı ve Rusya Komünizm ile yönetilmeye başlandı. Yeni Rus Hükûmeti, İttifak Devletleriyle Brest-Litovsk (Birest-Litovsk) Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çekildi (3 Mart 1918). Antlaşma gereği Ruslar, Doğu Anadolu'da işgal ettikleri Osmanlı topraklarını boşalttılar.

Buna göre;

- I. Osmanlı Devleti kaybettiği bazı toprakları geri almıştır
 - II. Rusya'da rejim değişikliği Kafkas cephesinde gidişatı etkilemiştir
 - III. Yeni Rus hükûmeti İtilaf Devletleriyle antlaşmayı uygun görmüştür
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

13. Osmanlı Devleti, ölüm kalım savaşının verildiği bir ortamda Ermeni çeteleriyle uğraşmak zorunda kalmıştır. Ancak çalışmalardan olumlu bir sonuç alınamamış, olayların önüne geçilememiştir. Bunun üzerine Osmanlı Hükûmeti, çıkardığı Sevk ve İskân Kanunu ile (27 Mayıs 1915) olaylara karışan Ermenilerle onlara yardım edenleri ülkenin daha sakin bir bölgesi olan Suriye'ye nakletme kararı almıştır.

Buna göre;

I. Suriye savaş bölgesi değildir.

II. Osmanlı Devleti savaş sırasında Ermeni çeteleriyle uğraşmıştır.

III. Ermenilerin başka bir bölgeye göçü için kanun çıkarılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

14. Bir zamanlar “Millet-i Sadıka” olarak tanımlanan Ermeniler, I. Dünya Savaşı yıllarında önce Ruslarla ardından da İngilizlerle iş birliği yaptılar. Bu iş birliğine karşılık İngilizler, Ermenilere, Doğu Anadolu’da bağımsız bir devlet vadettiler. İngilizler bu vaadi yerine getirmek için Mondros Ateşkes Antlaşması’nın 24. maddesini düzenlediler. Ardından Sevr Antlaşması’na “Anadolu’nun doğusunda bağımsız bir Ermeni devletinin kurulacağı” maddesini eklediler.

Buna göre Ermeni Meselesi ve sonuçları için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Ermeniler Osmanlı Devleti’ne her zaman sadık olmuştur.

B) Büyük devletler Ermenileri siyasi çıkarları için kullanmışlardır.

C) Uluslararası antlaşmalarda Ermeniler gözetilmiştir.

D) Ermenilere yeni bir devlet kurma vaadi verilmiştir.

15. Ermenilerden kendi çıkarları için yararlanmaya çalışan iki devlet, birbirine düşman olan Rusya ve İngiltere olmuştur. Rusya, Ermenilerin yardımıyla Akdeniz'e inmenin hayalini kurarken İngiltere de Ermenileri kullanarak Rusya'nın Akdeniz'e inmesini engellemeye çalışmıştır. Böylece Ermenilerin yaşadığı coğrafya iki büyük devletin çekişme alanı olmuş, bölgede yaşayan hem Ermeniler hem de Müslümanlar bu çekişmeden zarar görmüştür.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngiliz ve Ruslar birlikte hareket etmektedir.
- B) Ermeniler İngiliz ve Ruslar tarafından siyasi çıkarları için kullanılmaktadır.
- C) Rusya Ermenilerden yararlanarak Akdeniz'e inmek istemektedir.
- D) Çıkar çatışmaları Ermenilere zarar vermiştir.

Kanal Cephesi

16.

-Mısır'ı İngilizlerden geri almak.

-İngiltere'nin Uzakdoğu ve Hindistan sömürgeleriyle bağıni kesmek.

Yukarıda bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere'nin sömürgelerine giden yol Mısır'dan geçmektedir.
- B) Mısır'ın stratejik bir önemi vardır.
- C) Kanal cephesi saldırı cephesidir.
- D) İngiltere'nin üç kıtada sömürgesi vardır.

17. Almanların da desteğiyle hareket eden Bahriye Nazırı Cemal Paşa komutasındaki Osmanlı askerleri, Şubat 1915'te Kanal'a ulaşmak için harekete geçtiler. Ancak ikmal hatları yeterli olmadığı için askerlerimiz tüm erzağını yanlarında taşıyordu. Bu durum çölün zor şartlarında askerlerimizin yorgun düşmesine neden oldu. Yaşanan açlık ve susuzluk, durumu daha da ağırlaştırdı. Buna rağmen askerlerimiz, Kanal'ı ele geçirmek için birkaç kez girişimde bulunduysa da büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldılar.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kanal cephesi savunma cephesidir.
- B) Kanal cephesi Almanların açtığı bir cephe'dir.
- C) Askerimiz yeterli ikmale ulaşamamıştır.
- D) İngilizler müttefiklerinden destek almıştır.

Çanakkale Cephesi

18. Çanakkale Zaferi; İtilaf Devletlerinin savaşı kısa sürede kazanma planlarını suya düşürmüş, I. Dünya Savaşı'nın iki yıl uzamasına neden olmuştur. Müttefiklerinden yardım alamayan Rusya'da gittikçe artan ekonomik sorunlar Bolşevik İhtilali'nin çıkmasına ve Rusya'nın savaştan çekilmesine zemin hazırlamıştır. Çanakkale Savaşlarından sonra Bulgaristan İttifak Devletlerinin yanında savaşa katılmış, böylece Osmanlı Devleti ile müttefikleri arasında kara bağlantısı kurulmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Çanakkale Zaferi, Birinci Dünya Savaşı'nın yaklaşık iki yıl uzamasına yol açmıştır
- B) Bolşevik İhtilali Rusya'nın savaştan çekilmesine yol açmıştır
- C) Çanakkale Savaşı Bulgaristan'ın savaşa giriş kararını etkilemiştir
- D) İngiltere Rusya'ya ekonomik yardım yapmıştır

19. Çanakkale, Osmanlı askerlerinin milletini ve devletini yaşatmak için ölüme koştugu yer olmuştur. Anadolu'da birçok okul 1915 yılında mezun verememiştir. Çünkü Anadolu halkı o yıl üniversite hatta lise çağındaki çocuklarını bile Çanakkale'de toprağa vermiştir. Toprağa düşen gencecik canlarla oluşturulan siperler, Çanakkale'yi geçilmez kılmış ve Millî Mücadele ruhunu yeşertmiştir. Yaralı düşmanına dahi merhametle yaklaşan Türk askerleri, Milletimizin sahip olduğu değerleri bütün güzelliğiyle ortaya koymuştur.

Buna göre Türk halkı;

- I. Çanakkale savaşlarında büyük fedakârlıklarda bulunmuştur
 - II. Milli Mücadele ruhunu belirtmiştir
 - III. Milletimizin yüksek değerleri düşman askerlere de gösterilmiştir
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Hicaz-Yemen Cephesi

20. Hicaz cephesinde, Mustafa Kemal Paşa'nın "Yaşarken adını tarihe altın harflerle yazdıran komutan" dediği Fahrettin Paşa, 1916'da Medine'ye gönderildi. "Çöl Kaplanı" namıyla meşhur Fahrettin Paşa, İngilizler tarafından desteklenen Mekke Emiri Şerif Hüseyin'e karşı, elinde bulunan son derece kısıtlı imkânlarla rağmen Medine'yi iki yıl yedi ay savundu. "Ölürüm de Peygamber kabrini çiğnetmem." diyerek şehri isyancılara ve İngilizlere teslim etmedi. Kuşatma uzadıkça aç ve susuz kalan Osmanlı askerleri çekirge yiyerek Medine'yi savunmaya devam etti.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Medine savunmasında dini hassasiyetler etkili olmuştur.
- B) Fahrettin Paşa savaşın başlamasından sonra Medine'de görevlendirilmiştir.
- C) Savaş sonucunda Medine Osmanlı Devleti elinde kalmıştır.
- D) Mekke Emiri ve İngilizler işbirliği içindedirler.

21.

- İngilizler uzun zamandır “*Halifelik Arapların hakkıdır.*” şeklindeki propagandalarla Arapları Osmanlı Devleti’ne karşı isyana kışkırtıyorlardı.
- I. Dünya Savaşı başladığında da İngilizlerin “*bağımsız devlet kurma*” vaadinden etkilenen Mekke Emiri Şerif Hüseyin Osmanlı Devleti’ne isyan etti.

Buna göre Hicaz Cephesi için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Bu cephenin açılmasında İngilizlerin rolü vardır.
- B) Arap halkı Osmanlı halifesine bağlıdır.
- C) Araplar bağımsızlık fikrindedirler.
- D) İngiliz propagandaları Araplar üzerinde etkili olmuştur.

Irak Cephesi

22.

- Bölgedeki petrol alanlarını ele geçirmek
- Kuzeye doğru ilerleyip Ruslarla birleşmek
- İngiltere’nin sömürgelerine giden yolları güven altına almak istemesi

Irak Cephesi’nin açılma sebeplerini dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere yer altı kaynaklarına ulaşmak istemektedir.
- B) İngiltere Hindistan’ı güven altına almaya çalışmaktadır.
- C) İngiltere bölgedeki Alman varlığına son vermek istemektedir.
- D) Rusya ile bağlantı kurarak Osmanlı Devleti’ni zor durumda bırakmak istemektedir.

23. İngilizlere karşı Osmanlı kuvvetleri, **Selman-ı Pâk Muharebelerinde** büyük bir zafer elde etti (22 25 Kasım 1915). Halil (Kut) Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu **Kut’ül Amâre** denilen yerde İngiliz kuvvetlerini kuşattı. İngiliz askerleri komutanları General Townshend (Tavzınd) ile birlikte esir alındı (29 Nisan 1916). Ancak bölgeye yeni kuvvetler gönderen İngilizler, 1917 yılında Bağdat’ı işgal edip Musul’a doğru ilerlediler. Musul Türk kuvvetlerinin elinde iken Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandı ve Osmanlı Devleti savaştan çekildi.

Buna göre Irak Cephesi Muharebeleri için aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Irak cephesi bir saldırı cephesidir.
- B) Türk zaferi savaşın sonuna kadar sürdürülememiştir.
- C) Musul İngilizlerin eline geçmiştir.
- D) Mondros Mütarekesi Townshend desteğiyle yapılmıştır.

Suriye Cephesi

24. Suriye-Filistin Cephesi aşağıdaki hangi cephede yaşanan başarısızlık üzerine açılmıştır?

- A) Irak
- B) Kanal
- C) Kafkas
- D) Irak

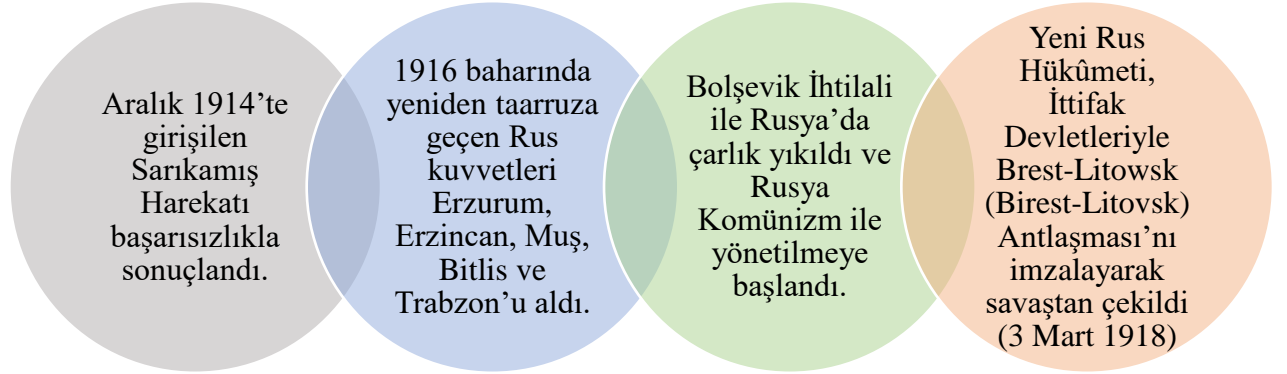
25.

- Kanal Cephesinin devamı niteliğindedir.
- İngilizler, Hayfa, Akka ve Şam'ı ele geçirmiştir.
- Ekim 1918'de Halep İngilizlerin eline geçti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda Suriye-Filistin Cephesi için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngilizler Anadolu sınırlarına yaklaşmıştır.
- B) İngiltere Suriye'de hakimiyet oluşturmuştur.
- C) İngilizler Kanal Cephesinde başarılı olmuşlardır.
- D) İngilizler Arap Devletini kurmak istemektedir.

26.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Doğu'da Rus işgali yaşanmıştır.
- B) Kafkas cephesi savunma cephesidir.
- C) Rusya'da rejim değişikliği yaşanmıştır.
- D) Rusya'da yaşanan iç gelişmeler Kafkas Cephesini etkilemiştir.

C. MONDROS ATEŞKES ANLAŞMASI

1. Karada üstünlüğü elinde tutan Almanya, denizlerde bir türlü İngiltere'ye üstünlük sağlayamıyordu. ABD'den gemilerle destek alması üzerine Almanya bu gemileri batırdı. Almanya tarafından birçok gemisi batırılan ABD, Almanya'ya savaş ilan etti (2 Nisan 1917). ABD'nin savaşa girmesiyle İttifak Devletleri art arda yenilgiler aldılar. Savaştan çekilen ilk devlet Bulgaristan oldu. Bulgaristan'ın ayrılması ile müttefikleriyle kara bağlantısı kopan Osmanlı Devleti zor duruma düştü. Bunun üzerine Osmanlı yöneticileri de Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çekildi (30 Ekim 1918). Osmanlı Devleti'ni Avusturya ve Almanya izledi.

Buna göre Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçlanması konusunda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Savaşın sona ermesinde ABD'nin savaşa girmesinin etkisi vardır.

B) Almanya karada İngiltere'yi yenilgiye uğratmıştır.

C) Savaştan ilk çekilen Osmanlı Devleti'dir.

D) Almanya'ya ağır bir antlaşma imzalatılmıştır.

2.

- I. Dünya Savaşı'ndan sonra sınırlar yeniden çizildi.

- Çok uluslu imparatorluklar yıkıldı, yerine ulus devletler kuruldu.

- Savaş, cepheden taşın şehirlerin içine kadar yayıldı.

- Bunun sonucunda sivil ölümlerini azaltmak için sivil savunma teşkilatları kurulmaya başlandı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) İtalya ulus bir devlet olarak kurulmuştur.

B) Topyekun savaş sivil savunmayı geliştirmiştir.

C) Osmanlı Devleti savaştan olumsuz etkilenmiştir.

D) Avrupa'da sınırlar değişmiştir.

3. Mondros Ateşkes Antlaşması ile,

-Karadeniz'e geçiş için Çanakkale ve İstanbul Boğazları açılacak. Karadeniz ve Çanakkale istihkâmları İtilaf Devletleri'nce işgal edilecek.

-Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında Osmanlı ordusu derhal terhis edilecek.

-Hükûmet haberleşmesi dışında bütün haberleşme, ulaşım araç ve gereçleri İtilaf Devletleri'nin kontrolünde olacak.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti savunmasız hale getirilmiştir.
- B) Bağımsızlığı tehdit altına girmiştir.
- C) Boğazların kontrolü elinden alınmaktadır.
- D) İstanbul'un güvenliği için güvence verilmektedir.

Ç. KUVÂ-YI MİLLÎYE HAREKETİ

İŞGAL YILLARINDA ANADOLU

4. İttihat ve Terakki Hükûmeti üyelerinin birçoğu savaşın sonlarına doğru ülkeyi terk ettiler. Bunun üzerine Ahmet İzzet Paşa tarafından yeni hükûmet kuruldu. Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi Osmanlı Devleti ile müttefikleri arasındaki bağlantıyı koparmıştı. Zor durumda kalan Osmanlı yöneticileri ateşkes istemekten başka çare bulamadılar. Osmanlı Devleti Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzaladı (30 Ekim 1918). Böylece Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'ndan çekilmiş oldu.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi Osmanlı Devleti'ni zor durumda bırakmıştır
- B) Osmanlı Devleti'nin müttefikleri ile bağlantısı kopmuştur
- C) İttifak Devletleri içinden ilk Osmanlı Devleti ateşkes istemiştir
- D) Ülke yönetiminde değişiklik yaşanmıştır

5.

Mondros Ateşkes Antlaşması bazı hükümleri;

-Boğazlar, açık olacak ve İtilaf Devletlerince işgal edilecektir.

-Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için gerekli askerin dışında Osmanlı ordusu terhis edilecektir. Bütün savaş gemilerine, taşıt, araç, gereç, silah ve cephanelere el konulacaktır.

-İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden bir durum olursa herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir. (7. Madde)

- Doğudaki altı vilayette (Sivas, Elâzığ, Diyarbakır, Bitlis, Erzurum, Van) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu illeri işgal edebilecektir. (24. madde)

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Osmanlı toprakları işgale açık hale gelmiştir
- B) Osmanlı egemenlik hakları kısıtlanmıştır
- C) Osmanlı Devleti'nin güvenliği tehlikeye girmiştir
- D) Osmanlı Balkanlardan çekilmiştir

6. İtilaf Devletleri, barış antlaşmasının imzalanmasını dahi beklemeden Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. maddesini dayanak göstererek Osmanlı topraklarını işgale başladı. İngilizler ilk olarak Musul'u, daha sonra Antep, Urfa ve Maraş'ı işgal etti. Samsun, Çanakkale, Kars, Batum ve Ardahan'a asker çıkardı. Fransızlar Adana ve Mersin çevresini, İtalyanlar ise Antalya, Konya ve Muğla çevresini işgal etti.

Buna göre;

- I. İngilizler ilk işgalci devlettir
 - II. İtalyanlar Akdeniz bölgesinde işgalde bulunmuştur
 - III. Anadolu Mondros Ateşkes Antlaşmasına dayanarak işgal edilmiştir
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II, III

7. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ağır hükümlerine rağmen Osmanlı devlet adamları Wilson İlkelerine güvenerek teslimiyetçi bir politika takip ettiler. Gittikçe ağırlaşan şartlar sonucu Ahmet İzzet Paşa Hükûmeti, ardından da Tevfik Paşa Hükûmeti istifa etti. Damat Ferit Paşa tarafından yeni hükûmet kuruldu. Padişah ve Damat Ferit Paşa; işgallerin geçici olacağını düşünüyor ve halktan işgaller karşısında sakin kalmalarını, aşırı tepki vermemelerini istiyordu. Mustafa Kemal Paşa ise Mondros Ateşkes Antlaşması'nın doğuracağı felaketi seziyor ve bu antlaşmanın en çok ülkeyi yabancı işgaline açık bırakan hükümlerine tepki gösteriyordu.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Osmanlı Devlet yönetiminde düzensizlik yaşanmaktadır
- B) Osmanlı yönetimi işgallerin geçici olduğuna inanmaktadır
- C) İşgallere karşı ilk direnişler başlamıştır
- D) Mustafa Kemal ateşkes hükümlerinin yabancı işgaline yol açacağını düşünmektedir

8. Paris Barış Konferansı'nda Doğu Anadolu'da ABD mandasında bir Ermenistan Devleti kurulması kararlaştırıldı. Bu durum doğu illerine yönelik Ermeni saldırılarının artmasına neden oldu. Sevr Antlaşması'nda doğuda büyük bir Ermenistan kurulması kararlaştırıldı. Bu gelişmelerden cesaret alan Ermeniler, Kars ve çevresini işgal ettiler. Bununla yetinmeyen Ermeniler, Erzurum'dan Van'a kadar uzanan bölgelerde hak iddia ettiler. Bu gelişmeler üzerine BMM, 8 Haziran 1920'de doğuda geçici seferberlik ilan etti. 15 Haziran 1920 tarihinde 15. Kolordu Komutanlığının adı Doğu Cephesi Komutanlığına çevrildi ve komutanlığına Kâzım (Karabekir) Paşa atandı.

Bu bilgiye göre;

- I. Ermeniler devlet kurma konusunda İtilaf Devletlerinin desteğini almıştır.
- II. İtilaf Devletlerinin desteği Ermenileri cesaretlendirmiştir.
- III. Ermeniler Rusya'nın desteğini almıştır.
- IV. BMM yürütme görevi üstlenmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV

Milletin Ordusu: Kuvayı Milliye

9. Kuvâ-yı Millîye birlikleri, düzenli ordu kurulana kadar işgalci devletlere karşı mücadele ettiler. Büyük Millet Meclisi (BMM) açıldıktan sonra meclise karşı çıkarılan isyanların bastırılmasında görev aldılar. BMM açıldıktan sonra Kuvâ-yı Millîye birlikleri birleştirilerek düzenli orduya dönüştürüldü.

Buna göre Kuva-i Milliye için;

- I. İşgalci devletlere karşı mücadele etmişlerdir.
- II. Milli Mücadeleye zaman kazandırmışlardır.
- III. Düzenli Yunan birliklerine karşı başarılı olmuşlardır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II, III

10. İzmir'in işgali, işgallerin geçici olmayacağını göstermiş ve Millî Mücadele açısından bir dönüm noktası olmuştur. İşgallerin kalıcı olacağını ve artacağını anlaşılması üzerine Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin gayretleriyle askerî direniş güçleri oluşturuldu. Kuvâ-yı Millîye adı verilen bu birlikleri daha ziyade terhis edilen Osmanlı ordusunun subay kadroları yönetiyordu.

Kuvayı Milliye birliklerinin kurulması İzmir'in işgali sonrasıdır. Bu işgali hazırlayan en yakın siyasi olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mondros Ateşkes Antlaşması
- B) Paris Barış Konferansı
- C) Sevr Antlaşması
- D) Londra Konferansı

Milli Cemiyetler

11. Millî Cemiyetler, gazeteler çıkarıp mitingler düzenleyerek işgallere karşı millî bilincin uyanmasında etkili oldular. Kuvâ-yı Millîye birliklerinin kurulmasına öncülük ettiler. Bu birliklerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı oldular. Başlangıçta kendi bölgelerini korumak için çalışan bu cemiyetler Sivas Kongresi'nde "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirilerek bütün yurt için çalışmaya başladılar.

Yalnız bu bilgiye dayalı olarak;

- I. Milli Cemiyetler basın yayın organlarından yararlanmışlardır
- II. Kuvâ-yı Milliye birliklerinin kurulmasında etkili olmuşlardır
- III. Sivas Kongresinde birlik haline getirilmişlerdir

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

12. Anadolu'da kurulan birçok cemiyet işgaller yanında bölgelerindeki azınlık faaliyetlerine karşı oluşmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bunlardan biri değildir?

- A) Redd-i İlhak Cemiyeti
- B) Milli Kongre Cemiyeti
- C) Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- D) Kilikyalılar Cemiyeti

Azınlıklar Tarafından Kurulan Cemiyetler

13. Pontus Rum Cemiyeti, Doğu Karadeniz'de Pontus Rum Devleti kurmayı hedeflemiş ve Türkleri bölgeden uzaklaştırmaya çalıştı.

Rum azınlık tarafından kurulan bu cemiyetin faaliyetlerini önlemek için kurulan milli cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Redd-i İlhak Cemiyeti
- B) Milli Kongre Cemiyeti
- C) Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti
- D) Kilikyalılar Cemiyeti

14.

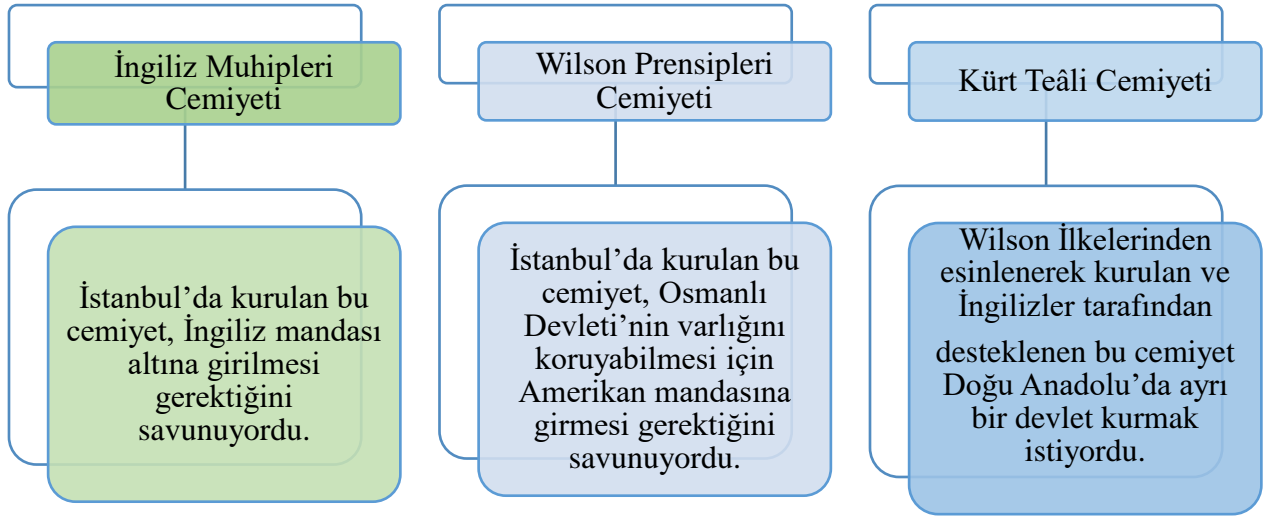
Pontus Rum Cemiyeti	Mavri Mira Cemiyeti	Hınçak ve Taşnak Cemiyetleri
Doğu Karadeniz'de Pontus Rum Devleti kurmayı hedefleyen bu cemiyet, Türkleri bölgeden uzaklaştırmaya çalıştı.	İzmir ve Doğu Trakya'nın Yunanistan'a katmak için Rum Patrikhanesi tarafından İstanbul'da kuruldu.	Doğu Anadolu'da bağımsız bir Ermeni devleti kurmayı hedefleyen bu cemiyet, Türkleri bölgeden göç etmeye zorladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda azınlıkların aşağıdakilerden hangisini hedeflediği savunulamaz?

- A) Bölgelerinde devlet kurmayı hedeflemektedirler.
- B) Türkleri bölgelerinden uzaklaştırmak istemektedirler.
- C) Yabancı müdahalesini öngörmektedirler.
- D) Yabancı devletlere bağlanmak istemektedirler.

Milli Varlığa Düşman Cemiyetler

15.

Yukarıdaki milli varlığa düşman cemiyetlerin ortak olan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Manda yönetimi ve dış desteğe ihtiyaç duymaktadırlar.
- B) Osmanlı halifeliğine bağlılık söz konusudur.
- C) Avrupa devletlerine dayanmaktadırlar.
- D) Saltanat yanlısıdır.

16.

Sulh ve Selamet-i Osmaniye Cemiyeti	Teâli İslam Cemiyeti	Hürriyet ve İtilaf Fırkası
Ülkenin kurtuluşunun "padişah ve halifenin emirlerine sıkı sıkıya bağlı kalmakla" gerçekleşeceğini savunuyordu.	Bazı medrese hocaları önderliğinde İstanbul'da kurulan bu cemiyet, kurtuluşun ancak halifelik ve saltanat kurumlarını güçlendirmekle mümkün olacağını savunmuştur.	İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne muhalif olarak kurulan bu cemiyet Millî Mücadele hareketini engellemeye çalışmış, bazı ayaklanmaların çıkmasında rol oynamıştır.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Saltanata ve halifeliğe bağlılık söz konusudur.
- B) Medrese hocaları aktif rol almışlardır.
- C) İstanbul hükümetince desteklenmektedirler.
- D) İttihat ve Terakki karşıtlığı söz konusudur.

D. MİLLÎ BİLİNCİN UYANDIRILMASI: GELDİKLERİ GİBİ GİDERLER!

17. Mustafa Kemal Paşa 16 Mayıs 1919'da, "Bandırma Vapuru" ile Samsun'a gitmek üzere İstanbul'dan ayrıldı. Mustafa Kemal Paşa İstanbul'dan ayrılmadan bir gün önce İzmir Yunan askerlerince işgal edilmişti. Bu, işgallerin gittikçe yaygınlaşacağını bir göstergesiydi. Mustafa Kemal Paşa 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak bastı ve incelemelerine başladı. Yaptığı araştırmada, bölgedeki kargaşanın Rum çetelerden kaynaklandığını tespit etti. Tespitlerini rapor hâlinde Hükûmete gönderdi. Samsun'da İngiliz askerleri bulunduğu için burada fazla kalmadı ve Havza'ya geçti.

Yukarıdaki açıklamalardan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

BBB

- A) Mustafa Kemal İstanbul'dan hareket ettiğinde İzmir Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir.
- B) Yunanlılar iç bölgelere doğru işgallerini genişletmişlerdir.
- C) Mustafa Kemal Samsun'u güvenli bulmamıştır.
- D) Samsun İngiliz işgali altındadır.

18. Osmanlı Hükûmeti 30 Nisan 1919 tarihinde Mustafa Kemal'i 9. Ordu Müfettişliği görevine getirdi. Mustafa Kemal Paşa'ya görevi sırasında bütün askeri ve sivil makamlara emretme yetkisi de verildi. Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliği kapsamındaki görevleri şunlardır:

- Bölgede iç güvenliğin sağlanması, yerleştirilmesi ve güvenliği bozan olayların ortaya çıkış sebeplerinin araştırılması
- Bölgedeki silah ve cephanenin toplatılarak muhafaza altına alınması
- Bölgede yer aldığı iddia edilen Türk direniş kuvvetlerinin dağıtılması

Bu bilgiye göre;

- I. Mustafa Kemal güvenliğin sağlanmasından sorumludur.
 - II. Halk silahsızlandırılmak istenmektedir.
 - III. Halkın direniş göstermesi istenmektedir.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

19. Anadolu'nun işgali günlerinde Samsun ve çevresinde kargaşa vardı. İngilizlerden destek alan Rum çetelerinin saldırıları bölgede kargaşa doğuruyordu. İtilaf Devletleri ise yaşananlardan Müslüman halkı sorumlu tutuyor ve kargaşanın önlenmemesi hâlinde bölgenin işgal edileceği tehdidinde bulunuyorlardı. Bu tehditler karşısında Osmanlı Hükûmeti Mustafa Kemal Paşa'yı **9. Ordu Müfettişi** olarak bölgeye göndermeye karar verdi. Mustafa Kemal Paşa'nın görevi, bölgede asayişî sağlamak ve halkın elindeki silahları toplamaktı.

Buna göre Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışına yol açan gelişmeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mustafa Kemal İstanbul Hükümeti tarafından görevlendirilmiştir.
- B) Orta Karadeniz'de kargaşa söz konusudur.
- C) Mustafa Kemal'in görevlendirilmesini İtilaf Devletleri istemiştir.
- D) Mustafa Kemal asayişî sağlamak için görevlendirilmiştir.

Havza Genelgesi

20. Mustafa Kemal Paşa Havza'ya ulaştıktan sonra halkla toplantı yapmış, toplantı sonunda Havza Müdafaa- i Hukuk Cemiyetinin açılmasını sağlamıştır. Mustafa Kemal Paşa Havza'dan kolordu komutanlarına gizli bir telgraf göndermiştir. Bu telgrafta, Anadolu'da yaşanan işgallerin mitingler yapılarak ve İtilaf Devletleri ile Osmanlı Hükûmetine telgraflar çekilerek protesto edilmesini ayrıca Hristiyan halka karşı düşmanca tavır alınmamasını istemiştir. Bu telgraftan sonra yurdun birçok yerinde mitingler düzenlenmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in faaliyeti konusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal ilk Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin kurulmasını sağlamıştır.
- B) Mustafa Kemal halkı işgallere karşı örgütleme çalışmaktadır.
- C) Mustafa Kemal İtilaf Devletlerinin tepkisini çekmiştir.
- D) Mustafa Kemal Osmanlı hükümetine karşıdır.

21. Mustafa Kemal Paşa Havza'ya ulaştıktan sonra halkla toplantı yapmış, toplantı sonunda Havza Müdafaa- i Hukuk Cemiyetinin açılmasını sağlamıştır. Mustafa Kemal Paşa Havza'dan kolordu komutanlarına gizli bir telgraf göndermiştir. Bu telgrafta, Anadolu'da yaşanan işgallerin mitingler yapılarak ve İtilaf Devletleri ile Osmanlı Hükûmetine telgraflar çekilerek protesto edilmesini ayrıca Hristiyan halka karşı düşmanca tavır alınmamasını istemiştir. Bu telgraftan sonra yurdun birçok yerinde mitingler düzenlenmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in faaliyeti konusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal ilk Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin kurulmasını sağlamıştır.
- B) Mustafa Kemal halkı işgallere karşı örgütleme çalışmaktadır.
- C) Mustafa Kemal İtilaf Devletlerinin tepkisini çekmiştir.
- D) Mustafa Kemal Osmanlı hükûmetine karşıdır.

22. Mustafa Kemal Paşa Havza'dan kolordu komutanlarına gizli bir telgraf göndermiştir. Bu telgrafta, Hristiyan halka karşı düşmanca tavır alınmamasını istemiştir.

Mustafa Kemal'in Hristiyan halkla ilgili bu uyarısının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batılı devletlerin bu olayı istismar etmesini önlemek.
- B) Milli Mücadelede desteklerini almak.
- C) Batılı devletlerle ilişkileri geliştirmek.
- D) Hristiyan halkın dini inancalarına saygı göstermek.

Amasya Genelgesi

23. Amasya Genelgesinde;

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- Osmanlı Hükûmeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Bu bilgiye göre;

- I. Millet egemenlik düşüncesi vurgulanmıştır.
- II. Osmanlı Hükûmeti yönetim zaafiyeti içerisindedir.
- III. Padişah halka güvenmektedir.

yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

24. Mustafa Kemal Paşa Havza'dan Amasya'ya geçti. Amasya'da Ali Fuat Paşa, Rauf Bey ve Refet Bey gibi isimlerle bir araya geldi. Daha önceden hazırlamış olduğu bir genelgeyi onların da görüşüne sundu ve onaylarını aldı. Erzurum'daki Kazım Karabekir Paşa'nın da onayını aldıktan sonra bir ihtilal bildirgesini andıran **Amasya Genelgesi'ni**, müfettişlik yetkilerini kullanarak sivil ve askerî görevlilere gönderdi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Genelge Mustafa Kemal ve arkadaşları tarafından hazırlanmıştır.
- B) Kazım Karabekir'in onayı alınmıştır.
- C) Müfettişlik yetkileri ülke geneline aittir.
- D) Sivil ve askeri görevliler genelgeden haberdar edilmiştir.

25. Amasya Genelgesi Millî Mücadele tarihi açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Vatanın içine düştüğü tehlike belirtilerek Osmanlı Hükûmeti ikaz edilmiş, bu tehlike ile mücadele etmek için halka çağrı yapılmıştır. Mustafa Kemal Paşa açık bir şekilde resmî görevinin dışına çıkarak millî bir görev üstlenmeye başlamıştır. Bu çalışmalardan haberdar olan İtilaf Devletleri, Mustafa Kemal Paşa'nın görevden alınması için Osmanlı Hükûmetine baskı yapmışlardır. Baskılar sonucunda Osmanlı Hükûmeti Mustafa Kemal Paşa'yı geri çağırmissa da o, geri dönmeyerek yoluna devam etmiştir.

Buna göre;

- I. Halk Milli Mücadeleye çağrılmıştır
- II. Mustafa Kemal'in resmi görevinin dışına çıkması İtilaf Devletlerini rahatsız etmiştir
- III. Padişah Mustafa Kemal'i İstanbul'a çağırmıştır

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II, III

Erzurum Kongresi

26. Erzurum Kongresi bölgesel sorunlar için toplanmış olmasına rağmen kongrede bütün yurdu ilgilendiren kararlar alındı. Kongre kararları tüm yurda, İstanbul'daki işgal kuvvetlerine ve yabancı devlet temsilciliklerine gönderildi. Kongre milli bir meclis gibi çalıştı. Kongrede millet iradesine vurgu yapıldı ve millet adına kararlar alındı. Alınan kararların hayata geçirilebilmesi için Temsil Heyeti adıyla bir kurul oluşturuldu. Heyetin başkanlığına Mustafa Kemal seçildi.

Buna göre;

I. Mustafa Kemal Milli Mücadelenin lideri haline gelmiştir.

II. Erzurum Kongresi'nde milli kararlar alınmıştır.

III. Kararlar tüm dünyaya duyurulmaya çalışılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

27. İngilizlerden destek ve cesaret alan Ermeni ve Rum çeteler, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. ve 24. maddelerine işlerlik kazandırabilmek için bölgede kargaşa çıkarıyorlardı. Bunun üzerine Ermeni ve Rum çetelerine karşı alınabilecek tedbirleri görüşmek üzere bir kongre toplanması kararlaştırıldı. Bu kongreyi Mustafa Kemal Paşa da takip etti ve destekledi. Mustafa Kemal Paşa, kongreyi hazırlayanlardan Kâzım Karabekir Paşa'nın daveti üzerine o esnada bulunduğu Sivas'tan ayrılarak Erzurum'a geçti.

Buna göre Erzurum Kongresi için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Erzurum Kongresi bölgesel olarak toplanan bir kongredir.

B) Erzurum Kongresi'nin toplanma kararı Amasya Genelgesi'nde kararlaştırılmıştır.

C) Mustafa Kemal kongre için Amasya'dan Erzurum'a geçmiştir.

D) Erzurum Kongresi'ni Kazım Karabekir toplamıştır.

Sivas Kongresi

28. Sivas Kongresi'nde:

-Erzurum Kongresi kararları tekrar görüşülerek onaylandı. Böylece bölgesel kararlara millilik vasfı kazandırıldı.

-Manda ve himaye fikri tekrar tartışıldı ve kesin olarak reddedildi.

-Temsil Heyetine yeni üyeler eklenerek bu heyetin yetkileri, tüm yurdu kapsar hâle getirildi.

-Millî Cemiyetler "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirildi.

Sivas Kongresi'nin yukarıdaki hükümlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Milli kararlar alındı
- B) İlk defa Temsil Heyeti oluşturuldu
- C) Milli Cemiyetler birleştirildi
- D) Başka devletin himayesine girme fikri reddedildi

29.

Sivas Kongresi'nde:			
Erzurum Kongresi kararları tekrar görüşülerek onaylandı. Böylece bölgesel kararlara millilik vasfı kazandırıldı.	Manda ve himaye fikri tekrar tartışıldı ve kesin olarak reddedildi.	Temsil Heyetine yeni üyeler eklenerek bu heyetin yetkileri, tüm yurdu kapsar hâle getirildi.	Millî Cemiyetler "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirildi.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sivas Kongresi milli bir kongredir.
- B) İlk defa Temsil Heyeti oluşturulmuştur.
- C) Milli Cemiyetler birleştirilmiştir.
- D) Manda fikri daha öncede tartışılmıştır.

30. Mustafa Kemal, Kongre kararlarını tüm yurda duyurmaya çalışırken Padişah Vahdettin'e de ulaştırmak istiyordu. Damat Ferit Hükûmeti, Sivas Kongresi'ni engellemeye çalıştığı gibi kongrede alınan kararların da padişaha ulaştırılmasına engel oldu. Bu gelişmeler üzerine Temsil Heyeti, İstanbul'da yasal bir hükûmet kuruluncaya kadar Anadolu'nun İstanbul ile tüm resmi haberleşmesini kestirdi. Mustafa Kemal aldığı bir kararla Osmanlı Hükûmeti ile yapılacak bütün resmi yazışmaların Temsil Heyeti'nin denetiminde yapılmasını istedi. Bu baskılara direnemeyen Damat Ferit Hükûmeti istifa etmek zorunda kaldı (30 Eylül 1919).

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal Padişahla kurmak istemektedir.
- B) Damat Ferit hükümeti Millî Mücadeleye karşıdır.
- C) Temsil Heyeti Sivas Kongresi adına hareket etmektedir.
- D) Temsil Heyeti padişahı tanımamaktadır.

İrade-i Milliye

31. Millî Mücadele'nin ilk yayın organı olan **İrade-i Milliye** gazetesinin ilk sayısında, ana başlığın altındaki "*Amal-i Millîyenin Müdafidir*" (*Millî Hareketin Savunucusudur*) sözü Mustafa Kemal tarafından yazdırıldı. İlk sayısında "*Mustafa Kemal'in Sivas Kongresi'ni Açış Nutku*", "*Kongre Üyelerinin Yemin Metni*" ve "*Millete Beyanname*" gibi başlıklar yer alıyordu.

Buna göre İrade-i Milliye için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Milli mücadelenin sesi halka duyurulmaya çalışılmıştır.
- B) İlk sayısını Mustafa Kemal hazırlamıştır.
- C) Gazete Erzurum Kongresi'nde hazırlanmıştır.
- D) Bütün yurttan yayın hayatına başlamıştır.

32. Mustafa Kemal, Sivas Kongresi'nde alınan kararları halka duyurmak, içte ve dışta kamuoyu oluşturmak için bir gazete çıkarılmasını istedi. Millî Mücadele'nin ilk yayın organı olan İrade-i Milliye gazetesi bu düşünceden doğdu. Mustafa Kemal Ankara'ya gittikten sonra Hâkimiyet-i Milliye adıyla yeni bir gazete çıkardı. Hâkimiyet-i Milliye gazetesi Millî Mücadele'nin resmî yayın organı oldu. Ayrıca, Millî Mücadele'yi içte ve dışta savunmak, bazı çevrelerin yürüttüğü yalan haberlere karşı halka gerçekleri anlatmak için 6 Nisan 1920'de Anadolu Ajansı kuruldu.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İrade-i Milliye Milli Mücadele'nin ilk yayın organıdır.
- B) Mustafa Kemal yayın çalışmalarına sonradan da devam etmiştir.
- C) Hakimiyet-i Milliye gazetesi TBMM'den sonra yayın hayatına başlamıştır.
- D) Anadolu Ajansı içte ve dışta Milli Mücadelenin sesi olmuştur.

Amasya Görüşmeleri

33. Amasya Görüşmelerinde alınan kararların bazıları şunlardır:

- Türk vatanının bütünlüğü ve bağımsızlığı korunmalı.
- Azınlıklara siyasi hakimiyet ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilmemeli.
- Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Hükümet tarafından tanınmalı.
- Mebusan Meclisi Anadolu'da, güvenli bir yerde toplanmalı.
- Sivas Kongresi kararları Mebusan Meclisi tarafından onaylanmalı.

Amasya Görüşmelerinde alınan kararlarından aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- Sivas Kongresi kararları milletin temsilcisine onaylatılmak istenmiştir.
- Azınlık hakları kısıtlanmıştır.
- Vatanın bütünlüğü ve bağımsızlığı korunmaya çalışılmıştır.
- Millet iradesinin ortaya çıkmasına çalışılmıştır.

34. Amasya Görüşmeleri ile Osmanlı Hükümeti ve Temsil Heyeti ilk kez birlikte hareket etmişlerdir. Osmanlı Hükümeti, Temsil Heyetinin varlığını resmen tanımıştır. Amasya Görüşmelerinde alınan kararların en önemli sonucu, Mebusan Meclisinin açılması olmuştur.

Buna göre Amasya Görüşmeleri için aşağıdakilerden yargılardan hangisine ulaşamaz?

- Amasya Görüşmeleri İstanbul Hükümeti ile Temsil Heyeti arasındaki ilk görüşmedir.
- Meclisi Mebusan'ın açılmasının kararlaştırılmıştır.
- Temsil Heyeti Meclis'in Ankara'da açılmasını istemiştir.
- Temsil Heyeti İstanbul Hükümetince tanınmıştır.

35. Erzurum ve Sivas kongrelerinde alınan kararlara ve oluşturulan Temsil Heyeti'ne İstanbul Hükümeti'nin saygılı davranması halinde, Temsil Heyeti'nin de onayını alarak Kuvâ-yı Millîye'nin hükümete yardımcı olacağı bildirildi. Bu girişim İstanbul Hükümeti'nde karşılığını buldu. Ali Rıza Paşa Bahriye Nazırı Salih Paşa'yı Amasya'ya gönderdi. 20-22 Ekim 1919 tarihleri arasında, Temsil Heyeti adına Mustafa Kemal ve İstanbul Hükümeti adına Bahriye Nazırı Salih Paşa arasında Amasya Görüşmeleri yapıldı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- İstanbul Hükümeti Sivas Kongresi kararlarını kabul etmiştir.
- İstanbul Hükümeti Temsil Heyetini tanımıştır.
- İstanbul Hükümeti ile ilk temas kurulmuştur.
- İstanbul Hükümeti Kuva-i Milliyeyi desteklemiştir.

Mustafa Kemal'in Ankara'ya Gelişi (Millî Mücadele'nin Kalbi Ankara) (27 Aralık 1919)
36.

Meclisin İstanbul'da toplanacağını anlaşılması üzerine Mustafa Kemal, Meclis çalışmalarını yakından takip edebilmek için 108 gün kaldığı Sivas'tan ayrılarak Ankara'ya geldi (27 Aralık 1919). Böylece Ankara Millî Mücadele'nin yönetim merkezi oldu.

Ankara'nın Millî Mücadele'nin Yönetim Merkezi Olarak Tercih Edilmesinde;		
Mebusan Meclisinin toplanacağı İstanbul'a yakın olması	Batı Anadolu'daki mücadele alanına yakın olması	Demir yolu ağına sahip olması gibi özellikleri etkili oldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal yönetim merkezi olarak Ankara'yı seçmiştir.
- B) Mustafa Kemal Meclisin toplanacağı İstanbul'a yakın olmak istemektedir.
- C) Mustafa Kemal Batı Cephesine yakın olmak istemektedir.
- D) Mustafa Kemal Meclis-i Mebusan'a katılmak istemektedir.

E. MİSAK-I MİLLÎ'DEN BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE

Bir Milletın Yemini: Misak-ı Millî (28 Ocak 1920)

1.

- Mebusan Meclisinin toplanması için seçimler yapıldı.
- Anadolu'daki seçimleri çoğunlukla Millî Mücadele taraftarları kazandı.
- Mustafa Kemal de Erzurum'dan milletvekili seçildi.
- İtilaf Devletleri, kendi aleyhlerinde bir karar alınamayacağını düşünerek Mebusan Meclisinin toplanmasına engel olmadılar.

Yukarıdaki gelişmelerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Millet iradesi yeniden hayata geçirilecektir.
- B) Meclis'te Milli Mücadele temsil edilecektir.
- C) Mustafa Kemal Erzurum milletvekili olarak Meclis'e katılacaktır.
- D) İtilaf Devletleri Meclis'in toplanmasına engel olmamışlardır.

2.

Misak-ı Millînin bazı kararları şunlardır;

- Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü, ayrılmaz bir bütündür.
- İşgal atındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.
- Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir.
- Tam bağımsızlığın sağlanabilmesi için millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.

Yukarıdaki maddeleri dikkate aldığımızda Meclis-i Mebusan Misak-ı Milli kararlarıyla aşağıdakilerden hangisine yönelik karar almamıştır?

- A) Milli İrade
- B) Ekonomi
- C) Eğitim
- D) Dış politika

3. İstanbul'da toplanan Mebusan Meclisi, Felah-ı Vatan grubunun teklifi ile **Misak-ı Millî** (*Millî Yemin*) adı verilen kararları kabul etti (28 Ocak 1920). Mebusan Meclisi, tarihî görevini yerine getirerek Millî Mücadele hareketinin ilkelerini ortaya koymuş ve Misak-ı Millî ile Türk vatanının sınırlarını çizmiştir. Milletimiz "*tam bağımsızlık*" hedefinde ilerleyeceğini dünya kamuoyuna duyurmuştur.

Buna göre;

I. Meclis-i Mebusan'da Felah-ı Vatan grubu kurulmuştur.

II. Millî Mücadele'nin lehine kararlar alınmıştır.

III. Tam bağımsızlık hedeflenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Misak-ı Millî kararlarından bazıları şunlardır:

- Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşması öncesi işgal edilmemiş topraklarının tamamı bir bütündür, parçalanamaz.
- Arap çoğunluğunun yerleşik olduğu ve düşman işgali altında bulunan yerlerin durumu oradaki halkın serbestçe verecekleri karara göre belirlenmelidir.
- Halkın oyuyla anavatana katılan üç sancak (Kars, Ardahan, Batum) için gerektiğinde yeniden serbestçe halk oylamasına başvurulabilir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ülke bütünlüğü sağlamaya çalışılmıştır.
- B) Bazı bölgelerde halkın iradesi istenilmiştir.
- C) İşgaller reddedilmiştir.
- D) Arapların çoğunlukta olduğu bölgeler işgalcilere bırakılmıştır.

İstanbul'un İşgali ve Mebusan Meclisinin Dağıtılması (16 Mart 1920)

5. İtilaf Devletleri 17 Şubat 1920'de kamuoyuna açıklanan Misak-ı Millî kararlarını beklentilerine aykırı buldular ve bu kararları geri alması için Mebusan Meclisine baskı yaptılar. Maraş Zeytin'da meydana gelen olayları bahane eden İngilizlerin Osmanlı Devleti'ne yaptığı baskılar sonucunda Ali Rıza Paşa Hükûmeti istifa etti (3 Mart 1920). Yeni hükûmet Salih Paşa tarafından kuruldu. Baskı ve tehditlerini giderek artıran İtilaf Devletleri, 150 Türk aydınını tutukladı ve bir gün sonra İstanbul'u resmen işgal ettiler (16 Mart 1920).

Bu bilgiye göre;

- I. İtilaf Devletlerini milli iradeden rahatsızdır.
 - II. İtilaf Devletleri siyasete müdahale etmiştir.
 - III. İtilaf Devletleri halkın sesini susturmak istemektedir.
 - IV. İtilaf Devletleri Meclisin başka bir yerde toplanmasını istemektedir.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV

6. İstanbul'un işgalini çeşitli ülkelerin meclislerine çektiği telgraflarla işgali protesto eden Mustafa Kemal şu tedbirleri aldırmıştır:

- İstanbul'la haberleşme kesildi.
- Halkın işgale karşı mitingler yapması ve protesto telgrafları göndermesi sağlandı.
- İstanbul'daki tutuklamalara karşılık olarak Anadolu'daki İtilaf Devletleri subayları tutuklandı.
- İşgalci devletlerin, İstanbul ve Adana'dan Anadolu'ya yapacakları sevkiyatı önlemek için Geyve ve Ulukışla civarındaki demir yolları tahrip edildi.
- Anadolu'da bulunan resmi ve sivil bütün kurumların para ve kıymetli eşya miktarları tespit edildi ve bunların İstanbul'a gönderilmesi yasaklandı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Temsil Heyeti sesini yurt dışında duyurmaya çalışmaktadır.
- B) Tutuklamalara misilleme yapılmıştır.
- C) Askeri tedbirler alınmıştır.
- D) İstanbul Hükümeti ile iş birliği yolları aranmıştır.

7. Misak-ı Millî kararlarının Mebusan Meclisinde kabul edilmesi İtilaf Devletlerini rahatsız etti. Başta İngilizler olmak üzere İtilaf Devletleri, Misak-ı Milli kararlarının geri alınması için Ali Rıza Paşa Hükûmetine baskı yaptılar. Bunun üzerine Ali Rıza Paşa 3 Mart 1920'de istifa etti. Bununla yetinmeyen İtilaf Devletleri 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal ettiler. Ulusal egemenliği zorla ortadan kaldırmak için Mebusan Meclisini basıp milletvekilleri ve aydınları tutukladılar.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Misak-ı Milli kararları İstanbul Hükümetini rahatsız etmiştir.
- B) İstanbul'da hükümet değişikliği olmuştur.
- C) Misak-ı Milli kararları İstanbul'un işgaline yol açmıştır.
- D) Ulusal egemenlik baskı altına alınmıştır.

8.

- İstanbul ile haberleşme kesildi.
- İşgalin Anadolu'ya yayılmasını engellemek için Geyve-Ulukışla demir yolu tahrip edildi.
- Tutuklanan Türk subaylara karşılık Anadolu'daki bazı İtilaf Devleti subayları tutuklandı.

Temsil Heyeti Başkanı Mustafa Kemal aşağıdaki hangi olay üzerine yukarıdaki tedbirleri almıştır?

- A) Meclis-i Mebusan'ın toplanması
- B) Yunanlıların İzmir'i işgali
- C) İngilizlerin İstanbul'u işgali
- D) Anzavur Ayaklanması

Büyük Millet Meclisinin Açılması (23 Nisan 1920)-2

9. Mustafa Kemal, İstanbul'un işgal edilerek Mebusan Meclisinin dağıtılması üzerine, Kolordu komutanlarına ve valilere yolladığı telgraflarda:

- Temsil Heyetinin Anadolu'daki tek yetkili makam olduğunu
- Yeniden seçim yapılması gerektiğini
- Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip meclisin toplanacağını
- Dağıtılan Mebusan Meclisindeki milletvekillerinin açılacak yeni meclise katılabileceklerini bildirdi.

Mustafa Kemal'in ulaşmak istediği nihai amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millet iradesini yeniden egemen kılmak
- B) Seçimlerin yenilenmesini sağlamak.
- C) Ankara'yı yönetim merkezi yapmak
- D) Meclis-i Mebusan'ı yeniden açmak

10. Mustafa Kemal Hâkimiyet-i Millîye gazetesinde yayımlanan konuşmasının bir bölümünde şunları söylemektedir:

“Gelecek için hazırlanan vatan çocuklarına, hiçbir zorluk karşısında baş eğmeyerek sabırla çalışmalarını ve eğitimdeki çocuklarımızın ana babalarına da yavrularının eğitimlerini tamamlamak için her fedakârlığa katlanmaktan çekinmemelerini öneririm. Büyük tehlikeler karşısında uyanan milletlerin ne kadar kararlı oldukları tarihçe ispat edilmiştir. Silahıyla olduğu gibi beyniyle de mücadele etmek zorunda olan milletimizin, birincisinde gösterdiği gücü ikincisinde de göstereceğine asla şüphem yoktur. Milletimizin temiz karakteri yetenek ile doludur...”

Mustafa Kemal'in yukarıdaki sözlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türk milleti silahlı bir mücadele içindedir.
- B) Gelecek için planlar yapılmaktadır.
- C) Çocuklar cephede mücadele etmektedir.
- D) Ana babalar çocukları için fedakarlıkta bulunmalıdır.

11. Yapılan seçimlerden sonra, 23 Nisan 1920'de, Ankara'da, Hacı Bayram Camisinde kılınan Cuma namazının ardından dualar eşliğinde Büyük Millet Meclisi açıldı . Mustafa Kemal meclis başkanlığına seçildi

Aşağıdakilerden hangisi BMM'nin açılması ile ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Yeni Türk devletinin temelleri atılmıştır.
- B) Temsil Heyetinin görevi sona ermiştir.
- C) Ankara'da da yeni bir hükûmet kurulmuştur.
- D) Osmanlı Hükümeti istifa etmiştir.

12. TBMM’de önergeyle kabul edilen meclisin çalışma ilkeleri şunlardır:

- Hükûmet kurmak zorunludur.
- Geçici bir hükûmet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir.
- Büyük Millet Meclisinin üstünde bir kuvvet yoktur.
- Mecliste toplanan millî iradeyi vatanın geleceğine egemen kılmak esastır.
- Büyük Millet Meclisi yasama ve yürütme yetkilerini kendisinde toplamıştır.
- Meclis içinden seçilecek ve vekil olarak görevlendirilecek bir kurul hükûmet işlerini yürütür. Meclis başkanı aynı zamanda bu kurulun da başkanıdır.
- Padişah ve halife baskılardan kurtulduktan sonra meclisin düzenleyeceği kanuna göre yerini alır.

Bu bilgiye göre;

- I. TBMM’de bir hükümet oluşturulmuştur.
- II. TBMM kendisini halkın gerçek temsilcisi kabul etmektedir.
- III. Padişah ve halife kendi geleceğini belirleyecektir.
- IV. TBMM yasama ve yürütme merciidir.

yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV

F. BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI AYAKLANMALAR

13. Anadolu halkı üzerindeki otoritesini kaybeden Osmanlı Hükûmetinin ve İtilaf Devletlerinin kışkırtmaları üzerine BMM’ye karşı bazı ayaklanmalar çıkmıştır.

Büyük Millet Meclisi’nin ayaklanmaların bastırılması için aldığı tedbirler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarılarak, BMM’ye karşı ayaklananların vatan haini sayılıp cezalandırılacağı ilan edildi.
- B) İstiklal Mahkemeleri kurularak ayaklananlar bu mahkemelerde yargılandı.
- C) İtilaf Devletleri askeri kuvvetleri üzerine askeri birlikler gönderildi.
- D) İsyancılar üzerine Kuvâ-yı Millîye birlikleri gönderilerek isyanlar bastırılmaya çalışıldı.

14. Büyük Millet Meclisine karşı çıkarılan bu ayaklanmalar, genellikle Kuvâ-yı Millîye birlikleri tarafından bastırıldı. Ayaklanmalar, Meclisin gücünü yok edemese de işgal güçlerinin Anadolu'daki ilerleyişini kolaylaştırdı. Millî Mücadele sürecinin uzamasına, düşmanın yurttan atılmasının gecikmesine neden oldu. Düzenli ordunun kurulmasının bir süre gecikmesine, silah ve malzeme kaybına sebep oldu. Her türlü soruna rağmen ayaklanmaların bastırılması; Meclise karşı duyulan güveni, Meclisin gücünü ve otoritesini artırdı.

Buna göre Ayaklanmaların sonuçlarını düşündüğümüzde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İşgal güçlerine geri adım attırılmıştır.
- B) Ayakların bastırılmasında etkin güç Kuvayı Milliyedir.
- C) Düzenli ordunun kurulması hız kazanmıştır.
- D) Meclisin otoritesini zayıflatmıştır.

15. -İtilaf Devletleri, Türk milletini Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'ne karşı isyana kışkırtmak için birçok faaliyet içinde yer almıştır.

-İtilaf Devletleri'ne ait uçaklarla Anadolu'ya dağıtılan fetvada Mustafa Kemal ve Millî Mücadele yanlıları vatan haini ve din düşmanı ilan edildi.

-İngilizler Adapazarı ve Balıkesir çevresindeki ayaklanmaları doğrudan desteklediler.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İngilizler Boğazlara dönük hareketleri önlemek istemektedir.
- B) Anadolu halkının dini duyguları istismar edilmektedir.
- C) İstanbul Hükümeti İngilizlerle işbirliği halindedir.
- D) Ankara Hükümeti askeri tedbirler almıştır.

G. SEVR ANTLAŞMASI (10 AĞUSTOS 1920)

16. Batı Anadolu'daki bütün Kuvâ-yı Millîye birlikleri tek merkezden yönetilen düzenli bir orduya dönüştürüldü ve birliklerimiz Batı ve Güney Cepheleleri olarak ikiye ayrıldı. Ancak "Kuvâ-yı Seyyare" adıyla özel bir birlik oluşturmuş olan Ethem Bey, İsmet Bey'in komutası altına girmek istemedi. Bunun üzerine iki taraf arasında anlaşmazlık yaşandı. Bu anlaşmazlığı fırsata çevirmek isteyen Yunanlar, Ankara'ya kadar ilerleyip TBMM'yi baskı altına almak ve Sevr Antlaşması'nı Meclise onaylatmak için Bursa'dan harekete geçtiler.

Bu bilgileri dikkate aldığımızda Yunanlıların harekete geçmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinin olduğu düşünülemez?

- A) Sevr Antlaşmasını kabul ettirme isteği
- B) TBMM'yi baskı altına alınmak istenmesi
- C) İngilizlerin Yunanlılara desteği
- D) Ethem Bey ile İsmet Bey arasında yaşanan anlaşmazlık

17. İngiliz desteğindeki Yunan ordusu Milne Hattı'ndan harekete geçti. 22 Haziran 1920 tarihinden itibaren Nazilli, Balıkesir, Bursa, İzmit, Uşak, Alaşehir ve Edirne'yi işgal etti. İngilizler, Mudanya ve Bandırma'ya asker çıkardı. Bu baskı ve zorlamalar karşısında Sevr'in taslağını görüşmek üzere İstanbul'da Saltanat Şurası toplandı. Padişah ve Sadrazam Damat Ferit'in de katıldığı bu toplantı sonunda Topçu Feriki (Korgeneral) Rıza Paşa dışındaki şura üyeleri antlaşmanın kabul edilmesine karar verdiler. Bunun üzerine Paris'e giden Osmanlı heyeti 10 Ağustos 1920'de İtilaf Devletleri'yle Sevr Antlaşması'nı imzaladı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

DDD

- A) İngilizler Osmanlı Devleti'ne baskı yapmaktadır.
- B) Yunanlıları siyasi amaçları için kullanmaktadır.
- C) Sevr Antlaşması Osmanlı Devleti tarafından imzalanmıştır.
- D) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıkları vardır.

18. Osmanlı Devleti ile imzalanacak antlaşma şartlarını belirlemek için İngiltere, Fransa ve İtalya birkaç kez daha bir araya geldilerse de ortak bir karara varamadılar. Yine de bu süreçte İstanbul'u işgal edip Osmanlı Devleti'ni baskı altında tutmaya çalıştılar. İtilaf Devletleri son olarak İtalya'nın **San Remo** şehrinde yeni bir konferans topladılar. Konferans sonunda bir antlaşma taslağı hazırlayıp Osmanlı yönetimine sundular. Osmanlı yöneticileri, çok ağır şartlar taşıyan bu antlaşmayı başlangıçta reddetseler de artan baskılar sonucu imzalamak zorunda kaldılar.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti ile yapılacak barış sonraya bırakılmıştır.
- B) Avrupa Devletleri arasında çıkar çatışmaları vardır.
- C) Konferansa İngiltere hakimdir.
- D) Antlaşma taslağı çok ağır şartlar taşımaktadır.

19.

Sevr Antlaşması ile;

- Doğu Anadolu'da Ermenistan ve Kürdistan adlarıyla iki yeni devlet kurulacak.
- Boğazlar; içinde Türklerin bulunmadığı uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek, savaş zamanı dahi bütün gemilere açık olacak. Bu komisyonun ayrı bütçesi ve bayrağı olacak.
- Zorunlu askerlik kaldırılacak, asker sayısı sınırlandırılacak ve ordunun ağır silahı olmayacak.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin;

- I. Egemenlik hakları kısıtlanmıştır.
- II. Savunmasız bırakılmıştır.
- III. Ekonomik kaynakları ele geçirilmiştir.
- IV. Bütünlüğü tehlikeye girmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve IV

3. ÜNİTE: MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL

A. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİ

1. Doğu Cephesi

1. Doğu Cephesinde Kazım Karabekir başarı kazanmış, yenilgiyi kabul eden Ermenistan hükûmeti ile BMM arasında Gümrü Antlaşması imzalanmıştır (3 Aralık 1920). Bu antlaşma ile Kars, Sarıkamış ve Gümrü BMM Hükûmetine bırakıldı ve Ermenistan Misak-ı Milli'yi tanıdı. Gümrü Antlaşması BMM adına imzalanan ilk antlaşma oldu.

Buna göre Doğu Cephesinde kazanılan başarı ve sonuçları için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) BMM'si ilk siyasi başarısını kazanmıştır.
- B) Misak-ı Milli ilk defa bir devlet tarafından tanınmıştır.
- C) Doğudaki birlikler batı cephesine kaydırılmıştır.
- D) Ermenistan BMM'ni tanımıştır.

2. Güney Cephesi

2. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'nun güney bölgeleri İngilizler tarafından işgal edilmişti. Ancak bir süre sonra İngilizler bu bölgeyi Fransızlara bıraktılar. Fransızlar, bölgeyi işgal edebilmek için Suriye'den getirdikleri Ermenilerden de birlikler oluşturdular. Bölge halkı ise kurduğu Kuvâ-yı Millîye birlikleriyle şehirlerini savundular.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Fransızların yanında Ermenilerin gelmesi direnişi artırmıştır.
- B) Güney bölgeleri ilk önce İngilizler tarafından işgal edilmiştir.
- C) Türk halkı İngiliz işgalini kabul etmiştir.
- D) Kuvayı Milliye birlikleri bölgeyi savunmuştur.

3. Maraş önce İngilizler, daha sonra Fransızlar tarafından işgal edildi. Halkın kahramanca direnişi karşısında şehirde tutunamayan Fransızlar, gecenin karanlığından yararlanarak gizlice şehirden ayrıldılar (11-12 Şubat 1920). Daha BMM açılmamışken Maraş halkının kazandığı bu başarı Millî Mücadele'nin ilk zaferlerinden biri oldu. Maraş halkı 7 Şubat 1973'te TBMM tarafından "Kahraman" unvanıyla ödüllendirildi.

Buna göre Maraş direnişi için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İlk işgali İngilizler gerçekleştirmişlerdir.
- B) İngiliz işgali Maraş halkı tarafından kabullenilmiştir.
- C) Fransızlar Maraş'ı terk etmişlerdir.
- D) Maraş halkının direnişi TBMM tarafından ödüllendirilmiştir.

4.

- Maraş'ta Sütçü İmam Fransızlara direnişin fitilini ateşlemiştir.
- Antep'te Şahin Bey Fransızları Antep'e sokmamak için şehit düşmüştür.
- Urfa halkı, Ali Saip Bey öncülüğünde destansı bir direniş gösterdi.

Yukarıdaki bilgilerden çıkan en önemli ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu'nun Milli kahramanları direniş ateşini yakmışlardır.
- B) Anadolu halkı düşmanla mücadele etmiştir.
- C) Fransızlar direnişle karşılaşmışlardır.
- D) Mücadelede şehitlik de vardır.

5. Maraş'ı işgal için gelen Fransız askerleri, şehirdeki Ermeniler tarafından sevinçle karşılandı. Taşkınlık yapmaya başlayan bir grup Ermeni, sokaktan evine gitmekte olan Müslüman bir kadına sataşarak başındaki örtüyü çıkarmak istedi (31 Ekim 1919). Bunu gören Uzunluk Cami imamı Sütçü İmam duruma müdahale ederek Ermeni eşkıyalardan birini öldürdü. Olayı haber alan Fransız askerleri Sütçü İmam'ı yakalamak üzere harekete geçtiler. Ancak Sütçü İmam onlardan kurtulmayı başardı.

Buna göre Sütçü İmam için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Maraş direnişinin başlamasında etkili olmuştur.
- B) Fransızları Maraş'tan çıkarmıştır.
- C) Ermenilerin saldırısına uğramıştır.
- D) Ermenileri Maraş'tan çıkarmıştır.

5. Maraş'ın Fransız işgalinden kurtarılması için bölgedeki Kuvâ-yı Millîye birlikleri asker ve silah bakımından güçlendirildi. Şehrin düşman işgalinden kurtarılması için yaşlılar, kadın ve çocuklara varıncaya kadar bütün Maraş halkı millî kuvvetlerle birlikte canla başla büyük bir mücadeleye giriştiler. Fransızlar ve Ermenilere karşı 22 gün sürdürülen başarılı mücadeleler sonucunda şehrin önemli bir kısmına hâkim olundu. Düşmana karşı olağanüstü bir direniş gösterildi. Bu direniş karşısında şehirde tutunamayan Fransızlar 11 Şubat'ı 12 Şubat'a bağlayan gece, şehirden çıkarıldı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Maraş Fransız işgali altındadır.
- B) Halk milli birlik ve beraberlik içerisinde.
- C) İngilizler Maraş'ı boşaltmıştır.
- D) Ermeniler Fransızlarla iş birliği içerisinde.

6. Fransızlar 30 Ekim 1919'da Urfa'yı işgal ettiler. Urfa'ya giren Fransız kuvvetlerindeki askerlerin sadece 100 kadarı Fransız'dı. Fransızlar ordularını Suriye'den getirdikleri Ermeniler ile sömürgelerinden getirdikleri askerlerden oluşturmuşlardı. Fransız işgali karşısında Urfa halkı, Ali Saip Bey öncülüğünde destansı bir direniş gösterdi. Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurarak haklarını ve vatanlarını savunmaya geçtiler.

Buna göre Urfa direnişi için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Urfa'yı ilk defa Fransızlar işgal etmiştir.
- B) Ermeniler Fransız desteği almışlardır.
- C) Urfa halkı örgütlü bir mücadele yürütmüştür.
- D) Ermeniler Suriye'den gelmiştir.

7. Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin kuruluş toplantısına katılanlar, halk arasında “Onikiler” olarak adlandırıldı. Onikiler olarak adlandırılan cemiyet bu suretle kurulduktan sonra İngilizlere sezdirmemek üzere geceleri toplanarak program hazırlamaya, silah ve asker sayısını artırmaya, ani bir hareket için iâşe ve cephane sağlamaya yönelik çalışmalar yaparak mutasarrıfı da harekete ikna ettikleri gibi posta müdürü Arif Bey’i de, Urfa telgrafhanesi İngilizlerin kontrolünde bulunduğu için Karacurun’da (Hilvan) bir telgraf merkezi açılmasına ikna ettiler.

Buna göre Urfa direnişi için ;

- I. İşgale karşı örgütlenmişlerdir.
 - II. İstanbul Hükümeti’nin desteği alınmıştır.
 - III. İletişim araçlarından yararlanmışlardır.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

8. Fransızların Antep’e doğru ilerlediğini öğrenen bölgedeki Kuvâ-yı Millîye birliklerinin kumandanı Şahin Bey, onların şehre girmemesi için Kilis-Antep yolunu kapattı. Fransızlar, Kilis-Antep yolunu açmak için büyük bir askerî birlikle Kilis’ten Antep’e doğru hareket ettiler. Şahin Bey’in idaresindeki kuvvetler, Kilis yolu üzerindeki Elmalı Köprü civarında mevzi aldı. Şahin Bey bir adım bile geri atmadı. Sonuna kadar direnerek şehit oldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamayız?

- A) Anadolu’nun güneyinde Fransız işgali söz konudur.
- B) Kuvayı Milliye birlikleri Fransızlara karşı direnmektedir.
- C) Antep savunmasında Şahin Bey şehit düşmüştür.
- D) Fransızlar Antep’ten çıkarıldılar.

9. Şehri kuşatan ve halkı aylarca aç ve susuz bırakan Fransızlara karşı Antep'li, on bir ay boyunca kahramanca direndi. Bu direniş süresince altı binin üzerinde şehit verildi. Fransızlar, Antep'e ancak 9 Şubat 1921 tarihinde girebildi. Bu cephede Fransızların politikaları, Batı Cephesi'nde Sakarya Savaşı'nın kazanılması ile değişmeye başladı. Güney Cephesi'ndeki savaş, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'nin Fransa ile imzaladığı 20 Ekim 1921 tarihli Ankara Antlaşması ile sona erdi ve Güney Cephesi kapandı.

Bu bilgiye göre;

- I. Antep halkı vatan için büyük kayıplar vermiştir.
- II. Güney sınırı tamamen çizilmiştir.
- III. Fransızlar Antep'i boşaltmasıyla Güney Cephesi kapanmıştır.
- IV. Fransızlarla siyasi ilişki kurulmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I, II ve III
- D) I, III ve IV

10. Maraş ve Urfa'dan çekilmek zorunda kalan Fransızlar, Antep'teki işgallerini sürdürüyorlardı. Bu arada düzenli ordu birlikleri de Batı Cephesi'nde Yunan ordusuna karşı zaferler kazanıyordu. Tüm bunları değerlendiren ve milletimizin boyun eğmez karakterini gören Fransızlar, Anadolu'da daha fazla tutunamayacaklarını anladılar. Sakarya Zaferi'nin kazanılmasından sonra TBMM ile Ankara Antlaşması'nı imzalayarak Antep'i boşalttılar ve Anadolu'yu terk ettiler.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Siyasi başarılar, askeri zaferlere dayanmaktadır.
- B) Fransızlar Sakarya Savaşı öncesi Anadolu'yu boşaltmışlardır.
- C) Batı Cephesinde savaşlar yeni başlamıştır.
- D) Güney Cephesinde savaşlar devam etmektedir.

3. Batı Cephesi

11. Millî Mücadele'de en şiddetli mücadelelerin yaşandığı Batı Cephesi'ndeki çarpışmalar, Yunanların İzmir'e asker çıkarmasıyla başladı. Aslında İtilaf Devletleri, I. Dünya Savaşı başlarında yaptıkları gizli antlaşmalarda İzmir ve çevresini İtalyanlara bırakmışlardı. İngilizlerden destek alan Yunan askerleri de 15 Mayıs 1919'da İzmir'e çıkarma yaptılar. İzmir'den hareketle Ege ve Marmara Bölgelerini işgal ederek Ankara'ya kadar ulaşmayı planladılar.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İzmir'in işgal planları daha önce hazırlanmıştır.
- B) İzmir ve çevresi İtalyanlardan alınmıştır.
- C) Yunanlıların hedefi Anadolu'nun içleridir.
- D) Birinci Dünya Savaşı devam ederken gizli antlaşmalar yapılmıştır.

12. Kuvâ-yı Millîye birlikleri sadece kendi bölgelerini korumaya çalışıyordu. Oysaki sadece bir bölgenin değil bütün yurdun işgalden kurtarılması gerekiyordu. Düşmanın tüm yurttan atılabilmesi için Kuvâ-yı Millîye birliklerinin birleştirilmesi, daha düzenli hâle getirilmesi ve tek merkezden yönetilmesi gerekiyordu. Kuvâ-yı Millîye birliklerini daha düzenli hâle getirmek isteyen Temsil Heyeti Başkanı Mustafa Kemal, Sivas Kongresi'nden sonra Ali Fuat Paşa'yı bölgeye komutan olarak tayin etti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda Kuvayı Milliye için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kuvayı Milliye birlikleri ülke genelini savunmuştur.
- B) BMM'i Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesine atamıştır.
- C) Düzenli Yunan birliklerine karşı düzenli hale getirmek gerekiyordu.
- D) Mustafa Kemal Batı Cephesini kurmuştur.

I. İnönü Muharebesi (6 Ocak 1921)

13. Batı Anadolu'daki bütün Kuvâ-yı Millîye birlikleri düzenli ordu birliklerine dönüştürüldü ve birliklerimiz Batı ve Güney Cephesi olarak ikiye ayrıldı. Batı Cephesi komutanlığına İsmet Bey getirildi. Kuvayı Seyyare komutanı ile İsmet Bey arasında yaşanan anlaşmazlıktan yararlanmak isteyen Yunanlar, Bursa'dan harekete geçtiler. İsmet Bey komutasındaki düzenli ordu birlikleri Yunan kuvvetlerini İnönü mevkinde karşıladı. Türk direnişini aşamayan Yunan kuvvetleri geri çekilmek zorunda kaldı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kuvayı Milliye birlikleri düzenli orduya katılmamıştır.
- B) Düzenli ordu birlikleri Yunanlılara karşı başarılı olmuştur.
- C) Batıdaki bütün birlikler İsmet Bey'in komutası altındadır.
- D) Yunanlılar güneyden harekete geçmişleridir.

İnönü Muharebesi'nden Sonra Yaşanan Gelişmeler

14. I. İnönü Savaşı'ndan sonra yaşanan gelişmeler şunlardır:

- Meclis, Teşkilat-ı Esasiye Kanunu adıyla yeni Türk Devleti'nin ilk anayasasını kabul etti.
- İtilaf Devletleri savaş sonunda ortaya çıkan yeni durumu görüşmek için Londra Konferansı'nı düzenledi.
- Afganistan'la bir dostluk antlaşması imzalandı.
- Sovyetler Birliği ile Moskova Antlaşması imzalandı.

Bu bilgiye göre;

I. Yeni devlet yolunda adımlar atılmaktadır.

II. Siyasi yalnızlıktan kurtulmaya çalışılmaktadır.

III. İtilaf Devletleri TBMM'yi tanımaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Teşkilat-ı Esasiye Kanunu (20 Ocak 1921)

15.

Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun bazı maddeleri;			
Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.	Yasama ve yürütme yetkileri milletin tek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde toplanır.	Büyük Millet Meclisinin başkanı, hükûmetin de başkanıdır.	BMM seçimleri iki yılda bir yapılır.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yasama, yürütme ve yargı yetkisi TBMM'ye aittir.
- B) Milli egemenlik ilkesi esas alınmıştır.
- C) Meclis Başkanı'nın yetkileri sınırsızdır.
- D) Milletvekillerini TBMM'i seçer.

16. “Millî Egemenlik” esasına göre oluşturulan yeni yönetim şeklinin temel ilkelerinin ve Millî Mücadele’nin yönetim kurumu olan TBMM’nin yetkilerinin belirlenmesi için bir anayasaya ihtiyaç vardı. Bu ihtiyacın farkında olan BMM Birinci İnönü Muharebesi sonrasında “Teşkilat-ı Esasiye” adıyla kısa ve öz bir anayasayı kabul etti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Askeri başarılar siyasi sonuçlar doğurur.
- B) Türk tarihinin ilk anayasası kabul edilmiştir.
- C) Milli Mücadelede ilk zafer Birinci İnönü’dür.
- D) Anayasa geniş çerçeveli bir anayasadır.

17. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nun bazı maddeleri aşağıda yer almaktadır.

- Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Yönetim şekli, milletin geleceğini doğrudan kendisinin belirlemesi esasına dayanır.
- Yürütme gücü ve yasama yetkisi milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde belirir ve toplanır.
- Türkiye Devleti, Büyük Millet Meclisince yönetilir ve hükûmeti Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti adını alır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Büyük Millet Meclisi kuvvetler ayrılığı ilkesini benimsemiştir.
- B) Yargı yetkisi bağımsız mahkemelere bırakılmıştır.
- C) Milli hakimiyet Büyük Millet Meclisi eliyle kullanılmaktadır.
- D) Bakanlar Meclis dışından belirlenmektedir.

İstiklal ve İstikbalin Marşı: İstiklal Marşı (12 Mart 1921)

18. Millî duyguları ancak Mehmet Âkif’in dile getirebileceğine inanan Maarif Vekili (Eğitim Bakanı) Hamdullah Suphi Bey (Tanrıöver), Mehmet Âkif’ten millî bir marş yazmasını ısrarla rica etti. Cephe mücadele eden kahraman askerlerimizi düşünen Mehmet Âkif bu ricaları geri çeviremedi. İstiklalimizin koruyucusu askerlerimize “*Korkma!*” diye seslenerek başladığı İstiklâl Marşı’mızı, mazideki şerefli yerini istikbalde de koruyacak kahraman milletimize seslenerek tamamladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İstiklal Marşını Mehmet Akif yazmıştır.
- B) Maarif Vekili Mehmet Akif’i İstiklal Marşı’nı yazmaya ikna etmiştir.
- C) Mehmet Akif kahraman askerlerimizi düşünerek marş yazmıştır.
- D) Mehmet Akif “Korkma” diye millete seslenmiştir.

19. TBMM; Millî Mücadele'nin bütün şiddetiyle devam ettiği bir dönemde, milletimizin hislerine tercüman olacak, mücadele azmi ve inancını artıracak bir millî marş yazılması için ödüllü bir yarışma düzenledi. Gazeteler aracılığıyla halka duyurulan bu yarışmaya 700'den fazla eser katıldı. Ancak millî duyguların coşkunu şairi olarak bilinen Mehmet Âkif, para ödülü olduğu için yarışmaya katılmadı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) TBMM savaş ortamında milli mücadele azmini artırmaya çalışmaktadır.
- B) Yarışmaya 700 kişi katılmıştır.
- C) Yarışmaya Mehmet Akif katılmamıştır.
- D) Yarışma Mustafa Kemal'in teşvikiyle düzenlemiştir.

Londra Konferansı (21 Şubat - 12 Mart 1921)

20. Londra Konferansında anlaşma sağlanamamasına rağmen TBMM Hükûmeti, Misak-ı Milli'yi dünya kamuoyuna duyurmayı başardı ve böylece İtilaf Devletleri tarafından resmen ve hukuksal olarak tanınmış oldu. Ayrıca TBMM Hükûmeti konferansa katılmakla Avrupa kamuoyundaki "Türkler barışa yanaşmıyor, savaşı uzatmak istiyorlar." şeklindeki asılsız iddiaları da boşa çıkardı. Yunanların savaşı kaybetmeleri onlara duyulan güveni sarstı. Konferans, İtilaf Devletleri arasında Sevr Antlaşması'nın kolayca uygulanamayacağı yönündeki şüpheleri belirgin hale getirmiştir. Bu noktada Fransa, İtalya ve İngiltere arasında bazı fikir ayrılıkları ortaya çıkmıştır.

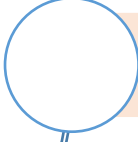
Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) TBMM İtilaf Devletleri tarafından tanınmıştır.
- B) Sevr Antlaşmasının kabul edilmeyeceği gösterilmiştir.
- C) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıkları ortaya çıkmıştır.
- D) İtalya Anadolu'yu boşaltmaya başlamıştır.

21.

İtilaf Devletleri önceleri TBMM'yi konferansa davet etmek istememişler, sadece Osmanlı Hükûmetini davet etmişlerdi.

Gelen tepkiler üzerine İtilaf Devletleri Osmanlı Hükûmetini ve TBMM Hükûmetini ayrı ayrı davet ettiler.

Mustafa Kemal konferanstan bir sonuç çıkmayacağını biliyordu. Ama yine de katılmanın faydalı olacağını düşündü.

Buna göre;

- I. TBMM Londra Konferansı'na davet edilmiştir.
- II. Osmanlı Hükümeti Ankara Hükümetini tanımamaktadır.
- III. Mustafa Kemal Londra Konferansı'ndan faydalı olacağına inanmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

22. Londra Konferansı'na Osmanlı Hükümetinin temsilcisi olarak katılan Sadrazam Tefik Paşa son Osmanlı sadrazamıdır. Tefik Paşa, söz sırası kendisine geldiğinde "Ben sözü Türk milletinin hakiki temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." demiş ve İtilaf Devletlerinin Türk tarafını bölme ve birbirine düşürme oyunlarını bozmuştur. Konferanstan olumlu bir sonuç çıkmamıştır.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Londra Konferansı'na Osmanlı Hükümeti davet edilmiştir.
- B) İstanbul Hükümeti TBMM'yi tanımıştır.
- C) Tefik Paşa milletin gerçek temsilcisinin TBMM olduğunu kabul etmiştir.
- D) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığı vardır.

Türk-Afgan Dostluk ve İş Birliği Antlaşması (1 Mart 1921)

23.

Türk-Afgan Dostluk ve İş Birliği Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Türk Devleti gönülden bağlarla bağlı bulunduğu Afgan Devleti'ni tanır.
- Afgan Devleti, Halifeliği elinde bulunduran Türkiye'nin bu alanda liderliğini kabul eder.
- Taraflar, emperyalist devletler tarafından herhangi birine yapılmış saldırıyı kendine yapılmış sayarak elindeki bütün imkânlarla yardıma koşmayı kabul ederler.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Afganistan TBMM'yi tanımıştır.
- B) Afganistan askeri yardımda bulunmuştur.
- C) TBMM Afganistan'ı tanımıştır.
- D) Afgan Devleti halifeliği önemsemektedir.

24. Sovyet Rusya ile antlaşma imzalamak için Moskova'da bulunan Türk heyeti, o sıralarda yine Moskova'da bulunan bir Afgan heyetiyle karşılıklı dostluk ve iş birliği antlaşması imzaladı. Bu antlaşma ile TBMM, Afganistan'ın bağımsızlığını; Afganistan da TBMM Hükümetinin varlığını resmen kabul etti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda TBMM'nin Birinci İnönü Muharebesi sonrası siyasi faaliyetleri için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) TBMM sadece Müslüman ülkelerle siyasi ilişki içerisindedir.
- B) TBMM'nin dış dünyada siyasi ağırlığı artmıştır.
- C) TBMM batılı ülkelerle diplomatik ilişki kurmamıştır.
- D) TBMM'nin desteğiyle Rusya Afganistan'ın bağımsızlığını tanımıştır.

Moskova Antlaşması (16 Mart 1921)

25. Moskova Antlaşması'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Bu antlaşmada geçen "Türkiye" terimi Misak-ı Millî sınırlarını tanımlamaktadır.
- Türkiye, Batum'u Gürcistan'a bırakacaktır.
- Boğazlarla ilgili hususlar, Karadeniz'e kıyısı olan devletler arasında yapılacak bir konferansla belirlenecektir.
- Taraflar, iki taraf arasında bugüne kadar yapılan bütün antlaşmaların hükümsüz olduğunu kabul ederler.

Yukarıdaki antlaşma maddelerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Rusya Misak-ı Milliye tanımıştır.
- B) Batum'un elden çıkması ile Misak-ı Milli de ilk taviz verilmiştir.
- C) TBMM ve Rusya ittifak yapmışlardır.
- D) Boğazlar konusu uluslararası bir konu haline gelmiştir.

26. Sovyet Rusya'nın I. Dünya Savaşı'ndan sonra İtilaf Devletleri ile arası açılmıştı. TBMM de İtilaf Devletlerine karşı mücadele veriyordu. Bu durumda hem TBMM hem de Sovyet Rusya ortak düşman karşısında iş birliği yapma ihtiyacı hissettiler. Türkiye'den giden bir heyetle Sovyet Rusya arasında **Moskova Antlaşması** imzalandı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İlk defa büyük bir devlet TBMM'nin varlığını tanımış oldu.
- B) TBMM ilk antlaşmasını imzaladı.
- C) Sovyet Rusya İtilaf Devletlerinden ayrılmıştır.
- D) Doğu sınırı kesin olarak belirlenmiştir.

27. Batı Cephesi'nde Yunanlara karşı I. İnönü Zaferi'nin kazanılmasından sonra Sovyetler Birliği TBMM 16 Mart 1921 tarihinde Moskova Antlaşması imzalandı. Antlaşmanın bazı maddeleri şunlardır:

- Taraflardan birinin tanımadığı bir antlaşmayı diğer taraf da tanımayacaktır.
- Kars, Ardahan ve Artvin TBMM Hükûmeti'ne; Batum Gürcistan'a; Nahcivan Azerbeycan'a bırakılacaktır.
- Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya'sı arasında yapılan bütün antlaşmalar geçersiz sayılacaktır.
- Sovyetler Birliği Misak-ı Millî'yi tanıyacak ve kapitülasyonlardan vazgececektir.
- Boğazlarla ilgili hususlar, Karadeniz'e kıyısı olan devletler arasında yapılacak bir konferansla belirlenecektir.

Bu bilgiye göre;

- I. Askeri başarılar siyasi başarıları getirmiştir.
- II. TBMM siyasi yalnızlıktan kurtulmuştur.
- III. Ruslar Boğazların Türkiye'ye ait olduğunu kabul etmiştir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Makûs Talih Değişiyor: II. İnönü Muharebesi (23 Mart-1 Nisan 1921)

28. “Bütün dünya tarihinde, sizin İnönü Muharebelerinde üzerinize yüklendiğiniz görev kadar ağır bir görev yüklenmiş komutanlar pek azdır. Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs (kötü) talihini de yendiniz. İstila altındaki talihsiz topraklarımızla birlikte bütün vatan, bugün en ücra köşelerine kadar zaferinizi kutluyor. Düşmanın istila hırsı, azminizin ve vatanseverliğinizin yalçın kayalarına çarparak paramparça oldu.”

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İsmet İnönü Birinci İnönü Muharebesinde de ordu komutanıdır.
- B) Mustafa Kemal telgrafı İkinci İnönü Muharebesinden sonra çekmiştir.
- C) Mustafa Kemal milletin kötü giden talihinin değiştiğine inanmaktadır.
- D) İtilaf Devletleri yenilgiye uğratılmıştır.

29. Londra Konferansında Sevr Antlaşması'nı kabul ettiremeyen İngilizler, konferansı uzatarak Yunan ordusuna yeni bir taarruz hazırlığı için zaman kazandırdılar. Ardından da Anadolu'nun direncini kırmak için Yunan ordularını birkaç koldan harekete geçirdiler. Ancak İngiliz desteğiyle hareket eden Yunanlar, İnönü'de ikinci kez yenildiler ve geri çekilmek zorunda kaldılar. Yunan ordusunu takip eden Türk kuvvetleri düşmana önemli kayıplar verdirdi.

Buna göre İngilizlerin Yunanlıları harekete geçirmesindeki amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Londra Konferansı'nda sonuç almak.
- B) Türk direnişini kırmak.
- C) Londra Konferansı'nı uzatmak
- D) Yunan ordusuna destek olmak.

30. Yunanların, Türk ordusu karşısında ikinci kez yenilgiye uğramaları İtilaf Devletleri arasındaki görüş ayrılıklarının artmasına neden oldu. İngilizler tavırlarını değiştirerek Malta'daki Türk esirlerden 40 kişiyi serbest bıraktı. İtalya Anadolu'da işgal ettiği yerleri boşaltmaya başladı. İngilizlerin, Yunanlara olan güveni sarsıldı. Bu zafer, ülke içinde sevinçle karşılandı. Orduya ve TBMM'ye olan güven arttı.

İkinci İnönü Muharebesinin sonuçları için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Alınan başarı İngilizlerin tavrını değiştirmiştir.
- B) İngilizler Yunanlılara desteğini çekmiştir.
- C) Halkın TBMM'ye güveni artmıştır.
- D) Malta'da Türk esirler bulunmaktadır.

Kütahya-Eskişehir Muharebeleri (10-24 Temmuz 1921)

1. Yunanlıların İnönü Muharebelerinde yenilmeleri, Yunanları diğer taraftan da onları kıskırtarak amaçlarına ulaşmaya çalışan İngilizleri rahatsız etmiştir. Anadolu insanının savaşı kazanacağına olan inancı her geçen gün artarken İngilizlerin Yunan ordusuna duyduğu güven azalıyordu. Bunun üzerine Yunanlar, bütün güçleriyle saldırıya geçmeye ve Türk ordusuna ağır bir darbe vurarak İngilizlerin güvenini yeniden kazanmaya karar verdiler. İngilizlerden de destek alan Yunan ordusunda büyük bir taarruz hazırlığı başladı.

Buna göre, Yunanlıları İkinci İnönü Muharebesinden sonra harekete geçiren etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İtilaf Devletlerinin savaşa teşvik etmesi
- B) İtilaf Devletlerinin desteği ve güvenini kazanmak.
- C) Türk ordusundaki cephane ve asker eksikliğinin olması
- D) İtilaf Devletlerinden aldığı askeri takviye gücü

2. İngilizlerin teşviki ve desteğiyle harekete geçen Yunan kuvvetleri Kütahya, Eskişehir ve Afyon'u işgal edip Ankara sınırına dayandılar. Ortaya çıkan bu olağanüstü durum hem halkı hem de Meclisi kaygılandırdı. Meclisin daha güvenli bir yere taşınmasını teklif eden milletvekilleri oldu. Bazı milletvekilleri ise sorumluluğun Mustafa Kemal'e ait olduğunu belirterek onun ordunun başına geçmesini teklif ettiler. Bu teklif Meclisin çoğunluğundan destek gördü.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yunan kuvvetleri Anadolu içlerine doğru ilerlemeye başladılar.
- B) Türk ordusu Sakarya nehrinin doğusuna çekilmiştir.
- C) TBMM tehlikeye girmiştir.
- D) Milletvekilleri olaydan Mustafa Kemal'i sorumlu tutmuşlardır.

3. Yunan Kralı Konstantin İzmir'e gelmiş ve burada yaptığı basın toplantısında gazetecilere bir sonraki toplantısının Ankara'da yapılacağını açıklamıştır. Diğer taraftan Türk ordusunun hazırlıklarını engellemek isteyen Yunanlar, İstanbul'dan Anadolu'ya silah, cephane ve çeşitli malzemelerin gizlice çıkarıldığı limanlardan biri olan İnebolu'yu 9 Haziran 1921'de savaş gemisi ile topa tuttu. 10 Temmuz 1921 tarihinden itibaren Kütahya ve Eskişehir yönünden saldırıya geçen Yunan kuvvetleri 13 Temmuz'da Afyon, 17 Temmuz'da Kütahya ve 19 Temmuz'da Eskişehir'i ele geçirmişlerdir. Türk ordusunun başlattığı karşı taarruz başarısız olunca Mustafa Kemal'in emriyle ordu, Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekildi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yunanlılar Milli Mücadeleyi bitirmeyi hedeflemektedir.
- B) Türk ordusunun silah sevkiyatı engellenmeye çalışılmaktadır.
- C) Bazı şehirler elden çıkmıştır.
- D) Yunan ordusu Sakarya ırmağında durdurulmuştur.

B- MAARİF KONGRESİ (15-21 TEMMUZ 1921)

4. Mustafa Kemal, eğitimin hangi amaçlara hizmet edeceğini şu sözlerle ifade etmiştir: “Okul genç beyinlere; insanlığa hürmeti, millet ve memleket sevgisini, şerefi, bağımsızlığı öğretir. Bağımsızlık tehlikeye düştüğü zaman onu kurtarmak için takip edilecek en uygun, en güvenli yolu öğretir.”

Mustafa Kemal’in yukarıdaki sözünden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Eğitim genç beyinlere millet sevgisini öğretir.
- B) Bağımsızlık yolunu eğitim öğretir.
- C) Bağımsızlık savaşla kazanılır.
- D) Eğitim insanlığa hürmeti öğretir.

5. “Memleketimizi gerçek hedefe ulaştırmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğeri milletin geleceğini yoğuran irfan ordusu.” diyen Mustafa Kemal; milletin geleceğini şekillendirecek, modern ve güçlü bir ülke kuracak irfan ordusunun Ankara’da toplanması talimatını verdi. Ankara’da “Dar’ül-Muallim” (Erkek Öğretmen Okulu) konferans salonunda 180 kişinin katılımıyla toplanan **Maarif Kongresi**’nde ülkenin geleceğini şekillendirecek kararlar alındı. Türkiye’nin gelecekteki eğitim politikalarının temelleri atıldı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal, eğitimle geleceğin aydınlık Türkiye’sinin temellerini atmak istemiştir.
- B) Öğretmen yetiştiren kurum açılmak istenmiştir.
- C) Ordu eğitimi için çalışmalar yapılmıştır.
- D) Kongreye ülkenin tamamından temsilciler katılmıştır.

C-MİLLÎ MÜCADELE, MİLLÎ SEFERBERLİK: TEKALİF-İ MİLLÎYE

6. 7-8 Ağustos 1921'de çıkarılan Tekâlif-i Millîye Emirlerinin (Millî Yükümlülük Emirleri) bazı maddeleri şunlardır:

- Yurtta her ev, birer kat çamaşır, birer çift çorap ve çarık hazırlayıp komisyona verecektir.
- Tüccar ve halkın elinde bulunan çamaşırlık bez, kaput bezi, pamuk, yıkanmış ve yıkanmamış yün, tiftik, kalın bez, kösele, demir kundura çivisi, tel çivi, kundura ve saraç ipliği, nal, yular, kaşağı gibi malların parası sonra ödenmek üzere yüzde kırkına el konulacaktır.
- Halkın elinde bulunan buğday, saman, un, arpa, fasulye, nohut, şeker, sabun, yağ gibi ürünlerin parası sonra ödenmek üzere yüzde kırkına el konulacaktır.
- Taşıtı olanlar, ayda bir kez yüz kilometrelik mesafeye bedelsiz olarak askeri nakliye yapacaktır.
- Halkın elinde bulunan, savaşa elverişli bütün silah ve cephane üç gün içinde komisyona verilecektir.

Bu bilgiye göre;

- I. Halktan fedakarlık beklenmektedir.
- II. Ordunun teçhizata ihtiyaç vardır.
- III. Ordu yeni bir savaşa hazırlanmaktadır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Kütahya-Eskişehir Muharebelerinden sonra Başkomutanlığa getirilen Mustafa Kemal Paşa, gerekli tedbirleri almak için vakit kaybetmeden harekete geçti. Ordumuzun ihtiyaçlarını halktan karşılamak amacıyla **Tekalif-i Millîye** adında emirler yayınladı. Bu emirler doğrultusunda: Her ilçede Tekalif-i Millîye Komisyonu oluşturuldu. Her ailenin bir kat çamaşır, bir çift çorap ve çarık hazırlayıp Komisyona teslim etmesi kararlaştırıldı. Halkın elinde bulunan, savaşa işe yarar bütün silah ve cephanenin üç gün içinde teslimi istendi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Halktan sadece silah ve teçhizat istenmiştir.
- A) Mustafa Kemal ordunun ihtiyaçları için halka başvurmuştur.
- C) Ordunun ihtiyacını toplamak için ilçelerde komisyonlar oluşturulmuştur.
- D) Mustafa Kemal Başkomutanlık yetkisini almıştır.

8. Kütahya-Eskişehir Muharebeleri sonrasında ordumuzun ihtiyaçlarını halktan karşılamak amacıyla Tekalif-i Millîye adında emirler yayınladı. Buna göre; her ilçede Tekalif-i Millîye Komisyonu oluşturuldu. Her ailenin bir kat çamaşır, bir çift çorap ve çarık hazırlayıp Komisyona teslim etmesi kararlaştırıldı. Halkın elinde bulunan, savaşta işe yarar bütün silah ve cephanenin üç gün içinde teslimi istendi. Eldeki buğday, saman, un, arpa, fasulye, bulgur, nohut, mercimek, şeker, gaz, pirinç, sabun, yağ, tuz, zeytinyağı, çay ve mum stoklarının %40'ının bedeli sonradan ödenmek üzere teslimi istendi.

Buna göre;

- I. Ordunun gıda maddelerine ihtiyacı vardır.
- II. Bütün gıda maddeleri bedelsiz olarak alınmıştır.
- III. Ordu da atlı birlikler vardır.
- IV. Ordunun askeri teçhizata ihtiyacı vardır.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, III ve IV

Ç-DİRENİŞTEN DİRİLİŞE: SAKARYA'DAN BÜYÜK TAARRUZ'A

Sakarya Meydan Muharebesi

9. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, Sakarya Muharebesi'nde askerlerimizin direnme azmini ve inancını artırabilmek için Mehmetçiklerin kalbine dokunan şu sözleri haykırdı: "Hatt-ı müdafaa yoktur, sath-ı müdafaa vardır. O sath, bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk edilemez. Küçük büyük her birlik bulunduğu mevziden atılabilir. Fakat her birlik ilk durabildiği noktada tekrar düşmana karşı cephe teşkil edip muharebeye devam eder. Yanındakinin çekildiğini gören birlikler, ona tabi olamaz. Bulduğu mevzide sonuna kadar dayanmaya mecburdur."

Mustafa Kemal Paşa'nın yukarıdaki sözünden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bu savaş bir ölüm kalım savaşıdır.
- B) Savaş bir cephe hattı boyunca yapılmalıdır.
- C) Düşman yok edilinceye kadar mücadele devam etmelidir.
- D) Her birlik bulunduğu mevzide sonuna kadar direnmelidir.

10. Türk ordusu, Kütahya-Eskişehir Muharebelerinden sonra Sakarya Nehri'nin doğusuna kadar çekilmiş ve burada savunma tedbirleri almaya başlamıştı. Bu arada ordunun başına geçen Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, yayınladığı Tekalif-i Milliye Emirleri ile ordunun ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştı. Ancak Türk ordusunun toparlanmasına fırsat vermek istemeyen Yunan ordusu, kısa bir süre sonra, 23 Ağustos'ta yeniden taarruza geçti. Savaş, Sakarya Nehri etrafında, 100 kilometrekarelik bir alanda 22 gün devam etti. Türk ordusunun zaferiyle sonuçlandı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda Sakarya Savaşı ve gelişmeleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türk ordusu Sakarya Savaşı'nda taarruza geçmiştir.
- B) Türk ordusu halkın desteğiyle gücünü artırmıştır.
- C) Yunan ordusu İtilaf Devletlerinin desteğini almıştır.
- D) Tekalif-i Milliye Emirleri Sakarya Savaşı'ndan sonra yayınlanmıştır.

Sakarya Meydan Muharebesi'nden Sonra Yaşanan Gelişmeler

11.

Sakarya Zaferi sonrası;	
Sovyet Rusya'nın bir araya getirdiği Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan ile TBMM arasında Kars Antlaşması imzalandı (13 Ekim 1921).	Fransızlar, Sakarya Zaferi'nden sonra Anadolu'dan ayrılmaya karar verdiler. TBMM ile imzaladıkları Ankara Antlaşması ile (20 Ekim 1921) işgal ettikleri bölgeleri -Hatay hariç- boşalttılar.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda çıkarılabilecek en genel sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sovyet Rusya'ya bağlı cumhuriyetlerle antlaşma yapılmıştır.
- B) Fransızlar Anadolu'dan ayrılmışlardır.
- C) Askeri başarılar siyasi başarıları sağlamıştır.
- D) TBMM batılı devletlerle antlaşma imzalamıştır.

12. Sakarya Zaferinin sonuçlarından bazıları şunlardır:

- Kafkas cumhuriyetleriyle (Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan) TBMM arasında 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması imzalandı.
- Fransa'yla TBMM arasında 20 Ekim 1921'de Ankara Antlaşması imzalandı.
- İtilaf Devletleri TBMM'ye barış önerisinde bulundu. Ancak Sevr tekrar gündeme getirildiği için bu öneri kabul edilmedi.
- İngilizler ile esir değişimi antlaşması yapıldı.

Bu bilgiye aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Askeri başarılar siyasi başarıyı getirmiştir.
- B) Güney sınırı tamamen belirlenmiştir.
- C) Fransız kuvvetleri Anadolu'yu boşaltmıştır.
- D) İtilaf Devletleri barışa yanaşmamıştır.

13. Güney Cephesi'nde bölge halkının Kuvâ-yı Millîye ile birlikte Fransızlara karşı başarılı mücadelesi ve Batı Cephesi'nde Yunanların Sakarya Savaşı'nı kaybetmeleri üzerine Fransızlar, TBMM Hükûmeti ile anlaşma yoluna gitmiştir. Bunun üzerine 20 Ekim 1921 tarihinde Fransa ile TBMM Hükûmeti arasında Ankara Antlaşması imzalanmıştır.

Bu antlaşmaya göre:

- Savaş esirleri karşılıklı olarak serbest bırakılacak.
- Nusaybin, Cizre ve Kilis Türkiye'de kalacak, iki ay içinde Türk ordusu bu hattın kuzeyine, Fransız kuvvetleri ise güneyine çekilecek.
- İskenderun (Hatay) için özel bir yönetim oluşturulacak, resmi dil Türkçe olacak, Türk kültürünün geliştirilmesi amacıyla her türlü kolaylık sağlanacak.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Askeri başarılar Fransa'yı barışa zorlamıştır.
- B) İskenderun Türklerin yönetimine bırakılmıştır.
- C) Güney ve Batı cephelerinde başarı kazanılmıştır.
- D) Fransa ile sınır hattı belirlenmiştir.

14. Cephede kazanılan zaferlerden sonra, İtilaf Devletleri TBMM'ye ateşkes ve barış antlaşması teklif ediyorlardı. Askerî zaferler beraberinde siyasi zaferler getiriyordu. Sakarya Zaferi'nden sonra Yunan ordusunu destekleyen sadece İngilizler kaldı. Onların da Yunan ordusuna duyduğu güven tamamen sarsılmıştı. Bu nedenle İtilaf Devletleri, Sakarya Zaferi'nden sonra TBMM'ye yeni bir antlaşma teklifi sundular. Ancak Sevr Antlaşması'nın yumuşatılmış hâlimden ibaret olan bu teklif TBMM tarafından reddedildi.

Buna göre, Sakarya Zaferinden sonra ortaya çıkan şartlar karşısında İtilaf Devletlerinin tavırları konusunda aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Her siyasi başarı İtilaf Devletlerini taviz vermeye zorlamıştır.
- B) İtilaf Devletleri Sevr Antlaşması'ndan vazgeçmişlerdir.
- C) Sakarya Savaşı öncesinde Yunanlıları yalnız bırakmışlardır.
- D) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıkları ortaya çıkmıştır.

Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi (26-30 Ağustos 1922)-2

15. Sakarya Savaşı'ndaki Türk direnişi karşısında daha fazla ilerleyemeyeceklerini anlayan Yunanlar, işgal ettikleri bölgeleri elde tutabilmek için savunma hazırlıklarına başladılar. İtilaf Devletleri de ateşkes teklifinde bulundular. Ateşkes teklifindeki amacın Yunanlara nefes aldirmek olduğunu anlayan TBMM, Anadolu'nun boşaltılması şartı ile ateşkesi kabul edebileceğini bildirdi. Bu teklif İtilaf Devletleri tarafından kabul edilmedi. Taarruz hazırlıklarına başlandı. Hazırlıklar yaklaşık bir yıl sürdü.

Buna göre;

- I. Yunanlılar savunmaya geçmişlerdir.
- II. Türk ordusu taarruz hazırlıklarına başlamıştır.
- III. İtilaf Devletleri ateşkes önerisini kabul etmedi.

yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, III ve IV

16. Büyük Taarruz için şu hazırlıklar yapılmıştır:

- Orduya taarruz için gerekli eğitimler verildi.
- 20 Temmuz 1922'de Mustafa Kemal'in başkomutanlık görevi zafer kazanılıncaya kadar uzatıldı.
- Tekâlif-i Milliye Emirleri bütün yurttan uygulandı.
- İstanbul'dan Anadolu'ya silah, cephane ve çeşitli malzemeler nakledildi.
- Dışişleri Bakanı Yusuf Kemal Bey siyasi destek aramak üzere Avrupa'ya gönderildi.

Bu bilgiye göre;

- I. Taarruz için askeri hazırlıklar yapılmıştır.
- II. Taarruz için dış destek sağlanmıştır.
- III. Taarruz için siyasi hazırlıklar yapılmıştır.

yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

17. Büyük Taarruz sonucunda Batı Anadolu büyük ölçüde işgalden temizlenmiş, geriye Marmara Bölgesi kalmıştı. İstanbul ve Boğazlar İtilaf Devletlerinin, Trakya ise Yunanların işgali altındaydı. Marmara'yı da işgalden temizlemek isteyen Türk ordusunun Bursa'ya doğru ilerlemesi üzerine Türk ve İngiliz kuvvetleri arasında savaş ihtimali belirdi. Ancak İngilizler olası bir savaşta sömürgelerinden ve müttefiklerinden destek alamayacaklarını anladılar. Yeni bir çatışmayı göze alamayan İngilizler ateşkes teklifinde bulundular. Bu teklif TBMM tarafından kabul edildi.

Buna göre İngilizleri barışa zorlayan gelişmeler;

- I. Büyük Taarruzun kazanılmasıdır.
- II. Türk ordusu Bursa'ya ilerlemesidir.
- III. Sömürgelerinden ve müttefiklerinden destek alamamasıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve III

18.

-Hazırlıklarını tamamlayan Türk ordusu 26 Ağustos 1922'de, saat 05.30'da, Kocatepe'den (Afyon) taarruza geçti. Yunan savunma hatları kısa sürede çöktü.

-30 Ağustos'ta Türk kuvvetleri Yunan kuvvetlerini kuşattı. Tarihe Başkomutanlık Meydan Muharebesi diye geçen çarpışma sonucunda Yunan kuvvetleri darmadağın oldu. Yunan askerlerinin büyük çoğunluğu esir alındı.

-2 Eylül'de Yunan Başkomutanı Trikopolis'i esir alan Türk kuvvetleri, hızla ilerleyerek 9 Eylül'de İzmir'e vardı. Yunan askerleri sahilde bekleyen gemilere binerek Anadolu'yu terk ettiler.

Büyük Taarruz ve sonuçları için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Büyük Taarruz içinde Başkomutanlık Meydan Muharebesi meydana gelmiştir.
- B) Türk ordusu İzmir'i ele geçirmiştir.
- C) Yunan birlikleri Anadolu'yu terk etmiştir.
- D) Anadolu'da Yunan kuvveti kalmamıştır.

Mudanya Ateşkes Antlaşması (11 Ekim 1922)

19.

Mudanya Ateşkes Antlaşması maddeleri;		
Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki çarpışmalar durdurulacak.	Yunan işgal kuvvetleri, on beş gün içinde Doğu Trakya'yı boşaltacak.	TBMM Hükûmeti, barış antlaşması imzalanıncaya kadar Marmara ve Doğu Trakya'ya asker konuşlandırmayacak.

Yukarıdaki antlaşma maddelerinden aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Doğu Trakya savaşı ele geçirilmiştir.
- B) Savaş sona ermiştir.
- C) Ateşkes görüşmelerine Yunan temsilci katılmıştır.
- D) Doğu Trakya'ya Türk askeri girmeyecektir.

20. 11 Ekim 1922 tarihinde Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı. Antlaşmaya göre:

- Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki silahlı çatışmalar sona erecektir.
- Yunanlar Doğu Trakya'yı Meriç Nehri sınır olmak üzere, antlaşmanın yürürlüğe girmesini izleyen 15 gün içinde boşaltacaktır. Barış antlaşması yapıncaya kadar, İtilaf Devletleri Boğazlarda kalabilecektir.
- Doğu Trakya'nın güvenliğini sağlamak için 8000 Türk jandarma birliği görevlendirilecektir.
- Türk ordusu barış antlaşması imzalanıncaya kadar Çanakkale ve Kocaeli bölgesinde belirlenen çizgide kalacaktır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Doğu Trakya savaş yapmadan TBMM'ye bırakılmıştır.
- B) Türk-Yunan sınırı Meriç Nehridir.
- C) İtilaf Devletleri Boğazların yönetimine TBMM'ye bırakmıştır.
- D) Askeri hareketlilik sona ermiştir.

D-TÜRKİYE’NİN TAPU SENEDİ: LOZAN ANTLAŞMASI (24 Temmuz 1923)

21. İtilaf Devletleri Lozan Konferansı’na Ankara Hükûmetinin yanında Osmanlı Hükûmetini de davet ettiler. İtilaf Devletleri, böylece Türk tarafını ikiye bölmeyi ve taraflar arasında çıkacak anlaşmazlıktan faydalanarak amaçlarına daha kolay ulaşmayı planlıyorlardı.

İtilaf Devletlerinin bu tavırları karşısında TBMM’nin tepkisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TBMM saltanatı kaldırdı.
- B) TBMM, İstanbul Hükümeti’nin davetinin geri çekilmesini istedi.
- C) Konferansa İstanbul Hükümetinin katılmasına engel oldu.
- D) Konferansın ilk toplantılarına katılmadı.

22. Lozan görüşmelerinin kesintiye uğradığı günlerde 1 Nisan 1923’te TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar verildi. 11 Ağustos 1923’te II. TBMM açıldı. Seçilen milletvekillerinin büyük çoğunluğu bir an önce inkılapların gerçekleştirilmesini istiyordu. Yeni Meclis ilk iş olarak Lozan Barış Antlaşması’nı onaylamış ve İstanbul, TBMM yönetimine girmişti. 13 Ekim 1923’te ise Ankara başkent ilan edildi. Bu gelişmeler cumhuriyetin ilanı için gerekli ortamı hazırlamıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Milli egemenliğe dayalı bir yönetimin adımları tamamlanmıştır.
- B) İlk kez seçimler yapılmıştır.
- C) İlk Meclis Lozan Antlaşmasını onaylamıştır.
- D) İlk kabine oluşturulmuştur.

23. Lozan Barış Antlaşması’nın bazı maddeleri şunlardır:

Yunanistan Sınırı: Meriç Nehri sınır olarak kabul edildi. Doğu Trakya Türklere, Batı Trakya ise Yunanlara bırakıldı.

Adalar: Gökçeada ve Bozcaada Türkiye’ye, diğer Ege adaları Yunanistan’a, On İki Ada ise İtalya’ya bırakıldı.

Suriye Sınırı: 20 Ekim 1921’de Fransızlarla imzalanan Ankara Antlaşması’ndaki şartlar aynen kabul edildi.

Irak Sınırı: Bir anlaşma sağlanamadı. Bu anlaşmazlıkların Türkiye ile İngiltere arasında barıştan sonraki 9 ay içerisinde yapılacak ikili görüşmelerle çözülmesi kararı alındı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Güney sınırı tamamen çizilmiştir.
- B) Yunanistan’la sınırimız belirlenmiştir.
- C) İngiltere ile Irak sınırının belirlenmesine yanaşmamıştır.
- D) Misak-ı Milli sınırlarına ulaşılmıştır.

24. Lozan Konferansı'nda bir tarafta TBMM diğer tarafta ise İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan, Romanya, Yugoslavya ve Japonya devletleri vardı. Sovyet Rusya ve Bulgaristan Boğazlar konusu görüşülürken konferansa katıldılar. ABD Hükûmeti ise konferansta gözlemci sıfatıyla yer aldı. Mustafa Kemal Paşa'nın ifadesiyle konferansta "birkaç yıllık değil birkaç asırlık hesaplar" görülecekti: kapitülasyonlar, Osmanlı borçları, Boğazlar, azınlıklar, Ermeni sorunu, Musul sorunu.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Boğazlar konusu gündeme gelmiştir.
- B) Konferansa sadece Avrupa devletleri katılmıştır.
- C) Konferans birkaç asırlık hesapları görüşecektir.
- D) ABD konferansa katılmıştır.

E-SANAT VE EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLÎ MÜCADELE Tarihe Tanıklık Eden Eserler

25. Halide Edip'in "*Ateşten Gömlek*" romanında, ateşten günlerin birbirini kovaladığı sancılı bir dönemde, İzmir'in ve kurtuluşun meşalesini yakan Ayşe Hemşire çıkar karşımıza: hasta hâliyle şehir şehir doktorunu arayan Millî Mücadele kahramanı Ayşe Hemşire... Eşini ve çocuğunu savaşta kaybetmiş acılı bir yürektir Ayşe Hemşire.

Yukarıdaki paragraftan Milli Mücadelenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Milli Mücadele'de kadınlarda vardır.
- B) Kadınlar zorluklar yaşamıştır.
- C) Hemşireler de çalışmıştır.
- D) Savaş aileleri birbirinden ayırmıştır.

26. Millî Mücadele'nin sesini İnönü'de, Sakarya'da, Kocatepe'de de duyarsınız; sevda ile isyanı harmanlayan bir romanın sayfalarında da... Bu mücadeleye kimi elinde silahla katılmıştır kimi kalemle... Romanlar, resimler, şiirler, heykeller... Milletimizin sevdasını da haykırır, isyanını da... Bazen yaralanan askerin ayakta kalabilmek için uzanan elleri, bir heykeltıraşın çamurlu ellerine tutunur. Bazen vatan için yola düşenlerin çilesi, bir hikâye yazarının kaleminde gözyaşı olup kalbe dökülür.

Yukarıdaki paragrafı dikkate aldığımızda Milli Mücadele'yi işleyen sanat eserleri için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milli Mücadele'yi kalemle destekleyenler vardır.
- B) Millet'in mücadelesi romanlara konu olmuştur.
- C) Millet'in Mücadelesi fırçalarla tuvallere işlenmiştir.
- D) Milli Mücadele hikayelerin konusu olmuştur.

4. ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

A. ATATÜRK İLKELERİ

Cumhuriyetçilik

1. Düşünce ve inanç hürriyeti, millî iradenin hâkim olduğu demokratik ülkelerde gelişir. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminden itibaren Mustafa Kemal'in öncülüğünde, millet iradesine dayalı, demokratik bir yönetim sisteminin oluşması için birçok çalışma yürütülmüştür.

Aşağıdakilerden hangisi milli iradeye dayalı yapılan çalışmalar arasında yoktur?

- A) Büyük Millet Meclisi açıldı.
- B) Saltanat kaldırıldı.
- C) Tekalif-i Milliye Emirleri yayınlandı.
- D) Çok partili siyasi hayata geçmek için çalışmalar yapıldı.

2. Cumhuriyet, demokrasinin en iyi uygulanabileceği yönetim şeklidir. Demokrasi ise toplum içinde değişik düşünce ve fikirlerin serbestçe temsil edilmesi ve kişilerin bunlardan dilediklerine taraf olması esasına dayanır. Cumhuriyet vatandaşın devlete, devletin vatandaşa karşı hak ve sorumluluklarını en iyi şekilde düzenleyen yönetim biçimidir. Cumhuriyet rejiminin temel ilkelerinden biri de yasama, yürütme ve yargı güçlerinin birbirinden ayrı olması anlamına gelen "kuvvetler ayrılığı" ilkesidir.

Bu bilgiye göre Cumhuriyetçilikle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kuvvetler ayrılığı ilkesi geçerlidir.
- B) Halkın yönetime katılımı esastır.
- C) Yasama, yürütme ve yargı yetkisi Meclisin elindedir.
- D) Düşünce ve kanaat hürriyeti vardır.

3.

1. TBMM'nin açılması

2. Saltanatın kaldırılması

3. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınması

4. Çok partili hayata geçiş çalışmaları

Yukarıdaki gelişmeleri dikkate aldığımızda, bu olaylar aşağıdaki hangi ilkeyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Milliyetçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Devletçilik
- D) Laiklik

4. Atatürk, 14 Ekim 1925'te yaptığı bir konuşmada "Artık hükûmet ile millet arasında mazideki ayrılık kalmamıştır. Hükûmet millettir ve millet hükûmettir. Artık hükûmet mensupları kendilerinin millettten ayrı olmadıklarını ve milletin efendi olduğunu tamamen anlamışlardır." demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in vurguladığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın yönetime katılacağı
- B) Millet iradesinin yönetimde belirleyici olduğu
- C) Saltanatın sona erdiği
- D) Seçimlerde belirleyicinin halk olduğu

Milliyetçilik

5. Birbirlerinin hâlerinden anlayan, derdine ortak olan, geleceğe birlikte yürüyen, ortak hayali paylaşan, aralarında dil, tarih ve kültür birliği bulunan insanlar bütününe “millet” adı verilir. Millet, aynı ırktan gelen insanlardan değil aynı duyguya sahip ve aynı ülkü etrafında toplanan insanlardan oluşur. Bir milletin ferdi olmak için aynı şehirde hatta aynı ülkede yaşamak da gerekmez.

Yukarıdaki açıklamalardan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Milletin fertleri arasında tarih ve kültür birliği vardır.
- B) Milleti birbirine bağlayan dildir.
- C) Milleti birbirine bağlayan ırk birliğidir.
- D) Millet aynı duygu ve ülküyü paylaşan insan topluluğudur.

6. Milliyetçilik; bir ülkeyi, ülkenin bütün fertlerini ve bütün değerlerini hiçbir ayırım gözetmeksizin sevmeyi, sahiplenmeyi ve onlara hizmet etmeyi gerektirir. Milliyetçilik, hiçbir yabancı unsura ayrıcalık tanımaz.

Buna göre aşağıdaki inkılaplardan hangisi milliyetçiliğe dayalı olarak yapılmamıştır?

- A) Kapitülasyonların kaldırılması
- B) Medeni Kanunun kabul edilmesi
- C) Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması
- D) Türk Tarih Kurumunun kurulması

Halkçılık

7. Halkçılık toplumun huzurunu bozan çıkar çatışmalarına izin vermez. Sosyal adalete, sosyal güvenliğe, ekonomik dengesizliklerin ve haksızlıkların giderilmesine, adaletli gelir dağılımına önem verir. Bu ilke bütün vatandaşların kanun önünde eşit olmasını ve devlet hizmetlerinden eşit bir şekilde yararlanmasını sağlamıştır. Hiç kimseye, aileye ya da zümreye ayrıcalık tanınmamıştır. Vatandaşlar, yasal yolları kullanarak her türlü hak arama özgürlüğünden faydalanabilirler.

Bu bilgiye göre Halkçılık;

- I. Siyasal eşitliği esas alır
- II. Hukuksal eşitliği esas alır.
- III. Sınıfsal ayrıcalıkları reddeder.
- IV. Sosyal adaleti öngörür.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II, III ve IV
- D) I, II, III ve IV

8. Halkçılık ayrıcalıkları kaldırarak toplumsal adalet ve barışın sağlanmasına hizmet eder. Ayrım yapmaksızın tüm vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alır ve onların yönetime eşit olarak katılmalarını sağlar. “Sosyal devlet” anlayışının bir sonucu olarak devletin halka hizmet götürmesini gerekli kılar. Bu yönüyle de devletçilik ilkesinin tamamlayıcısıdır.

Buna göre aşağıdaki inkılaplardan hangisi halkçılığa dayalı olarak yapılmamıştır?

- A) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi
- B) Sağlık ocaklarının açılması
- C) Medeni Kanunu'nun kabulü
- D) Kabotaj Yasası

9. Halkçılık ayrıcalıkları kaldırarak toplumsal adalet ve barışın sağlanmasına hizmet eder. Ayrım yapmaksızın tüm vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alır ve onların yönetime eşit olarak katılmalarını sağlar. Millet egemenliğini ve demokratik anlayışı esas alır. Bu yönleriyle halkçılık, cumhuriyetçilik ilkesinin tamamlayıcısıdır. Halkçılık, herkesin devlet imkânlarından eşit faydalanmasını öngörür.

Buna göre halkçılık için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Halkçılık kanun önünde eşitliği esas alır.
- B) Halkçılık sınıf ayrımını reddeder.
- C) Halkçılık devletçilik ilkesini bütünler.
- D) Halkçılık siyasal eşitliği öngörür.

Devletçilik

10. Devletçilik, halkın ihtiyaçlarından doğmuştur. Sosyal devlet anlayışına sahip olan Türk devletlerinde devlet, halkın refahını artıracak çalışmaları yapmakla görevlidir. “Devlet, vatandaşların mesleklerinde çağdaş ölçülere göre ilerlemelerini sağlamalıdır. Bu sebeple vatandaşın eğitimi, terbiyesi, sağlığı ile yakından ilgilenmelidir.” sözüyle Atatürk, devletçiliğin sosyal ve ekonomik boyutuna dikkat çekmiştir.

Buna göre Devletçilik;

- I. Sadece ekonomi alanıyla ilgili değildir.
- II. Sosyal devlet anlayışıyla ilişkilidir.
- III. Devlet bütün ekonomik yatırımları üstlenir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde demir yolları, limanlar gibi birçok işletme yabancıların kontrolüne geçmişti. Devletin tam bağımsız olabilmesi için bu işletmelerin millileştirilmesi gerekiyordu. Devletçilik ilkesi doğrultusunda özel sektör desteklenmiş; özel sektörün yapamadığı demir-çelik, dokuma, şeker fabrikaları gibi büyük yatırımlar devlet eliyle yapılmıştır. Yabancıların elindeki işletmeler, devlet tarafından satın alınarak millileştirilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalarda devletçilik ilkesinin üzerinde durulan iki yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağımsızlık- Ekonomi
- B) Siyaset- Dış Politika
- C) Ekonomi- Dış Politika
- D) İç politika- Tarım

Laiklik

12. Eğitim, hukuk, yönetim gibi alanlarda, devlet işlerinin herhangi bir dinin kurallarına göre değil, aklın ve bilimin rehberliğinde yürütülmesine "laiklik" denir. Laik devlette egemenliğin kaynağı millettir. Devlet düzeni ve hukuk kuralları herhangi bir dine göre oluşturulmaz, akıl ve bilim referans alınır. Laiklik; sivil hayatta, demokrasinin temel unsurlarından din, vicdan ve ibadet hürriyeti ile de yakından ilgilidir.

Buna göre a laiklik için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Laiklik din ve devlet işlerinin ayrı yürütülmesidir.
- B) Laiklik din ve vicdan hürriyetini esas alır.
- C) Laiklik inançların ibadethanelerde yaşanmasıdır.
- D) Devlet ve hukuk kurallarının dine göre oluşturulmamasıdır.

6. Eğitim, hukuk, yönetim gibi alanlarda, devlet işlerinin herhangi bir dinin kurallarına göre değil, aklın ve bilimin rehberliğinde yürütülmesine "laiklik" denir. Laik devlette egemenliğin kaynağı millettir. Devlet düzeni ve hukuk kuralları herhangi bir dine göre oluşturulmaz, akıl ve bilim referans alınır.

Buna göre aşağıdaki inkılaplardan hangisi laiklik çerçevesinde yapılan inkılaplardandır?

- A) Medeni Kanunu'nun kabulü- Saltanatın kaldırılması
- B) Türk Tarih Kurumunun kurulması- Medeni Kanununun kabul edilmesi
- C) Medeni Kanununun kabul edilmesi- Türk Kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesi
- D) Halifeliğin kaldırılması- Türk Dil Kurumunun kurulması

13. Laiklik, genel anlamda din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, dini inanç ve kanaatlerin devlet yönetiminden ayrı tutulmasıdır. Demokrasi standardını yükseltmenin ve hukuk devleti olmanın şartlarından biridir. Dar anlamıyla laiklik ise devletin her türlü din, inanç ve mezhepler karşısında tarafsız kalması, çeşitli din ve inanca mensup insanlar arasında ayırım yapmamasıdır. Laiklik ilkesiyle vatandaşların din ve inanç özgürlüğü garanti altına alınmıştır. Böylece millî birlik ve beraberliğin güçlendirilmesine ve toplumsal barışa katkı sağlamıştır.

Bu bilgiye göre Laiklik;

- I. Din ve inanç hürriyetidir.
- II. Devletin bütün inançlara aynı mesafede olmasıdır.
- III. Din işlerinin devlet eliyle yürütülmesidir.
- IV. Devlet ve din işlerinin birbirinden ayrılmasıdır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve IV

İnkılapçılık

14. Atatürkçü düşünce sisteminin bir dogma olmadığını, sürekli yeniliklere, değişime ve gelişmelere açık olduğunu ifade eden inkılapçılık ilkesinde, dinamizm ve canlılık esastır. Zor şartlar altında yapılan inkılapları korumak ve bunların kötüye kullanılmasını önlemek amacını taşır. İnkılapçılık ilkesi, çeşitli özellikleriyle sadece Türk halkı için millî bir değer olarak kalmamıştır. Bağımsızlık özlemi çeken mazlum milletlere örnek olmuş ve evrensel bir nitelik kazanmıştır.

Bu bilgiye göre;

- I. İnkılapçılık çağın değişimine ayak uydurmaktır.
- II. Yeni kurumların durağan kalmasıdır.
- III. Yapılan inkılaplar her çağa hitap eder.
- IV. Yapılan İnkılaplar millidir.

yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) II, III ve IV

15. Devlet düzenini ve toplumsal yapıyı daha iyi duruma getirmek için köklü değişiklikler yapılmasına inkılap adı verilir. “İnkılapçılık” çağın gerisinde kalmamak, değişen şartlara ve çağdaş hayatın gereklerine uyum sağlayabilmektir. İnkılapçılık, akıl ve bilimin rehberliğinde sürekli bir değişim ve gelişimi öngörmektedir. Atatürk’ün ifadesiyle inkılapçılık “Türk milletini son yüzyıllarda geri bırakmış olan kurumları yıkarak yerlerine milletin en yüksek çağdaşlık seviyesine ilerlemesini sağlayacak yeni kurumlar oluşturmaktır.”

Buna göre inkılapçılık için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Köklü değişiklikler gerektirir.
- B) Yeni kurumların kurulması gerekir.
- C) İhtiyaç duyulan değişiklikten sonra durağandır.
- D) Akıl ve bilimi rehber kabul eder.

16. Devlet düzenini ve toplumsal yapıyı daha iyi duruma getirmek için köklü değişiklikler yapılmasına inkılap adı verilir. “İnkılapçılık” çağın gerisinde kalmamak, değişen şartlara ve çağdaş hayatın gereklerine uyum sağlayabilmektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi siyasal alanda yapılan inkılaplardan biri değildir?

- A) Saltanatın kaldırılması
- B) Halifeliğin kaldırılması
- C) Cumhuriyetin ilanı
- D) Medeni Kanununun kabulü

B. SİYASİ ALANDA İNKILAP

Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922)

17. Aşağıdakilerden hangisi saltanatın kaldırılmasının zorunlu bir sonucudur?

- A) Cumhuriyet’in ilanını
- B) Ankara’nın Başkent İlan Edilmesi (13 Ekim 1923)
- C) 1924 Anayasası’nın Kabulü
- D) Halifeliğin kaldırılması

18. Saltanatın kaldırılmasıyla laik devlet düzenine geçişin ilk adımı atılmış oldu. Osmanlı Devleti resmen sona erdi. Devletteki iki başlılık ortadan kaldırıldı. Millî egemenlik ilkesinin hayata geçirilmesi yolunda önemli bir adım atıldı. Ancak saltanatın kaldırılması ile rejim ve devlet başkanlığı tartışmaları başladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti halifelik olarak devam etti.
- B) Millet iradesine dayalı bir yönetimin yolu açıldı.
- C) Osmanlı padişahı ülkeyi terk etti.
- D) Mustafa Kemal Cumhurbaşkanı seçildi.

19. Sadrazam Tevfik Paşa TBMM'ye bir telgraf çekerek Lozan Konferansı'nda iş birliği yapmak istiyordu. Bu telgraf mecliste büyük tepkilere yol açtı ve saltanatın kaldırılmasının önemli bir gerekçesi oldu. Saltanatın kaldırılması konusu mecliste büyük tartışmalara yol açtı. Mustafa Kemal Paşa mecliste yaptığı konuşmada milletin kendi çabasıyla hâkimiyeti ele aldığını ve saltanatın kaldırılması gerektiğini belirtti. Konuşmasında İslam tarihinden örnekler vererek halifelik ve saltanatın ayrılabilceğini söyledi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İstanbul Hükümeti kendisini halkın temsilcisi saymaktadır.
- B) TBMM kendisinin halkın tek temsilcisi saymaktadır.
- C) İstanbul Hükümeti Lozan Konferansına tek başına katılmak istemektedir.
- D) Saltanatın kaldırılması düşünülmektedir.

20. Saltanatın kaldırılması şu sonuçları ortaya çıkardı:

- Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
- Millî egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.
- Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.
- TBMM Türkiye'de tek yasal otorite haline geldi.
- Laiklik konusunda ilk adım atıldı.
- İtilaf Devletleri'nin Lozan Konferansı'nda ikilik çıkarmalarına izin verilmedi.

Buna bilgiye göre;

- I. Milli egemenlik güç kazanmıştır.
- II. Halifelik Osmanlı hanedanından alınmıştır.
- III. Laik devlet düzeni hedeflenmiştir.

yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

21. Saltanatın kaldırılmasıyla millî egemenlik yolunda önemli bir adım daha atıldı. Ancak bu sefer de “yeni devlet başkanının kim olacağı ve nasıl belirleneceği” soruları ortaya çıktı. O tarihe kadar devlet başkanlığı görevini Mustafa Kemal “Meclis Başkanı” sıfatıyla yürütmüştü. Ama artık yönetim sisteminin adının ve devlet başkanının daha net bir şekilde belirlenmesi gerekiyordu.

Buna göre;

- I. Saltanatın kaldırılmasıyla bir yönetim boşluğu oluşmuştur.
- II. Saltanatın kaldırılmasıyla bir rejim sorunu ortaya çıkmıştır.
- III. Mustafa Kemal Meclis başkanlığını yürütmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Ankara'nın Başkent İlan Edilmesi (13 Ekim 1923)

22. Lozan Antlaşması'ndan sonra İtilaf Devletlerinin İstanbul'u boşaltması, başkent tartışmalarının yoğunluk kazanmasına neden oldu. Ya İstanbul başkent olmaya devam edecek ya da yeni yönetim kendisine yeni bir başkent seçecekti. İstanbul saltanat yönetiminin merkezi olarak görülüyordu. Bu nedenle millî egemenlik anlayışını benimseyen yeni yönetim için yeni bir başkent seçilmesi daha uygun görüldü.

Buna göre Ankara'nın başkent ilan edilmesine yol açan siyasi gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- B) Saltanatın kaldırılması
- C) Lozan Antlaşması
- D) Halifeliğin kaldırılması

23. İsmet Paşa ve arkadaşlarının sunduğu “Türkiye Devleti’nin başkenti Ankara şehridir.” Şeklindeki kanun teklifi, 13 Ekim 1923’te uzun tartışmalardan sonra kabul edildi. Böylece Millî Mücadele’nin yönetim merkezi olan, ulaşım hatları üzerinde ve güvenli bir noktada bulunan Ankara başkent oldu. Başkent olmasından sonra hızla gelişen Ankara, zamanla cumhuriyetin modern şehirlerinden biri hâline geldi.

Buna göre Ankara’nın başkent ilan edilmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) İstanbul’a yakın olması
- B) Milli Mücadelenin merkezi olması
- C) Ulaşım hatları üzerinde olması
- D) Güvenli bir bölgede bulunması

Cumhuriyetin İlanı (29 Ekim1923)

24. 27 Ekim 1923’te, Fethi (Okyar) Bey’in istifası ile hükûmet krizi çıktı. Yeni hükûmetin kurulamaması Meclisi çalışamaz hâle getirdi. Bu sorunun giderilebilmesi için hükûmet kurma sisteminin de değiştirilmesi gerekiyordu. Hükûmet krizi, cumhuriyetin ilanına giden süreci hızlandırdı. Gazi Mustafa Kemal, 28 Ekim 1923 gecesi arkadaşlarına “Yarın cumhuriyeti ilan edeceğiz.” diyerek hükûmet kurma şeklini değiştireceğini ve hükûmet bunalımını çözeceğini ifade etti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Fethi Okyar ilk başbakandır.
- B) Hükümet krizi Mustafa Kemal’e cumhuriyeti ilan etme fırsatı vermiştir.
- C) Hükümet sistemi yeni hükümetin kurulmasını zora sokmuştur.
- D) Hükümet kurma sisteminin değiştirilmesi planlanmaktadır.

25. Atatürk Dönemi'nde Büyük Millet Meclisi açılmış, saltanat kaldırılmış, cumhuriyet ilan edilmiş ve rejimin ismi Anayasa'ya eklenmiştir. Daha sonra milli egemenlik ilkesinin güçlendirilmesi için çok partili siyasi hayata geçiş çalışmaları yapılmış, kadınlara da seçme ve seçilme hakkını veren madde Anayasa'ya eklenmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milli egemenlik yerleştirmeye çalışılmıştır.
- B) Cumhuriyetçilik bir süreç içerisinde gelişmiştir.
- C) Milli egemenliğin yerleştirilmesine saltanatın kaldırılmasıyla başlanmıştır.
- D) Siyasal eşitlik ilkesi gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

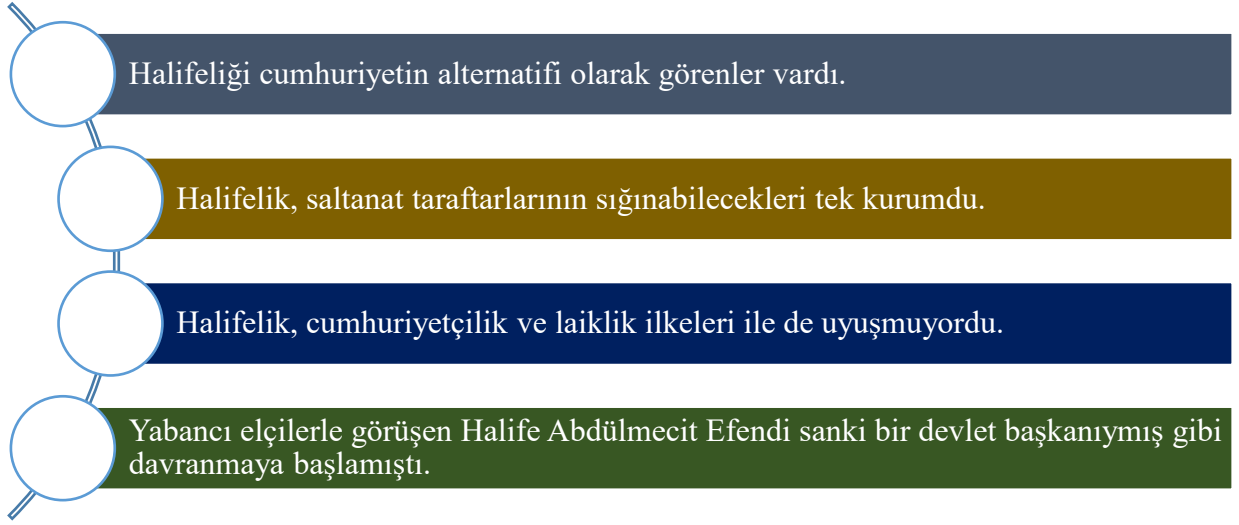
Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)

1. Şeriye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak bütün vakıfların millete geçmesi ve ona göre yönetilmesi istenmiştir. Ayrıca din işlerinin siyasetten ayrılması ve halkın dinî ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır. Şeriye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kuruldu. Böylece din işleri siyasetten ayrıldı ve laik yönetim anlayışı pekiştirildi. Halkın din görevlisi ihtiyacı Diyanet İşleri Başkanlığınca karşılanmaya başlandı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Halkın dini ihtiyaçları yeterince karşılanmamaktadır.
- B) Değişen şartlara ayak uydurmak için yeni inkılaplar yapılmıştır.
- C) Vakıflar yeterince gelire sahip değildir.
- D) Halkın din görevlisi talebi vardır.

2.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Halifelik cumhuriyetçilik ve laiklik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.
- B) Dış devletler halifeyi siyasi muhatap almaktadırlar.
- C) Saltanat yanlılarının cesareti artmaktadır.
- D) Dış devletler Türkiye'nin iç işlerine karışmaktadır.

3. Halifeliğin kaldırılmasıyla:

- Laikliğe geçişin en önemli aşaması gerçekleştirildi.
- Saltanatın bir uzantısı olarak görülen halifeliğin kaldırılması devlet merkezindeki iki başlılığın ortadan kaldırılmasını sağladı.
- İnkıpların gerçekleştirilmesi için elverişli bir ortam hazırlandı.
- Millî egemenlik anlayışı pekiştirildi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Laiklik devlet düzeni için ilk adım atılmıştır.
- B) Halkın yönetime katılması güçlenmiştir.
- C) Halifeliğin yetkileri Mecliste toplanmıştır.
- D) İnkıplar için uygun bir ortam hazırlanmıştır.

1924 Anayasası'nın Kabulü (20 Nisan 1924)

4. 1921 yılında, Teşkilat-ı Esasiye adında, bir anayasa hazırlamıştı. Savaş şartlarına cevap verecek şekilde, kısa ve öz olarak hazırlanan bu anayasada, temel hak ve özgürlüklerle ilgili kurallar yer almamıştı. Cumhuriyetin ilanından sonra 1921 Anayasası'nda değişiklik yapılmış; devletin yönetim şeklinin cumhuriyet, resmî dilinin Türkçe, dininin İslam olduğuna dair maddeler anayasaya eklenmişti.

Buna göre 1921 Anayasası için aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) 1921 Anayasası ihtiyaca cevap vermemektedir.
- B) Türk tarihinin ilk anayasası 1921 anayasasıdır.
- C) Temel hak ve özgürlüklerle ilgili maddeler yoktur.
- D) 1921 Anayasasında değişiklikler yapılmıştır.

5.

1924 Anayasası'nın Bazı Maddeleri:			
Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.	Hâkimiyet kayıtsız ve şartsız milletindir.	Seçimler dört yılda bir yapılır. On sekiz yaşını tamamlayan her erkek oy kullanma hakkına sahiptir.	Türk hür doğar, hür yaşar. Hürriyet, başkasına zararı olmayacak her türlü tasarrufta bulunmaktır.

Yukarıdaki maddeleri dikkate aldığımızda 1924 Anayasasında aşağıdaki hangi konuda eksiklik olduğu söylenebilir?

- A) Siyasal eşitlik
- B) Milli Egemenlik
- C) Cumhuriyet
- D) Hürriyet

C. HUKUK İNKILABI

6. Osmanlı yöneticileri, hukuk sistemindeki sorunları çözebilmek için Tanzimat Dönemi'nden itibaren çeşitli çalışmalar yaptılar. Avrupa hukuk sisteminden yararlanmaya çalıştılar. Birçok kanun Avrupa dillerinden Türkçeye tercüme edilerek uygulanmaya başlandı. Yeni kanunlara göre hüküm verecek yeni mahkemeler kuruldu. Ancak bunlar yapılırken eski kanunların ve mahkemelerin yaşamasına izin verildi.

Buna göre Osmanlı Devleti hukuki düzenlemelerinin aşağıdakilerden hangisine yol açtığı söylenebilir?

- A) Ülkede hukuk birliğini ortadan kaldırmıştır.
- B) Şeri hukuku ortadan kaldırmıştır.
- C) Yabancılar kendi hukuk sistemlerini uygulamaktadır.
- D) Şeri mahkemelerin sayısı artmıştır.

7.

-Lozan Antlaşması ile kapitülasyonlar kaldırılarak yabancıların hukuki ayrıcalıklarına son verildi.

-Aynı antlaşma ile bütün azınlıklar, vatandaş statüsüne alınarak yasalar karşısında eşit konuma getirildi ve herkes aynı kanunlara tabi oldu.

-Yapılan hukuki düzenlemelerle cinsiyet, ırk, din ve mezhebe dayalı uygulamalar sonlandırıldı.

- Eşitliğe dayalı, laik bir hukuk düzeni oluşturuldu.

Buna göre hukuk alanında yapılan değişikliklerle amaçlananlar arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

- A) Ülkede hukuk birliğini sağlamak.
- B) Yasalar önünde herkesin eşit muameleye tabi olmasını sağlamak.
- C) Yabancıların kendi hukuklarına sahip olmalarını sağlamak.
- D) Laik bir hukuk düzeni oluşturmak.

8. Medeni Kanun'un Kabulü (17 Şubat 1926)

1. Aileye ve aile hukukuna büyük önem veren Atatürk "*Türk kadını bilimsel, ahlaksal, sosyal, ekonomik yaşamda erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve koruyucusu yapmak şarttır.*" ifadesini kullanmıştır.

Mustafa Kemal yukarıdaki ifadesiyle Türk kadını için aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Türk erkeğinin arkasında olmalıdır.
- B) Toplumda her alanda yer almalıdır.
- C) Ailenin en önemli parçasıdır.
- D) Aile yuvasında yer almalıdır.

9.

Medeni Kanun ile;

- Resmî nikâh zorunlu hâle getirildi.
- Tek eşle evlilik esası getirildi.
- Boşanmada mahkeme kararı zorunlu kılındı.
- Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı.
- Kadınlara istediği mesleği yapma hakkı tanındı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Miras hukuku değişmiştir.
- B) Kadınlar çalışma hayatına atılmıştır.
- C) Kadınlara hukuki güvence getirilmiştir.
- D) İlk hukuki düzenleme yapıldı.

10. 17 Şubat 1926'da Türk Medeni Kanunu olarak kabul edildi ve 4 Ekim 1926'da yürürlüğe girdi. Türk Medeni Kanunu ile:

- Tek eşle evlilik kabul edildi ve evliliğe yaş sınırı getirildi.
- Evlenmede kadının rızasının alınması zorunlu hale getirildi.
- Evlilikte resmi nikah zorunlu oldu.
- Mirastan kadın ve erkeğin eşit pay alması sağlandı.
- Mahkemelerde kadın ve erkeğin şahitliği eşit sayıldı.
- Kadınlara istediği mesleğe girme hakkı tanındı.
- Kadınların boşanma hakkı erkeklerle eşit hale getirildi.

Bu bilgiye göre;

- I. Ülkede cinsel eşitlik adımı önemli bir adım atılmıştır.
- II. Kadının hakları yasal güvenceye alınmıştır.
- III. Kadına siyasal haklar tanınmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

Ç. EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA İNKILAP

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu (3 Mart 1924)

1. Osmanlı Devleti'nin dağılmaya yüz tuttuğu XIX. yüzyılda devleti dağılmaktan kurtarmak isteyen yöneticiler, eğitim alanında da düzenlemeler yaptılar. Medreselerin yanında, Batılı tarzda eğitim veren mektepler açıldılar. Ancak eski usulde eğitim veren medreseler varlığını devam ettirdi. Mektepler Maarif Vekâletine bağlanırken medreseler Şeriye ve Evkaf Vekâleti tarafından yönetiliyordu.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin son dönemde izlediği eğitim politikasının ortaya çıkardığı en önemli sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı eğitim veren kurumların ortaya çıkması ikiliğe yol açmıştır.
- B) Medreseler ağırlığını devam ettirmektedir.
- C) Eğitim alanında yeni düzenlemeler yapılmıştır.
- D) Medreseler ve mektepler aynı binada eğitim vermiştir.

2. Kapitülasyonlardan yararlanan yabancı devletler Osmanlı Devleti'nde okullar açmıştı. Bu okullar bağlı buldukları devletlerin konsoloslukları aracılığıyla yönetiliyordu. Devletin bu okullar üzerinde denetim hakkı yoktu. Azınlıklar da kendi okullarını açmışlardı. Denetlenemeyen bu okulların bazılarında düşmanca bir zihniyetle bölücü ve yıkıcı bir eğitim verilmekteydi. Bu durumun ortadan kaldırılması, eğitimde birliğin sağlanması ve millî menfaatlere göre yapılandırılması gerekiyordu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde yabancı okullar vardır.
- B) Yabancılar azınlıkları kışkırtmaktadırlar.
- C) Azınlıkların kendi okulları vardır.
- D) Osmanlı Devleti'nde öğretim birliği yoktur.

3. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Türkiye'deki bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı. 11 Mart 1924 tarihinde bu Kanun uyarınca medreseler kapatıldı. Din görevlisi yetiştirmek amacıyla imam-hatip mektepleri açıldı ve ilahiyat fakülteleri kuruldu. 2 Mart 1926 tarihinde kabul edilen Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile devletin izni olmadan okul açılmayacağı karar altına alındı. İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimin esasları belirlendi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Eğitim sisteminin temelleri atılmıştır.
- B) Eğitim öğretimde birlik sağlanmıştır.
- C) Eğitim; bilimsel, millî, çağdaş ve laik bir hale getirilmiştir.
- D) Yabancı okulların faaliyetleri yasaklanmıştır.

2. Harf İnkılabı ve Millet Mektepleri (1928)

4. Bilgi, kültür ve eğitimi halka yaymak; okuma ve yazmayı kolaylaştırarak okuryazar oranını yükseltmek isteyen Atatürk, alfabe konusuna büyük önem vermiştir. Atatürk 1928'de "Vatandaşlar! Düşününüz ki bir toplumun yüzde onu okuma yazma bilir, yüzde doksanı bilmez. Bundan insan olarak utanmak lazımdır." diyerek alfabe değişiminin gerekçesini ortaya koymuştur.

Buna göre Mustafa Kemal'in harf inkılabı ile ulaşmak istediği temel hedef aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumun eğitim düzeyini yükseltmek.
- B) Latin harflerini yerleştirmek.
- C) Kitap basımını artırmak.
- D) Okur sayısını artırmak

5. Harf inkılabının başarıya ulaşması için bütün yurtda okuma ve yazma seferberliği başlatıldı. Yeni alfabenin öğrenilmesi için Millet Mektepleri açıldı. Millet Mekteplerinde yüz binlerce vatandaş yeni alfabeye okuma ve yazmayı öğrendi. Atatürk, yeni alfabeyi tanıtmak, bu alfabenin benimsenmesini ve öğrenilmesini kolaylaştırmak için yurt gezisine çıktı. Birçok ilde yazı tahtasının başına geçerek yeni alfabeyi halka öğretmeye çalıştı, halka örnek oldu. Bu durum halkın yeni alfabeye ve okuma yazmaya olan ilgisinin artmasını sağladı.

Buna göre;

- I. Yeni harfler Millet Mekteplerinde öğretilmiştir.
 - II. Atatürk yeni alfabeyi millete tanıtmıştır.
 - III. Okuma yazma seferberliği başlatılmıştır.
- yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

6. TBMM’de 1 Kasım 1928 tarihinde çıkarılan bir kanun ile Arap alfabesi yerine yeni Türk harfleri kabul edilmiştir. Yeni Türk harflerinin kabul edilmesiyle birlikte ülke genelinde okuma yazma seferberliği başlamıştır. 24 Kasım 1928 tarihinde Millet Mektepleri Talimatnamesi yürürlüğe girdi. Bu talimatnameyle Mustafa Kemal’e başöğretmen unvanı verildi. Mustafa Kemal yurt gezilerinde tahtanın başına geçerek millete yeni Türk harflerinin öğretilmesi konusunda liderlik yapmıştır. Halkın, yeni Türk harflerini hızlı bir şekilde öğrenmesi amacıyla 1 Ocak 1929’da Millet Mektepleri açıldı. 16-45 yaş arasındaki bütün Türk vatandaşlarına okuma yazma kursları düzenlendi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal okuma yazma seferberliğinin öncülüğünü yapmıştır.
- B) Her yaştan insanın katılabileceği kurslar açılmıştır.
- C) Ülke genelinde okuma yazma seferberliği başlatılmıştır.
- D) Daha önce kullanılan Arap harfleri kaldırılmıştır.

3. Türk Tarih Kurumu (12 Nisan 1931)

7.

-“Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça, daha büyük işler yapabilmek için kendinde kuvvet bulacaktır.”

- “Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli kültürdür.”

Atatürk’ün yukarıdaki sözlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türk tarihi Türk çocuğunu motive etmektedir.
- B) Tarih Türk milletinin kültürüdür.
- C) Osmanlı Devleti kültüre önem vermemiştir.
- D) Türk çocuğu tarihle atalarını tanıyacaktır.

8. 28 Nisan 1930 tarihinde Mustafa Kemal’in direktifleriyle 16 üyeden oluşan “Türk Tarihini Tetkik Heyeti” oluşturulmuştur. 15 Nisan 1931’de “Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti” adıyla yeniden teşkilatlanan kurumun adı 1935 yılında “Türk Tarih Araştırma Kurumu” olarak değiştirilmiş, daha sonra “Türk Tarih Kurumu” olmuştur. Türk Tarih Kurumu, Türk ve dünya tarihi ile ilgili bilimsel araştırmalar yapmakta ve Tarih Kongreleri düzenlemektedir. Bu çalışmaların sonuçları ile ilgili birçok yayın yapılmaktadır. Bunlardan biri de adını Mustafa Kemal’in koyduğu “Bellekten” dergisidir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Atatürk Türk tarihinin araştırılmasına büyük önem vermiştir.
- B) Tarih dergisinin adını bizzat koymuştur.
- C) Yabancı tarihçilerden destek alınmıştır.
- D) Türk tarihini araştırmak için bir heyet oluşturulmuştur.

9. Atatürk, Türk tarihinin köklerini araştırmak ve Türklerin dünya medeniyetine katkılarını ortaya çıkarmak amacıyla Türk Tarih Kurumu kurulmuştur (1931). alışmalarla Türk bilim insanlarının tıp, astronomi, matematik gibi birçok bilim dalında dünya medeniyetine yaptıkları katkılar gün yüzüne çıkarılmıştır. Yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve araştırma sonuçlarının paylaşılması için Tarih Kongreleri düzenlenmiştir.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Türk milletin tarihi aydınlatılmaya çalışılmıştır.
- B) Türk tarihi alanında çalışmalar devam etmiştir.
- C) İslamiyet öncesi Türk tarihi araştırılmıştır.
- D) Türklerin bilim alanında dünya medeniyetine katkıları araştırılmıştır.

4. Türk Dil Kurumu (12 Temmuz 1932)-2

10. Atatürk “Millî duygu ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin millî ve zengin olması, millî duygunun gelişmesinde başlıca etkendir. Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmalıdır.” sözleriyle dilin önemine ve dil alanındaki çalışmaların amacına vurgu yapmıştır.

Mustafa Kemal’in yukarıdaki sözlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Milli duygular ancak dil ile ifade edilir.
- B) Dilin zenginliği, milli duyguların ifadesini kolaylaştırır.
- C) Türk dili en zengin dildir.
- D) Türk dili yabancı dillerin etkisindedir.

11. Atatürk’ün de katılımıyla Dolmabahçe Sarayı’nda “Dil Kurultayı” düzenlendi (26 Eylül - 6 Ekim 1932). Buradaki konuşmalar radyo vericileri ile İstanbul halkına dinletildi. Dil Kurultayı’nın başladığı 26 Eylül günü “Dil Bayramı” ilan edildi. Türk kültürünü bilim metoduyla işlemek ve okullarımıza bilimsel anlayışlara göre donatılmış öğretmen yetiştirmek için Ankara’da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi açıldı (1935)

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Dil eğitimi için konferanslar düzenlenmiştir.
- B) Mustafa Kemal dil çalışmalarını bilimsel bir temele oturtmak istemektedir.
- C) Halkın dil eğitimi için okullar açılmıştır.
- D) Ankara’da ilk üniversite açılmıştır.

12. Millî kültürün gelişmesi millî ve modern bir eğitim sisteminin varlığına bağlıdır. Osmanlı Devleti de ilme ve ilim insanlarına büyük önem verdi. Bu sayede kıtalara hükmeden güçlü bir devlet ve büyük bir medeniyet kurdu. Ancak zaman içinde eğitim sisteminde sorunlar baş gösterdi. Hak etmeyen kişiler müderris yapıldı. Devletin en önemli eğitim kurumu olan medreseler zamanla modern bilim ve yöntemlerden uzaklaşarak sadece dinî öğretim yapan kurumlar hâline geldi. Bu ve benzeri nedenlerle Osmanlı topraklarında ilim güneşi sönmeye başladı.

Buna göre;

I. Millî kültür ancak modern bir eğitimle gelişebilir
II. Osmanlı Devleti eğitime yeterince önem vermemiştir
III. Osmanlı eğitim kurumu olan medreseler fonksiyonlarını yitirmiştir
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

5. Üniversite Reformu (1933)

13. Dârülfünun, Osmanlı yöneticilerinin devleti kurtarmak için attıkları ilmî adımların en önemlilerindendi. Modern ilimleri ülkeye getirmek için kurulan bu kurum ile aynı zamanda devlete nitelikli yönetici yetiştirmek de amaçlanmıştı. Dârülfünun, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e miras kalan tek yükseköğretim kurumuydu. Ancak Dârülfünun beklenen hizmeti vermekte yetersiz kaldı.

Buna göre Darülfünun için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Darülfünun Osmanlı eğitim kurumudur.
- B) Darülfünun Osmanlı Devleti'nden cumhuriyete miras kalan bir eğitim kurumudur.
- C) Osmanlı Devleti'nin tek üniversite kurumu Darülfünundur.
- D) Darülfünun eğitimi yeterli değildir.

14. Dârülfünunun modernize edilmesi için davet edilen İsviçreli Prof. Dr. Albert Malche (Albirt Malç) gerekli incelemeleri yaptıktan sonra tespit ve önerilerini bir rapor hâlinde sundu. Bilimsel yayınların ve öğretim kadrosunun yabancı dil bilgisinin yeterli olmadığını tespit eden Malche, hazırladığı raporda şu önerilere yer verdi:

- Bilimsel araştırmalara ve yabancı dil eğitime ağırlık verilmeli.
- Öğretim üyelerinin bilimsel seviyeleri yükseltilmeli.
- Spor tesisleri, pansiyon ve yemekhaneler yapılmalı.
- Eğitim faaliyetlerini desteklemek için kongreler ve konferanslar düzenlenmeli.

Yukarıdaki bilgiler ışığında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Öğretim üyelerinin eğitimi yeterli değildir.
- B) Öğretim kadrosunun yabancı dil düzeyinin artırılması gerekir.
- C) Üniversite için dışardan hoca getirilmelidir.
- D) Okulda sosyal alanlarda yer almalıdır.

15. Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet Dönemi'ne kalan Darülfünun'a (Üniversite) bağlı birkaç fakülte yeni Türk Devleti'nin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde değildi. Atatürk'e göre ülkenin kalkınabilmesi için eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve bilimsel çalışmaların yapılması gerekiyordu. Bu nedenle İsviçreli bir pedagog ve siyasetçi olan Profesör Albert Malche (Albert Malşe) Türkiye'ye davet edildi ve kendisinden üniversite sisteminin yeniden düzenlenmesi için bir çalışma yapması istendi. Malche'nin hazırladığı rapordan hareketle üniversite reformu oluşturmak için hazırlıklar yapıldı. 1933 yılında çıkarılan bir kanunla Darülfünun kaldırılarak yerine İstanbul Üniversitesi kuruldu.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet dönemine kalan üniversite vardır.
- B) Osmanlı'dan kalan tek eğitim kurumu Darülfünundu.
- C) Üniversite reformu için dış destek alınmıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin kalan üniversitesi İstanbul'dadır.

16.

- Atatürk döneminde Ankara'da, Hukuk Mektebi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Gazi Eğitim Enstitüsü ve Yüksek Ziraat Enstitüsü gibi yüksek öğrenim kurumları açıldı.

-Üniversite reformu ile çağdaş Türk üniversitelerinin temeli atıldı.

-1924 yılında Ankara'da "Musiki Muallim Mektebi" kurulmuştur.

1924 yılında Paris'te düzenlenen olimpiyat oyunlarına ilk defa Türk sporcuların katılması sağlanmıştır.

Bu bilgilere göre;

I. Tarımın gelişmesi için adımlar atılmıştır.

II. Sanatın gelişmesi için çalışmalar yapılmıştır.

III. Spor uluslararası hale getirilmiştir.

IV. Osmanlıdan kalma okullar yenilenmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) II ve III

C) III ve IV

D) I, II ve III

6. Güzel Sanatlar ve Spordaki Gelişmeler

17.

- 1926 yılında Sanayi-i Nefise Mektebi, Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür.

- Resim ve heykel öğrenimi için Avrupa'ya öğrenciler gönderilmiştir.

- Sanat eserlerinin sergilenmesi için Resim ve Heykel Müzesi açılmıştır.

- Trenlerde ve gemilerde gezici sergiler açılarak bu sanat dalları halka sevdirmeye çalışılmıştır.

Cumhuriyet döneminde yapılan yukarıdaki çalışmaların temel amacının aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenebilir?

A) Osmanlıdan kalan kurumları dönüştürmek.

B) Güzel sanatları eğitimi vermek ve topluma sevdirmek.

C) Avrupa'dan eğitim desteği almak.

D) Toplumsal desteği sağlamak.

18. Atatürk spor alanındaki gelişmeleri de teşvik etmiştir. “Ben, sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlâklısını severim.” diyen Atatürk, sporu yalnız bedenî bir yetenek olarak görmemiş, zekâ ve ahlakı da sporun bir parçası olarak tanımlamıştır. Atatürk, sporu, gençlerimizin millî terbiyesinin ana unsurlarından biri olarak görmüş ve gençlerimizin spor bakımından da millî heyecan içinde yetiştirilmesi gerektiğini söylemiştir.

Buna göre Atatürk’ün spor anlayışı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sporun gelişmesi için yapılan çalışmaları teşvik etmiştir.
- B) Spor faaliyetlerine katılmıştır.
- B) Spor ahlakına önem vermiştir.
- C) Sporun Milli terbiyenin önemli bir unsuru olarak görmüştür.

D. TOPLUMSAL ALANDA İNKILAPLAR

Şapka Kanunu ve Kıyafette Değişim

19. Atatürk “Medeni ve uluslararası kıyafet milletimiz için layık bir kıyafettir. Onu giyeceğiz. Ayakta ayakkabı; bacakta pantolon, (üstte) yelek, gömlek, kırıvat, yakalılık, ceket ve elbette bunların tamamlayıcısı olmak üzere başta kenarlıklı başlık. Bunu açık söylemek isterim: Bu başlığın ismine şapka denir.” ifadeleriyle Türk halkının modern giysilerinin neler olacağını belirtmişti.

Mustafa Kemal’in yukarıdaki ifadelerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Avrupa kıyafet tarzı örnek alınmıştır.
- B) Pantolon ve ceket giyilecektir.
- C) Kadın kıyafetleri değişecektir.
- D) Erkekler şapka takacaklardır.

20. Şapka inkılabı toplum tarafından benimsenince 3 Aralık 1934’te Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun çıkarıldı. Bu Kanun ile de hangi din ve mezhepten olursa olsun ibadethanelerin dışında, insanların dinî kıyafetle gezmeleri yasaklandı. Böylelikle giyim kuşam konusundaki kargaşaya son verildi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Şapka 1934 yılında giyilmeye başlamıştır.
- B) Kanunla halkçılık ilkesi gerçekleştirilmiştir.
- C) Cumhuriyet döneminde farklı mezhepler yasaklandı.
- D) Hıristiyanlar bu kanundan muaf tutuldu.

2. Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması (30 Kasım 1925)

21. Tarikatlar, Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde İslam dininin birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularını halka işlemişler ve toplumla devlet arasında uzlaştırıcı bir rol üstlenmişlerdi. Ancak bu kurumlar zamanla uzlaştırıcı rolünden uzaklaşmaya, birlik ve beraberlik duygusunu zayıflatmaya başladılar. Bu kurumlardaki görevliler, kendi menfaatleri için halkın dinî duygularını istismar eder hâle geldiler.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Tarikatlar Osmanlı'nın kuruluş yıllarında birlik ve beraberliği sağladılar.
- B) Tarikatlar zamanla uzlaştırıcı rolünden uzaklaştılar.
- C) Tarikat mensupları zamanla halkın dini duygularını istismar ettiler.
- D) Tarikatlar Milli Mücadelede etkin rol aldılar.

22. Halkın dinî duygularının kötüye kullanılmasını önlemek için Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması Hakkındaki Kanun çıkarılarak tekke ve zaviyeler kapatıldı (1925). Aynı kanunla şeyh, derviş, mürit, dede ve seyit gibi unvanların kullanılması ve bu unvanların sembolü hâline gelmiş elbiselerin giyilmesi de yasaklandı.

Buna göre Tekke ve Zaviyelerin kapatılması ile ulaşılmak istenen amaçlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Toplumsal alanda çağdaşlaşma ve laikleşme adımları atmak.
- B) Ayrıcalıkların kaldırıldığı eşit bir toplum oluşturmak.
- C) Tekke ve zaviyelerin mal varlıklarına el koymak.
- D) Halkın dini duygularının istismar edilmesini önlemek.

3. Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişim

23. Türkiye kendisine model olarak Batı uygarlığını seçmişti. Türkiye'nin Batılı devletlerle olan ticari, siyasi ve kültürel ilişkileri hızla artıyordu. Batılı devletlerle olan münasebetleri daha düzenli hâle getirmek ve geliştirmek için takvim ve ölçü birimlerinin düzenlenmesi gerekiyordu. Türklerin kullandığı hicri ve Rumi takvim ile Avrupalıların kullandığı miladi takvimdeki gün ve tarihler arasındaki farklılıklar, ikili ilişkileri zorlaştırıyordu.

Buna göre takvim, saat ve ölçülerdeki değişikliklerle ulaşılmak istenen temel hedef aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa'yla siyasi ilişkileri geliştirmek.
- B) Ülkede ölçü birliğini sağlamak.
- C) Batılı ülkelerle her alanda ilişkileri geliştirmek.
- D) Rumi takvimi kullanılır hale getirmek.

24.

1 Ocak 1926 tarihinden itibaren miladi takvim kullanılmaya başlandı.

Alaturka saat yerine uluslararası saate geçildi.

1928'de çıkarılan Uluslararası Rakamların Kabulü Kanunu ile Avrupa devletlerinin kullandığı rakamlar kabul edildi.

Yukarıda yapılan inkılaplarla ulaşılmak istenen hedefler arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

- A) Avrupalı devletlerle ikili ilişkileri kolaylaştırmak
- B) Avrupa ile sosyal ve ekonomik ilişkilerin geliştirmek
- C) Dünya devletleriyle saat alanında da birliktelik sağlamak
- D) Mali işleri miladi takvime göre düzenlemek.

25. Soyadı Kanunu (21 Haziran 1934)

1.1934'te çıkarılan diğer bir kanunla da ayrıcalık belirten ağa, hacı, hafız, hoca, molla, efendi, bey, beyefendi, paşa gibi lakap ve unvanların resmî işlerde kullanılması yasaklandı.

Bu kanunun çıkarılması aşağıdaki hangi ilke doğrudan ilişkilidir?

- A) Milliyetçilik
- B) Devletçilik
- C) Halkçılık
- D) Cumhuriyetçilik

26. 1934'te TBMM'de kabul edilen Soyadı Kanunu'na göre herkes bir soyadına sahip olacaktır. Rütbe, memuriyet, yabancı ırk ve millet adlarıyla, ahlaka aykırı ve gülünç olan sözcükler soyadı olarak alınmayacaktır. Soyadı Kanunu'na ek olarak, 26 Kasım 1934'te "Lakap ve Unvanların Kaldırılmasına Dair Kanun" kabul edildi. Bu kanunla toplum içinde ayrıcalık bildiren ağa, hafız, molla, efendi, bey, paşa, hanım, hazretleri gibi unvan ve lakaplar kaldırıldı ve bunların kullanılması yasaklandı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Halkçılık ilkesinin gereği yerine getirilmiştir.
- B) Devletçilik alanında önemli bir adım atılmıştır.
- C) Osmanlı döneminde sınıfsal farklılıklar vardır.
- D) Mustafa Kemal'e Atatürk soyadı verilmiştir.

27. Cumhuriyet kurulana kadar insanların soyadı yoktu. İnsanlar aile unvanlarına, baba adlarına, mesleklerine, doğdukları şehirlere veya fiziksel özelliklerine göre tanınıyordu. İnsanları birbirinden ayıran bir sistemin olmaması; askerlik, mahkeme, tapu, miras, eğitim gibi resmî işlerde karışıklığa neden oluyordu. Bu karışıklığı önlemek için 1934'te **Soyadı Kanunu** kabul edildi.

Buna göre Soyadı Kanunu'nun çıkarılmasının temel amacının aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenebilir?

- A) İnsanları birbirinden ayıran bir sistem oluşturmak.
- B) İnsanların soylarıyla bağlarını güçlendirmek.
- C) Askerlik işlerini kolaylaştırmak
- D) İnsanların aile unvanlarını güvenceye almak.

5. Modern Türk Kadını (Kadın Hakları Alanındaki Gelişmeler).

1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinde kadınlar; sosyal, ekonomik hatta siyasi hayatta önemli bir yer tutarlardı. Bozkırın zor şartlarında yaşamaya çalışan Türklerde, aile bağları çok kuvvetli idi. Aile fertleri dayanışma içinde hareket ederlerdi. Kağanın eşi olan hatun; Kurultay adlı meclise katılır, fikirlerini söyler, kağan olmadığında onun yerine vekalet ederdi. Kadın-erkek ayrımının olmadığı Türk toplumunda kadınlar, gerektiğinde orduya katılır ve ülkenin savunulmasına yardım ederlerdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türk kadını toplumun bir parçasıdır.
- B) Türk kadını hanedan üyesi sayılmıştır.
- C) Türk kadını siyasi işlerle de sorumluluk almıştır.
- D) Kadın erkek ayrımı söz konusu değildir.

2.

-1926 yılında çıkarılan Medeni Kanun ile kadınlar; evlenme, boşanma ve miras gibi konularda erkeklerle aynı haklardan yararlanmaya başladı.

- 1930'da çıkarılan kanunla kadınlara belediye seçimlerinde seçme hakkı verildi.

- 1933'te çıkarılan kanunla kadınlara muhtarlık seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı verildi.

- 1934'te Anayasa'ya eklenen madde ile kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi.

Buna göre;

I. Kadınlar siyasi haklar verilmiştir.

II. Mirasta erkekle kadın eşit hale getirilmiştir.

III. Kadınlar siyasi hakları için mücadele etmişlerdir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

3. 3 Nisan 1930'da belediye seçimlerinde, 26 Ekim 1933'te muhtar ve ihtiyar heyetlerine, 5 Aralık 1934'te milletvekili seçimlerinde kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi. İsviçre dahil bazı Avrupa ülkelerinde bile kadınların oy kullanamadığı bir dönemde, Türk milletinin böyle bir adımı atması Türkiye'de insan hakları ve demokrasinin gelişmesi açısından son derece önemlidir. Kadınlar, bu haklarıyla yönetimde erkeklerle birlikte söz sahibi olmuşlardı. 1 Mart 1935'te toplanan 5. Dönem TBMM'de 18 kadın milletvekili yer almıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kadınlar siyasi hayatta yerlerini almışlardır.
- B) Türk kadını siyasi hakları bazı Avrupa devletlerinden önce almıştır.
- C) Kadının hukuki eşitliği sağlanmıştır.
- D) Türk demokrasisi güç kazanmıştır.

E- EKONOMİ ALANINDAKİ GELİŞMELER

1. Türkiye İktisat Kongresi ve Millî Üretim Seferberliği (17 Şubat - 4 Mart 1923)

4.

- Türkiye İktisat Kongresi (1923)
- Aşar Vergisi'nin Kaldırılması (1925)
- Kabotaj Kanunu (1926)
- Teşvik-i Sanayi Kanunu (1927)

Ekonomi alanında yapılan aşağıdaki inkılaplarla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devletçi ekonomik sisteme geçilmiştir.
- B) Özel teşebbüs sanayiye teşvik edilmiştir.
- C) Yabancıların ayrıcalıkları kaldırılmıştır.
- D) Halkın vergi yükü azaltılmıştır

5.

Misak-ı İktisadi Kararlarının bazı maddeleri şunlardır:

- Türkiye halkı millî hâkimiyetini hiçbir şeye feda etmez.
- Türkiye halkı, kullandığı eşyayı mümkün olduğunca kendi üretir. Çok çalışır. Zamanda, servette ve dış alımda israftan kaçır. Millî üretimi sağlamak için geceli gündüzlü çalışmak ilkesidir.
- Hırsızlık, yalancılık, riya ve tembellik en büyük düşmanımızdır.

Buna göre;

- I. Ekonomik bağımsızlıktan taviz verilmeyecektir.
 - II. Yabancı yatırımlara kapımız açıktır.
 - III. Ahlaki zaafılar ve tembellik ekonominin en büyük düşmanıdır.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

6. Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan kararlar gereğince cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren sanayileşme çalışmalarına ağırlık verildi. Halkta yeterli sermaye olmadığı için özellikle ağır sanayi kuruluşları devlet tarafından oluşturuldu. Özel sektörün de desteklenmesi ihmal edilmedi. Bu amaçla 1927'de Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı. Devlet, bu kanunla özel sektördeki girişimcilere ucuz arsa, uzun vadeli kredi, belli süreler için vergi muafiyeti, gümrük vergilerinde indirim gibi kolaylıklar sağlayarak kalkınmayı hızlandırmak ve ekonomiyi canlandırmak istemiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ülkede özel sermaye yatırımları yeterlidir.
- B) Özel sektör devlet tarafından desteklenmiştir.
- C) Özel sektör yatırımları devlet yatırımlardan fazladır.
- D) Sanayi yatırımları özel sektör tarafından yapılmıştır.

7. Türkiye İktisat Kongresi'nin ikinci bölümünde millî ekonominin kurulması için alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Türk vatandaşları yerli malı kullanımına teşvik edilmelidir.
- Yabancı sermayenin ülkeye girişi bir kurala bağlanmalıdır.
- Özel sektörün teşvik edilmesi için millî bankalar kurulmalıdır.
- Günlük tüketim mallarının üretilmesine öncelik verilmelidir.
- Çiftçiden alınan aşar vergisi kaldırılmalıdır.
- Ziraat Bankasının sermayesi tarım dışı alanlarda kullanılmamalıdır.

Bu bilgiye göre;

- I. Yerli üretim teşvik edilmiştir.
 - II. Özel sektör teşvik edilmiştir.
 - III. Tarımda yabancı sermaye girişi özendirilmiştir.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Tarım Alanında Yapılan Çalışmalar

8.

- Aşar vergisi 1925'te kaldırıldı.
- Atatürk tarafından Ankara'da kurulan "Gazi Orman Çiftliği'nde" uygulanan modern tarım yöntemleriyle çiftçilere örnek olundu.
- Tarım uzmanı yetiştirmek için Ankara'da "Yüksek Ziraat Enstitüsü" kuruldu.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Köylünün üzerindeki vergi yükü kaldırılmıştır.
- B) Hayvancılık teşvik edilmiştir.
- C) Modern tarım uygulama çalışmaları vardır.
- D) Tarım uzmanı yetiştirmek için yükseköğretime önem verilmiştir.

9. Aşar vergisinin kaldırılmasından sonra tarımı geliştirecek çalışmalar yapıldı. Ziraat Bankası kanalıyla çiftçilerin sermaye ihtiyacı karşılandı. Ankara'da Yüksek Ziraat Enstitüsü kuruldu. Köylüye fidan ve kaliteli tohum yardımı yapıldı. Karadeniz Bölgesi'nde çay, Akdeniz Bölgesi'nde turunçgiller, Isparta'da gül gibi farklı tarım ürünleri üretilmeye başlandı. Çıkarılan kanunla topraksız köylüye toprak dağıtılmaya başlandı. Modern tarım aletlerinin kullanımı teşvik edildi. Atatürk tarafından Ankara'da Gazi Orman Çiftliği kuruldu.

Buna göre tarım alanında yapılan çalışmalarla aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Avrupa'nın tarım üretiminden yararlanmak
- B) Tarımsal üretimi artırmak ve dışa bağımlılığı azaltmak
- C) Tarım ürünlerinin ihracatını artırmak
- D) Sanayi bitkilerinin oranını artırmak

3. Sanayi ve Ticaret Alanında Yapılan Çalışmalar

10. Cumhuriyet döneminde devlet, özel sektörü destekleyerek fabrikaların sayısını artırmak istedi. Yatırımcıların sermaye ihtiyacını karşılamak için 1924'te Türkiye İş Bankası kuruldu. 1927'de Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkartılarak girişimciye kredi ve vergi kolaylığı sağlandı. Tüccar ve sanayicinin sermaye ihtiyacını karşılamak için Sanayi ve Maadin Bankası, Sümerbank ve Etibank gibi bankalar kuruldu.

Buna göre devletin sanayi ve ticaret alanında aşağıdakilerden hangisini yaptığı söylenemez?

- A) Kredi imkanları oluşturulmuştur.
- B) Yasal düzenlemeler yapılmıştır.
- C) Özel teşebbüs sanayiye teşvik edilmiştir.
- D) Devlet sanayi yatırımlarını üstlenmiştir.

11. 1933'te hazırlanan "I. Beş Yıllık Sanayi Planı" ile özel sektörün yapamadığı yatırımların devlet eliyle yapılması planlandı. Bu plan, ilk modern sanayileşme programıydı. Bu dönemde demir yolu yatırımlarına bütçeden büyük pay ayrıldı. Ülkenin önemli merkezleri demir yolu ağı ile birbirine bağlandı.

Buna göre 1933 yılında hazırlanan I. Beş Yıllık Sanayi Planı hazırlanarak sanayi yatırımlarının devlet eliyle yürütülmesinde;

I. Özel teşebbüste yeterli sermaye birikiminin olmaması

II. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı

III. İkinci Dünya Savaşı

gelişmelerinden hangisinin olumsuz etkisinin olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

4. Denizcilik Alanında Yapılan Çalışmalar

12.

"En güzel coğrafi durumda ve üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve sporu ile en ileri denizci millet yetiştirmek yeteneğindedir. Bu yetenekten yararlanmayı bilmeliyiz. Denizciliği Türk'ün büyük millî ülküsü olarak düşünmeli ve onu kısa zamanda güçlendirmeliyiz."

Mustafa Kemal'in yukarıdaki sözünden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Türk devletinin uzun bir kıyı şeridi vardır.

B) Yeni Türk devletinde denizcilik alanında altyapı vardır.

C) Denizcilik ticaretin gelişmesine katkı yapacaktır.

D) Denizcilerin eğitimine önem verilmelidir.

13. 19 Nisan 1926'da çıkarılan Kabotaj Kanunu ile Türk kara sularında gemi işletme ayrıcalığı yabancılardan alınarak Türk vatandaşlarına devredildi. Ayrıca Türk sahillerinin bir noktasından diğer bir noktasına malzeme ve yolcu taşıma yetkisi sadece Türk sancağı taşıyan gemilere verildi. Kabotaj Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1 Temmuz günü, Kabotaj Bayramı olarak kutlanmaya başlandı.

Buna göre Kabotaj Yasası ile aşağıdakilerden hangisine ulaşıldığı söylenebilir?

A) Türk karasularında gemi işletme hakkı Türklerin eline geçmiştir.

B) Türk karasuları genişletilmiştir.

C) Yabancı gemilerin Türk karasularını kullanması yasaklanmıştır.

D) Yasa bir yıl sonra yürürlüğe girmiştir.

F. SAĞLIK ALANINDAKİ GELİŞMELER

14.

Cumhuriyetin döneminde;

-1920 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kuruldu.

-1925'ten itibaren Ankara, Sivas, İstanbul, Trabzon, Erzurum ve Diyarbakır gibi büyük illerde Numune Hastaneleri açıldı.

-Sağlık örgütü genişletilerek doktor, ebe ve sağlık memurlarının sayısı artırıldı.

-1930'da çıkarılan Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile koruyucu sağlık hizmetleri alanında düzenlemeler yapıldı.

-Verem, sıtma, frengi gibi hastalıklarla mücadele edilmesi için tedbirler alındı.

Buna göre sağlık alanında yapılan bu çalışmalarla ulaşılmak istenen amaçlar arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

A) Salgın hastalıktan ölümleri azaltmak.

B) Yurt dışından eğitim desteği sağlamak.

C) İnsanların hastalığa yakalanmalarını önlemek.

D) İnsanların sağlık hizmetine daha çabuk ulaşmalarını sağlamak.

15. Atatürk, izlediği sağlık politikasının amaçlarını "*Milletimizin sağlığının korunması ve kuvvetlendirilmesi, ölümün azaltılması, nüfusun artırılması, bulaşıcı ve salgın hastalıkların etkisiz hâle getirilmesi bu yolla millet bireylerinin dinç ve çalışmaya yetenekli bir hâlde sağlıklı vücutlar olarak yetiştirilmesi...*" olarak belirtmiştir.

Buna göre, Mustafa Kemal'in öngördüğü sağlık politikasının amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sağlığın korunması ve güçlendirilmesi

B) Salgın hastalıklarla mücadele

C) Ölümün azaltılması ve nüfus artışı

D) Sağlı personelinin yetiştirilmesi

G. CUMHURİYETİN KAZANIMLARI VE ATATÜRK'ÜN GÖSTERDİĞİ HEDEFLER (İLELEBET CUMHURİYET)

16.

-Atatürk'ün cumhuriyetin ilanının onuncu yılı nedeniyle 29 Ekim 1933'te, TBMM önünde, Türk milletine hitaben yaptığı konuşma, tarihe "Onuncu Yıl Nutku" olarak geçmiştir.

- Atatürk Büyük Nutuk'u, 1927 yılında CHP'nin II. Kurultayı'nda, 36 saatte okuyarak bitirebilmiştir. Atatürk Nutuk'ta, Samsun'a çıktığı günlerdeki ülkenin durumunu özetledikten sonra vatanın kurtuluşu için yapılan çalışmaları, bu yolda karşılaşılan güçlükleri ve bunları aşmak için verilen mücadeleleri dile getirmiştir.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Nutuk 1927 yılına kadar ki olayları kapsamaktadır.

B) Atatürk iki nutkunu da milletvekilleri önünde yapmıştır.

C) Onuncu Yıl Nutku Nutuk'tan sonra okunmuştur.

D) Nutuk Atatürk'ün Samsun'a çıkışıyla başlar.

17. Atatürk Büyük Nutuk'u, CHP'nin II. Kurultayı'nda, 36 saatte okuyarak bitirebilmiştir. Atatürk Nutuk'ta, Samsun'a çıktığı günlerdeki ülkenin durumunu özetledikten sonra vatanın kurtuluşu için yapılan çalışmaları, bu yolda karşılaşılan güçlükleri ve bunları aşmak için verilen mücadeleleri dile getirmiştir. Nutuk, hürriyete âşık kahraman insanların destansı hikâyesidir.

Buna göre;

I. Nutuk bir parti kurultayında okunmuştur.

II. Olaylar Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışıyla başlar.

III. Atatürk'ün ölümüne kadar ki olayları kapsar.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

Bir Devrin Tanığı: Nutuk

18. Nutuk, Millî Mücadele tarihi açısından en temel kaynak kitaptır. Türk tarihçilerinin yanında yabancı tarihçiler tarafından da dikkatle incelenmiş, bu vesileyle birçok yabancı dile çevrilmiştir. Nutuk, özellikle doğudaki İslam ülkelerinde ilgiyle okunmuş, bu mazlum milletlere kurtuluş yolunu gösteren temel eser olmuştur.

Buna göre Nutuk'un tarih açısından önemini aşağıdakilerden hangisi tanımlar?

A) Türk tarihinin en önemli kaynağıdır.

B) Cumhuriyet döneminin ikinci elden kaynağıdır

C) Milli Mücadele döneminin temel kaynağıdır.

D) Yabancı dillere de çevrilmiştir.

19. Nutuk, Millî Mücadele tarihi açısından en temel kaynak kitaptır. Türk tarihçilerinin yanında yabancı tarihçiler tarafından da dikkatle incelenmiş, bu vesileyle birçok yabancı dile çevrilmiştir. Nutuk, özellikle doğudaki İslam ülkelerinde ilgiyle okunmuş, bu mazlum milletlere kurtuluş yolunu gösteren temel eser olmuştur.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Nutuk Atatürk'ün ölümüne kadar ki olayları kapsar.

C) Milli Mücadele döneminin temel kaynağıdır.

D) Yabancı dillere de çevrilmiştir.

D) Mazlum milletlere yol gösterici olmuştur.

Onuncu Yıl Nutku

20. Atatürk iyi bir asker ve devlet adamı olmanın yanında etkili bir hitabet ustası olarak çok yönlü bir kişiliğe sahiptir. Onun hem meclis kürsüsünde hem de halk karşısında yaptığı heyecan ve ilham verici konuşmaları, dinleyici kitlenin ikna edilmesinde ve harekete geçirilmesinde çok etkili olmuştur. Atatürk'ün cumhuriyetin ilanının onuncu yılı nedeniyle 29 Ekim 1933'te, TBMM önünde, Türk milletine hitaben yaptığı konuşma, tarihe "Onuncu Yıl Nutku" olarak geçmiştir.

Buna göre;

- I. Mustafa Kemal etkili bir hatiptir.
- II. Atatürk'ün etkili hitapları savaş alanlarında etkilidir.
- III. Cumhuriyetin onuncu yılında Türk milletine hitap etmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

21. Mustafa Kemal Onuncu Yıl Nutkunda, "... Çünkü Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır, Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti millî birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir. Ve çünkü Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale, müspet ilimdir..." şeklinde hitap etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in yukarıdaki sözlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türk milletinin karakteri yüksektir.
- B) Türk milletinin yol göstericisi müspet ilimdir.
- C) Türk milleti medeniyet yolunda ilerlemelidir.
- D) Türk milleti medeniyete katkıda bulunmuştur.

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi-2

22. Atatürk "Nutuk" adlı eserini "Gençliğe Hitabe" ile bitirmiştir. Atatürk bu bölümde, Millî Mücadele'nin başladığı günlerdeki genel durumu anlatmış ve benzer bir durum karşısında Türk gençlerinin takip etmesi gereken yolu göstermiştir. Hitabenin ilk bölümünde, "Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur." diyerek gençliğe hitap etmiştir.

Yukarıdaki açıklamaları dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal Nutuk adlı eserini gençliğe hitap ederek bitirmiştir.
- B) Millî Mücadelenin savaş günleri anlatılmıştır.
- C) Millî Mücadelenin başlangıç günlerindeki genel durum anlatılmıştır.
- D) Türk gençliğine Türkiye Cumhuriyetini koruma ve savunma görevi verilmiştir.

23. Mustafa Kemal, Gençliğe Hitabenin ilk bölümünde, “ Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur.” diyerek gençliğe hitap etmiş ve “Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.” diyerek yine gençliğe hitapla bitirmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal’in gençliğe hitabındaki temel amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Gençliğin geleceği hatırlatması
- B) Gençliğin iyi eğitilmiş olması
- C) Gençliğin Atatürk’e güvenmesi
- D) Cumhuriyet kadrolarının gençlerden oluşması

Cumhuriyet, Gençlere Emanet

24. “Cumhuriyetle birlikte millî iradenin hâkim olduğu çağdaş bir yönetime kavuştuk. Kadın ve erkek bütün vatandaşlar yasalar önünde eşit haklara kavuştuk. İlmî rehber edinerek her alanda kalkınma hamlesi yaptık. Esaret altındaki mazlum milletlere örnek olduk. Takip ettiğimiz barışçıl politikalarla düşmanlarımızın dahi saygısını kazandık.” **diyen bir genç aşağıdakilerden hangisini kanıt olarak gösteremez?**

- A) Cumhuriyetin ilanı
- B) Medeni Kanununun kabulü
- C) Yüksek Ziraat Enstitüsünün açılması
- D) 1921 Anayasasının kabulü

25. “Atalarımız, milletimizin çiğnenmek istenen haklarını korumak için Atatürk’ün önderliğinde büyük bir mücadele başlattılar. Aynı çatının altında, aynı gayenin etrafında birleştiler, birlikte mücadele ettiler. Hiçbir zaman karamsarlığa kapılmadılar. Bin bir zorlukla mücadele ederek parçalanmış Osmanlı Devleti’nin enkazından genç bir cumhuriyet çıkardılar.” **diyen bir gencin bu sözlerinden aşağıdakilerden yargılardan hangisini çıkaramayız?**

- A) Milli Mücadele Atatürk önderliğinde yapılmıştır.
- B) Osmanlı Devleti genç cumhuriyeti şekillendirmiştir.
- C) Birlik ve beraberlikle mücadele yapılmıştır.
- D) Genç Cumhuriyet Milli Mücadele ile ortaya çıkmıştır.

Ç-ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ TEMEL ESASLARI

26. İnsanlık sürekli gelişim ve değişim içindedir. On yıl öncesinin en mükemmel sistemleri bile çağın ihtiyaçlarına ve toplumun beklentilerine cevap veremez hâle gelebilir. Bu değişime ayak uyduramayan toplumlar yok olmaya mahkûmdurlar. Atatürk, yeni nesillerin dünyadaki değişimin takipçisi değil öncüsü olmasını istemiştir.

Buna göre yukarıdaki ifadeler aşağıdaki ilkelere hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Devletçilik
- B) Halkçılık
- C) İnkılapçılık
- D) Cumhuriyetçilik

27. Atatürk, millet iradesinin üzerinde bir güç kabul etmemiş ve millet iradesini esas alan bir yönetim oluşturmayı temel gaye edinmiştir. Bu düşüncenin hayata geçirilmesi için birçok çalışma yapılmıştır. Önce Meclisin duvarlarına daha sonra da hazırlanan anayasaya “Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.” ilkesi yazılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu yolda atılan adımlardan birisi değildir?

- A) TBMM'nin açılması
- B) Saltanatın kaldırılması
- C) Medeni Kanununun kabulü
- D) Cumhuriyetin ilanı

5. ÜNİTE: DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

A. DEMOKRATİKLEŞME YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

Cumhuriyet Halk Fırkası (9 Eylül 1923)

1. Mustafa Kemal Paşa, liderliğini yaptığı Müdafaa-i Hukuk Grubunu “Halk Fırkası” adıyla siyasi partiye dönüştürdü (9 Eylül 1923). Böylece cumhuriyet tarihinin ilk siyasi partisi kurulmuş oldu. Partinin genel başkanlığına Mustafa Kemal Paşa getirildi. Cumhuriyetin ilanından sonra 1924’te “Cumhuriyet Halk Fırkası” ve 1935’te “Cumhuriyet Halk Partisi” adını alan bu parti, 1950 yılına kadar Türkiye’yi yönetti.

Buna göre Cumhuriyet Halk Fırkasının kuruluş süreci için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Temeli TBMM’nin açılmasıyla atılmıştır.
- B) Müdafaa-i Hukuk Grubuna dayanmaktadır.
- C) 1950 yılına kadar Cumhuriyet tarihinin tek siyasi partisidir.
- D) Cumhuriyet tarihinin ilk siyasi partisidir.

2. Millî Mücadele’nin askerî safhası sona ererken I. Meclisteki milletvekilleri arasında fikir ayrılıkları belirgin hâle gelmeye başladı. Lozan görüşmelerinin devam ettiği günlerde özellikle Musul meselesinden dolayı Mecliste sert tartışmalar yaşandı. Bunun üzerine 1 Nisan 1923’te seçimlerin yenilenmesi kararı alındı. Seçimde Mustafa Kemal Paşa’nın liderliğini yaptığı Müdafaa-i Hukuk Grubu -bağımsız bir vekil hariç- milletvekilliklerinin tamamını kazandı.

Buna göre İkinci Meclis için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İkinci Mecliste farklı gruplar temsil edilmektedir.
- B) İkinci Meclis muhalefetten yoksundur.
- C) İkinci Meclis çoğulcudur.
- D) Birinci Meclis siyasi tartışmalardan yoksundur.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (17 Kasım 1924)

3. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulmasıyla cumhuriyet tarihinde ilk kez çok partili siyasi hayat başladı. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucuları, cumhurbaşkanının aynı zamanda bir partinin genel başkanı olmasına itiraz ediyor ve ekonomide serbest girişimi esas alan “*liberal modeli*” savunuyorlardı

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çok partili hayata geçilmiştir.
- B) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası Halk Fırkasından farklı düşünmektedir.
- C) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası serbest piyasa ekonomisinden yanadır.
- D) Halk Fırkası devletçi ekonomiyi savunmaktadır.

4. Halk Fırkasının kuruluşundan kısa bir süre sonra parti içinde görüş ayrılıkları çıkmaya başladı. Bazı inkılaplara ve bunların yapılış şekillerine yönelik eleştiriler, parti içinde yeni bir muhalif grup oluşturdu. Bu grup içinde yer alan, Millî Mücadele'nin önde gelen isimlerinden Kâzım Karabekir, Ali Fuat (Cebesoy), Rauf Bey (Orbay), Refet Bey (Bele) ve Adnan Bey (Adıvar) Halk Fırkasından istifa ederek Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası adıyla yeni bir parti kurdular (17 Kasım 1924). Partinin genel başkanlığına Kâzım Karabekir getirildi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal'e ilk defa muhalefet edilmiştir.
- B) Mustafa Kemal'le silah arkadaşları arasında görüş ayrılıkları vardır.
- C) Mustafa Kemal'in silah arkadaşları siyasete atılmışlardır.
- D) Mustafa Kemal yeni partinin kuruluşunu olumlu karşılamıştır.

5. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılmasından sonra Türkiye, 1930'a kadar tek partiyle yönetilmeye devam etti. 1929 Dünya Ekonomik Krizi Türkiye'yi de etkilemiş; özellikle ekonomik alanda yaşanan sorunlar, halkın Hükûmete tepki göstermesine neden olmuştu. Gazi Mustafa Kemal, yakın arkadaşı Fethi Bey'den yeni bir parti kurmasını istedi. Bunun üzerine Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruldu (12 Ağustos 1930).

Buna göre;

- I. Türkiye'de çok partili hayat uzun sürmemiştir.
- II. Ekonomik zorluklar yeni siyasi arayışlara yol açmıştır.
- III. Meclis'te muhalif bir siyasi hareket istenmektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. "Millet hayatı tehlikeye uğramadıkça harp bir cinayettir." diyen Atatürk'ün sözüne uygun olarak Türkiye yayılmacı bir politika takip etmemiş, devletler arasındaki sorunların diplomasi ile çözülmesinden yana olmuştur.

Buna göre Atatürk döneminde İtalya ve Alman yayılmacılığına karşı hangi ittifaklar oluşturulmuştur?

- A) Sadabat Paktı- Bağdat Paktı
- B) Balkan Antantı-Sadabat Paktı
- C) Üçlü İtilaf- Üçlü İttifak
- D) Bağdat Paktı- Balkan Antantı

Serbest Cumhuriyet Fırkası (12 Ağustos 1930)

7.

- İktidar ile muhalefet partisi arasında tartışmalar yaşanmaması ve Fethi Bey'in İzmir'de yaptığı miting, gerginliği artırmıştır.
- Muhalefet partisinin eleştirileri bazı siyasiler tarafından "Mustafa Kemal'e muhalefet" şeklinde yorumlanmıştır.
- Gazi Mustafa Kemal ile siyasi sahada karşı karşıya gelmek istemeyen Fethi Bey bu durumdan çok rahatsız oldu.
- Cumhuriyet karşıtlarının da partisi etrafında toplanmasını istemeyen Fethi Bey partisini kapattı (17 Kasım 1930).

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İktidar ve muhalefet arasında gerginlik yaşanmıştır.
- B) Siyasi tartışmalarda Mustafa Kemal taraf olmuştur.
- C) Çok partili dönem sona ermiştir.
- D) Fethi Bey Cumhuriyet karşıtlarının partiye girmesini istememektedir.

8. "Millet hayatı tehlikeye uğramadıkça harp bir cinayettir." diyen Atatürk'ün sözüne uygun olarak Türkiye yayılcı bir politika takip etmemiş, devletler arasındaki sorunların diplomasi ile çözülmesinden yana olmuştur.

Buna göre Atatürk döneminde aşağıdaki hangi iki devletin yayılcı politikalarına karşı ittifaklar oluşturulmuştur?

- A) İngiltere-Fransa
- B) Rusya-İngiltere
- C) Almanya-İtalya
- D) Almanya-Japonya

9. Türk dış politikasının dayandığı temel ilkelerden bazıları şunlardır;

- Mütekabiliyet
- Millî Menfaatleri Esas Alma
- Barış
- Türk ve Dünya Kamuoyunu Dikkate Alma

Aşağıdaki olaylardan hangisi milli menfaatleri esas alma ilkesine dayalı atılan adımlar arasında yer alır?

- A) Ankara'nın başkent yapılması
- B) Saltanatın kaldırılması
- C) Kabotaj Yasasının kabulü
- D) Aşar vergisinin kaldırılması

B-MUSTAFA KEMAL'E SUİKAST GİRİŞİMİ (15 Haziran 1926)

10. Gazi Mustafa Kemal'in 15 Haziran 1926'da İzmir'e yapacağı seyahat esnasında siyaseten karşıt olan bir grup suikast gerçekleştirmeyi planladılar. Başlarında eski milletvekili Ziya Hurşit'in yer aldığı bu kişilerin planına göre tetikçiler, suikasttan sonra deniz motoruyla Sakız Adası'na kaçacaklardı. Ancak Gazi Mustafa Kemal'in İzmir'e gelişi bir gün gecikti. Bunun üzerine suikastçıları Sakız Adası'na kaçırmakla görevli Giritli Şevki, Hükûmetin plandan haberdar olduğunu zannetti. Hem kendini kurtarmak hem de vicdan azabından kurtulmak için durumu İzmir valisine anlattı.

Buna göre;

I. Mustafa Kemal'e suikast girişimi planlanmıştır.

II. Suikastçılar Girit'e kaçmayı planlamışlardır.

III. Suikastçılar arasında eski siyasilerde vardır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

11. Suikast hakkında İzmir valisi derhâl Gazi Mustafa Kemal'i bilgilendirdi. Suikastçılar gece yarısı düzenlenen bir operasyonla silahlarıyla yakalandılar. İstiklal Mahkemesi'nde yargılanıp gerekli cezaya çarptırıldılar. Daha önce kapatılmış olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının - aralarında Kâzım Karabekir, Ali Fuat ve Refet Bey'in de olduğu- önde gelen isimleri, suikastla ilişkileri olduğu gerekçesiyle tutuklandılar. Suçsuz olduklarının anlaşılması üzerine bu isimler serbest bırakıldılar.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Suikastçılar silahlarıyla yakalanmışlardır.

B) Şüpheliler İstiklal Mahkemesinde yargılanmıştır.

C) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmıştır.

D) Kazım Karabekir şüpheli olarak tutuklanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

12. Genç Türkiye'nin millî çıkarlarını ve güvenliğini tehdit eden ülkelerden biri de doğuya doğru yayılmaya çalışan İtalya olmuştur. Türkiye; İtalya'nın Akdeniz ve Ortadoğu'daki saldırgan politikalarına karşı, komşu ve dost ülkelerle iş birliği yaparak sınırlarını korumaya ve millî güvenliğini sağlamaya çalışmıştır. Türkiye kendisine yönelen tehditler karşısında diplomasi kanallarını açık tutmuş ancak millî çıkarlarından ve bağımsızlığından asla ödün vermemiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İtalya yayılcı bir politika izlemektedir.
- B) İtalya Türkiye'nin milli çıkarlarını tehdit etmektedir.
- C) Türkiye tehditlere karşı askeri hazırlık yapmıştır.
- D) Diplomasi kanalları kullanılmıştır.

13. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye'ye yönelik dış tehditlerden biri İngiltere'den gelmiştir. Musul sorununu kendi çıkarlarına göre çözmek isteyen İngiltere, ülke içinde karışıklık çıkartarak amacına ulaşmaya çalışmıştır. Türkiye kendisine yönelen tehditler karşısında diplomasi kanallarını açık tutmuş ancak millî çıkarlarından ve bağımsızlığından asla ödün vermemiştir.

Buna göre İngiltere ve izlediği politika konusunda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye dış politikaya ağırlık vermiştir.
- B) İngiltere Türkiye'nin iç işlerine karışmaktadır.
- C) İngiltere Türkiye için tek tehdittir.
- D) İngiltere Musul'u ele geçirmek istemektedir.

6. ÜNİTE: ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

A. ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

1. Türk dış politikasının dayandığı temel ilkelere bazıları şunlardır;

- Tam Bağımsızlık
- Gerçekçilik
- Akılcılık
- Barış

Aşağıdaki olaylardan hangisi tam bağımsızlık ilkesine dayalı atılan adımlar arasında yer alır?

- A) Medeni Kanununun kabulü
- B) Saltanatın kaldırılması
- C) Kapitülasyonların kaldırılması
- D) Teşvik-i Sanayi Kanunu

2. “Millet hayatı tehlikeye uğramadıkça harp bir cinayettir.” diyen Atatürk’ün sözüne uygun olarak Türkiye yayılcı bir politika takip etmemiş, devletler arasındaki sorunların diplomasi ile çözülmesinden yana olmuştur. Uluslararası ilişkilerde, tarihî dostluk ve düşmanlık yerine, değişen şartlar ve karşılıklı yarar ilişkileri esas alınarak birçok ülkeyle dostluklar kurulmuştur.

Buna göre Atatürk’ün dış siyasetinin esasları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Mustafa Kemal barış siyasetine ağırlık vermiştir.
- B) Milli menfaatler söz konusu olduğunda harp yapılabilir.
- C) Mustafa Kemal karşılıklı yarar ilişkilerini esas almıştır.
- D) Sorunların diplomasi ile çözülmesinden yanadır.

B. ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASINDAKİ GELİŞMELER

1. Lozan Barış Antlaşması'nın Anlam ve Önemi

3. Lozan Barış Antlaşması ile Batılı devletler Anadolu'da bir Ermeni yurdu kurulması yönündeki taleplerinden vazgeçmeye mecbur oldular. Antlaşmayla kapitülasyonlar kesin olarak kaldırılırken dış borçların ödenmesi belli bir plana bağlandı. Böylece ekonomik bağımsızlığımız uluslararası alanda resmiyet kazandı. Bu antlaşmayla Türkiye diğer ülkelerle eşit hak ve yetkilere sahip, bağımsız ve egemen bir devlet olarak kendisini dünya devletlerine kabul ettirdi. Türk vatanının bölünmez bütünlüğünü uluslararası hukukun güvencesi altına aldı. **Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) Ekonomik bağımsızlık kazanılmıştır.
- B) Türkiye Uluslararası siyasette kendini kabul ettirmiştir.
- C) Dış borçlar kaldırılmıştır.
- D) Ülkenin bütünlüğü hukuken güvence altına alınmıştır.

2. Yabancı Okullar Sorunu

4. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile yabancı okulların ayrıcalıklarına son verilerek bu okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı. Yabancı okullara Türk öğretmenler tarafından Türkçe okutulmak üzere tarih ve coğrafya dersleri de konuldu. Ayrıca bu okullar Türk müfettişlerce denetlenmeye başlandı. Bu çalışmalar, bunca zamandır serbest hareket etmeye alışmış bazı yabancı okulları rahatsız etti ise de Türkiye kararlarının arkasında durdu. Kurallara uyan yabancı okullar faaliyetlerine Türk Hükûmetinin kontrolünde devam ederken aykırı hareket eden okullar kapatıldı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yabancı okulların ayrıcalıklarına son verilmiştir.
- B) Azınlık okulları Türk müfettişlerce denetlenmektedir.
- C) Türk hükümeti kararlı davranmıştır.
- D) Milli hassasiyetler gözetilmiştir.

5. 1924 yılında, bir Fransız gazetecinin yabancı okullarla ilgili sorusuna “Türkiye’de bizim okullarımızın bile sahip olmadıkları ayrıcalıklara yabancı okulların sahip olmaları kabul edilemez. Kurumlarınız, kanun ve kurallara uydukça yaşayabilir.” diye cevap vermiştir Atatürk.

Buna göre Mustafa Kemal’in üzerinde hassasiyetle durduğu konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tam bağımsızlık ilkesinin uygulanması
- B) Yurtta barış, dünyada barış
- C) Türk ve dünya kamuoyunu dikkate alma
- D) Mütakabiliyeti esas alma

3. Dış Borçlar Sorunu

6. Osmanlı Devleti ilk kez Kırım Savaşı sırasında dış borç almıştı (1854). Ancak alınan borçların verimli kullanılmaması nedeniyle devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelmiş ve iflas etmişti. Bunun üzerine alacaklı devletler bir araya gelerek “Düyûn-u Umûmiye” adıyla bir teşkilat kurmuşlardı. Osmanlı Devleti’nin başlıca gelir kaynaklarına el koyan bu teşkilat, topladığı parayı alacaklı devletler arasında paylaşıyordu. Sanki “devlet içinde devlet varmış” gibi bir durum ortaya çıkmıştı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Savaş şartlarında Osmanlı Devleti ilk dış borcunu almıştır.
- B) Duyun-u Umumiye yabancı ülkelerin borçlarını tahsil etmiştir.
- C) Avrupa Devletleri Osmanlının iç işlerine karışmıştır.
- D) Osmanlı Devleti aldığı borçları sanayi yatırımlarına harcamıştır.

7. Lozan Antlaşması’nda, Osmanlı borçları; Türkiye ile Osmanlı Devleti’nden Trablusgarp Savaşı ve sonrasında toprak alan on dört devlet arasında -ortalama gelir oranlarına göre- bölüşülecek ve yirmi yıl içinde ödenecektir.

Buna göre Osmanlı Borçlarının paylaştırıldığı ülkeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bulgaristan
- B) Irak
- C) Almanya
- D) İtalya

4. Musul Sorunu

8. Lozan Antlaşması'nda Musul Kararı;

-Musul sorunu, Türkiye ile İngiltere arasında, 9 ay içinde yapılacak ikili görüşmelerle karara bağlanacak.

- Taraflar ortak bir karara varamazlarsa Milletler Cemiyetinin vereceği karar geçerli olacak.

Buna göre İngilizlerin Musul'la ilgili nasıl bir politika izlediği savunulabilir?

- A) İngiltere sorunu barışçıl yollarla çözmeyi amaçlamaktadır.
- B) İngiltere Musul'u vermemek için zaman kazanmaya çalışmaktadır.
- C) Türkiye'nin iç işlerine karışmaktadır.
- D) Avrupalı devletlerden destek almaktadır.

9. Misak-ı Millî sınırları içerisinde yer alan Musul, Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra, uluslararası hukuka aykırı bir şekilde İngilizler tarafından işgal edilmişti. Türk heyeti Lozan görüşmelerinde, Misak-ı Millî sınırları içinde yer alan Musul'un, Türkiye'ye bırakılması gerektiğini savunmuş; gerekirse Musul'da halk oylaması yapılmasını önermişti. Ancak bu öneri İngilizler tarafından reddedildi.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Musul Misak-ı Milli sınırları içerisinde yer almaktadır.
- B) Musul İngilizlerin elindedir.
- C) Musul Birinci Dünya Savaşı sona ermeden İngilizlerin eline geçmiştir.
- D) Türkiye'ye İngilizlere halk oylaması önerisinde bulunmuştur.

5. Nüfus Mübadelesi Sorunu

10. Türkiye ile Yunanistan arasında, Lozan görüşmeleri devam ederken azınlık sorunun çözümüne yönelik Türk ve Rum Nüfus Mübadelesine Dair Sözleşme imzalandı (30 Ocak 1923). Bu sözleşmeye göre Anadolu'daki Rumlar ile Yunanistan'daki Türkler karşılıklı olarak yer değiştirilecek; İstanbul'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler, bu mübadelenin dışında tutulacaktı. Sözleşmenin uygulanma aşamasında taraflar arasında anlaşmazlık çıktı. Yunanistan, anlaşma hükümlerine aykırı olarak Türkiye'de daha fazla Rum nüfusun kalması için çalıştı.

Buna göre;

I. Yunanistan anlaşma ilkelerine uymamıştır.

II. İstanbul dışında Rum azınlık yoktur.

III. Yunanistan'da Türk azınlık vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

11. Yunanistan'ın, anlaşma hükümlerine aykırı olarak Türkiye'de daha fazla Rum nüfusun kalması için çalışması anlaşmazlığa neden olmuştur. Bu durum Türkiye'nin tepkisine neden olmuştur. Taraflar arasında gerginlik oluşturan mübadele sorunu, Milletler Cemiyetinin kararıyla Lahey Adalet Divanı'nda görüşüldüyse de bundan da bir sonuç çıkmamıştır. Bu arada Yunanistan'ın Batı Trakya'daki Türklerin mallarına el koyması üzerine Türkiye de İstanbul'daki Rumların mallarına el koymuştur.

Buna göre Mübadele meselesinde Türkiye'nin izlediği dış politika için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Mütekabiliyet esaslarına göre davranmıştır.

B) Lahey Adalet Divanı'ndan sonuç almıştır.

C) Milletler Cemiyeti'nden olumlu karar çıkacağını düşünmüştür.

D) Tam bağımsızlık ilkesine göre hareket etmiştir.

6. Türkiye'nin Milletler Cemiyetine Katılması (18 Temmuz 1932)

12. Milletler Cemiyeti, I. Dünya Savaşı'nın galip devletleri tarafından kurulmuştu. I. Dünya Savaşı'nda yaşanan yıkım, devletleri harekete geçirmişti. ABD Başkanı Wilson'un talebi doğrultusunda 1920'de kurulan Cemiyetin amacı, bir daha böylesine büyük bir yıkımın yaşanmaması için devletler arasındaki sorunlara barışçıl yollardan çözüm bulmaktı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milletler Cemiyeti'ni kuranlar arasında Fransa vardır.
- B) Milletler Cemiyeti ABD öncülüğünde kurulmuştur.
- C) Cemiyet dünyada barışı hakim kılmıştır.
- D) Savaşın getirdiği olumsuz sonuçlar cemiyetin kuruluşuna neden olmuştur.

13.

-Milletler Cemiyeti, kuruluş amacına uygun hareket edemedi. Barıştan çok, büyük devletlerin emellerine hizmet eden Cemiyet, II. Dünya Savaşı'nın çıkmasına da ortam hazırladı.

-Türkiye, Cemiyete üye olduktan sonra da dünya barışına katkı sunmaya devam etti. Hatay sorunu ile Boğazlar sorunu, Milletler Cemiyeti kanalıyla ve barışçıl yöntemlerle çözüme kavuşturuldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Milletler Cemiyeti kuruluş amaçlarına sadık kalmıştır.
- B) Cemiyet yeni bir savaşın çıkmasını önlemiştir.
- C) Cemiyet İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da devam etmiştir.
- D) Milletler Cemiyeti dünya barışına katkıda bulunmuştur.

14. Balkan Antantı (9 Şubat 1934)

13. Balkanlar ve Akdeniz üzerinde yayılcı politikalar takip eden devletlerin ortaya çıkışı, Türkiye'yi bölge güvenliği açısından tedbir almaya yöneltti. Balkan Antantına üye devletler, birbirlerinin sınırlarını tanımayı ve Balkanlardaki mevcut durumu değiştirmek isteyen devletlere karşı birlikte önlem almayı kabul etmişlerdir.

Buna göre Türkiye Balkan bölgesine yönelik hangi ülkelerin yayılcı politikalarından endişe etmektedir?

BBB

- A) İngiltere-Almanya
- B) Almanya-İtalya
- C) Japonya-Rusya
- D) İngiltere-Fransa

15. Balkanlarda kurulacak bir ittifakın yayılmacı devletlerin emellerine engel olabileceğini düşünen Türkiye, Balkan devletlerini bir araya getirmeye çalıştı. Bu çalışmaların bir sonucu olarak Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında Balkan Antantı adıyla bir antlaşma imzalandı (9 Şubat 1934). Balkan Antantına üye devletler, birbirlerinin sınırlarını tanımayı ve Balkanlardaki mevcut durumu değiştirmek isteyen devletlere karşı birlikte önlem almayı kabul etmişlerdir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Balkan Devletleri sınır değişikliğini istememektedirler.
- B) Balkanlara yönelik bir tehdit söz konusudur.
- C) Bulgaristan mevcut durumu kabul etmektedir.
- D) Türkiye batı bölgesini güven altına almaya çalışmaktadır.

16. Montrö Boğazlar Sözleşmesi (20 Temmuz 1936)

14. İngiltere ve Sovyetler Birliği'nin desteği ile toplanan Boğazlar Konferansı sonunda, 20 Temmuz 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalandı. Bu sözleşmeye göre:

- Boğazlar Komisyonu kaldırıldı.
- Türkiye'nin Boğazlarda asker bulundurması kabul edildi.
- Ticaret gemilerinin Boğazlardan geçişi serbest bırakıldı. Barış zamanında savaş ve uçak gemilerinin geçişi belli kurallara bağlandı.
- Türkiye savaş tehlikesiyle karşılaşır veya savaşa girerse Boğazları kapatabilecekti.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye Boğazlarda tam hakimiyet sağlamıştır.
- B) Bütün gemilerin geçişi Türkiye'nin iznine bağlanmıştır.
- C) Uçak gemilerinin geçişi serbest bırakılmıştır.
- D) Boğazların yönetimi yeni kurulan komisyona bırakılmıştır.

17.

Lozan Antlaşması	Montrö Boğazlar Sözleşmesi
Boğazlar başkanı Türk olan Uluslararası Boğazlar Komisyonu tarafından yönetilecek.	Boğazların yönetimi Türkiye'ye devredilecek.
Boğazların her iki yakasında askerden arındırılmış bölge bulundurulacak.	Askerden arındırılmış bölge kaldırılacak. Türkiye buralarda askerî tedbir alabilecektir.
Boğazlardan gemi ve uçakların geçişi serbest olacak. Türkiye savaşa girerse savaştığı ülkelere Boğazları kapatabilecek.	Boğazlardan ticaret gemilerinin geçişi serbest ve ücretsiz olacak, savaş gemilerinin geçişi belli kurallara bağlı olacak.
Boğazların güvenliği Milletler Cemiyetinin sorumluluğunda olacak.	Boğazların güvenliği Türkiye'nin yetki ve sorumluluğunda olacak.

Buna göre Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile elde edilen kazanımlar açısından aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Boğazlarda Türk hakimiyeti sağlanmıştır.
- B) Türkiye bütün gemilerin geçişine müdahale edebilmektedir.
- C) Boğazların güvenliği Türkiye'nin kontrolindedir.
- D) Boğazlardaki Türk askeri varlığı tanınmıştır.

18. Asırlardır büyük devletler arasında rekabete neden olan Çanakkale ve İstanbul Boğazları, Karadeniz ve Akdeniz'i birbirine bağlayan tek su yolu olarak stratejik bir öneme sahipti. Boğazlar, Türkiye'nin olduğu kadar Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin ticari faaliyetleri ve güvenlikleri için de hayati bir önem taşıyordu. Lozan Antlaşması'nda, Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenlik haklarını sınırlayıcı hükümler olduğu gibi Türkiye'nin güvenliğini tehdit eden hükümlerde yer alıyordu.

Aşağıdakilerden hangisi boğazların güvenliğini doğrudan tehdit eden bir durumdur?

- A) Boğazlar başkanı Türk olan Uluslararası Boğazlar Komisyonu tarafından yönetilecek.
- B) Boğazların her iki yakasında askerden arındırılmış bölge bulundurulacak.
- C) Boğazların güvenliği Milletler Cemiyetinin sorumluluğunda olacak.
- D) Türkiye savaşa girerse savaştığı ülkelere Boğazları kapatabilecek.

9. Sadabat Paktı (8 Temmuz 1937)

19. Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya ile dostluk ve iş birliğini geliştiren Türkiye, aynı gayelere Doğu komşularıyla da ulaşmaya çalıştı. İtalya'nın 1935'te Habeşistan'a saldırması, Ortadoğu'da güvenliği tehlikeye düşürmüştü. Bu durum karşısında Türkiye ülke ve bölge güvenliğinin sağlanması için bölge ülkeleriyle iş birliğini geliştirmeye çalıştı. İran, Irak ve Afganistan'la Sadabat Paktını imzaladı.

Buna göre Türkiye'nin izlediği dış siyaset için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türkiye hem batı hem de doğu güvenliğine önem vermiştir.
- B) Türkiye komşularıyla ilişkilerini iyi tutmaya çalışmaktadır.
- C) İtalya yayılcılığına karşı önlem almıştır.
- D) Bütün komşuları ile ittifak ve işbirliği içindedir.

20. İtalya'nın 1935 yılında Habeşistan'ı işgali, Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'da büyük bir tehlike ortaya çıkarmıştı. Türkiye ve bölge ülkeleri İtalya'nın yayılcılığına karşı harekete geçti. 8 Temmuz 1937'de Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında Sadabat Paktı imzalandı. Bu pakta üye olan devletler, birbirlerinin iç işlerine karışmamayı ve ortak sınırlara saygı göstermeyi kabul etti. Türkiye, Sadabat Paktı'yla doğu sınırlarını güvenlik altına almıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İtalya yayılcı bir politika izlemektedir.
- B) Doğu'da güvenlik sorunu yaşanmaktadır.
- C) Devletler askeri iş birliği yapma kararı almıştır.
- D) Akdeniz'de güvenlik problemi yaşanmaktadır.

21. Tahran'da bir araya gelen Türkiye, İran, Irak ve Afganistan temsilcileri **Sadabat Paktı** adıyla bir antlaşma imzaladılar. İş birliğinden çok bir dostluk antlaşması mahiyetinde olan bu Pakt'a üye devletler, birbirlerinin sınırlarına saygı göstermeyi ve birbirlerinin iç işlerine müdahale etmemeyi taahhüt ettiler.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye doğudan güvenlik endişesi taşımaktadır.
- B) İtalya tehlikesi doğuyu tehdit etmektedir.
- C) Türkiye komşu ülkelerin tehditlerinden endişe etmektedir.
- D) İran'ın isteğiyle pakt imzalanmıştır.

C. HATAY'IN ANA VATANA KATILMASI (MİSAK-I MİLLÎ'NİN SON ZAFERİ: HATAY)

22. Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması'nda Hatay, özerk olarak Fransa'nın mandası altındaki Suriye'ye bırakılmıştı. Bu durum Lozan Antlaşması'nda da teyit edilmişti. Türkiye, o günün şartları altında Hatay'ı Suriye'ye bırakmak zorunda kalsa da Misak-ı Milli sınırları içerisinde yer alan Hatay'ın Türkiye'ye katılması düşüncesi hep canlı kalmıştır. Bunda Atatürk'ün rolü büyük olmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ankara Antlaşması güney sınırını tam olarak çözememiştir.
- B) Antlaşma ile Hatay özerk bir yönetime sahip olmuştur.
- C) Hatay Misak-ı Milli sınırları içerisindeydi.
- D) Fransa Hatay'ın Suriye'de kalmasından yanadır.

23. 3 Temmuz 1938'de Türkiye ve Fransa arasında bir dostluk antlaşması imzalandı. Bu antlaşmaya göre Hatay'da seçimlerin serbest yapılması kararlaştırıldı. Ayrıca, Türk ordusu Hatay'a girerek Hatay'ın toprak bütünlüğünü sağladı. 22 Ağustos 1938'de yapılan milletvekili seçimleri sonucunda Hatay meclisi oluşturuldu. 2 Eylül 1938'de bütün mebuslar mecliste Türkçe yemin ederek göreve başladı. Meclis, İskenderun sancağına Hatay Devleti adını verdi. Cumhurbaşkanlığına Tayfur Sökmen, başbakanlığa Abdurrahman Melek getirildi. Meclis başkanı ise Abdulgani Türkmen oldu.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Hatay'da seçim yapılması kararlaştırılmıştır.
- B) Fransa barışa yanaşmıştır.
- C) Siyasi çalışmalar başarıya ulaşmıştır.
- D) Fransa Suriye topraklarını boşaltmıştır.

24.

- Fransa, 1936'da Suriye ve Lübnan'a bağımsızlık tanıdı.

- Türkiye, Fransa'ya verdiği nota ile aynı bağımsızlığın Hatay'a da verilmesini istedi. Bu talebi reddeden Fransa, konuyu Milletler Cemiyetine taşımayı teklif etti. Milletler Cemiyeti Hatay'ın ayrı bir statüye kavuşturulmasına karar verdi.

- Çıkabilecek yeni bir dünya savaşı karşısında Türkiye'nin dostluğuna ihtiyaç duyan Fransa, Hatay halkının Türkiye'ye katılma isteğini kabul etmek zorunda kaldı. Bu gelişmeler üzerine Hatay meclisi oy birliğiyle Türkiye'ye katılma kararı aldı (30 Haziran 1939).

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Fransa Ortadoğu'dan çekilirken Hatay'a bağımsızlık vermiştir.

B) Fransa'nın güvenlik endişesi politika değişikliğine yol açmıştır.

C) Türkiye Hatay'ın Türkiye'ye iadesini istemiştir.

D) Fransa Milletler Cemiyeti'ne hakimdir.

7. ÜNİTE: ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

A. MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ (ATATÜRK'ÜN VEFATI VE YANKILARI)

1. 1937 yılında ilerlemeye başlayan Atatürk'ün sağlık sorunları, 1938 yılı başından itibaren kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Ocak 1938'de Atatürk, Yalova'da iken yeniden rahatsızlanmış ve kendisini muayene eden Prof. Dr. Nihat Yaşar Belger tarafından Atatürk'e "siroz başlangıcı" teşhisi konmuştur. Uzun süre kamuoyundan gizlenmeye çalışılan Atatürk'ün hastalığı, Fransa'dan Doktor Fiessinger'in (Fisingır) getirilmesiyle gizlenemez hâle gelmiş ve 30 Mart 1938 tarihinde Anadolu Ajansında Atatürk'ün hastalığına dair ilk resmî bildiri yayınlanmıştır.

Buna göre Atatürk'ün hastalığı aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Atatürk'ün sağlık sorunları 1937'de ortaya çıkmıştır.
- B) Atatürk'ün hastalığı sirozdur.
- C) Atatürk'ün hastalığı Anadolu Ajansı tarafından duyurulmuştur.
- D) Atatürk'ü yabancı doktorlarda muayene etmiştir.

2. Atatürk, hastalığına rağmen devlet işlerini aksatmamış, Hatay sorunuyla yakından ilgilenmiş, Türkiye'nin Hatay konusundaki kararlılığını göstermek için Mersin'deki askerî birliklerin geçit törenlerine katılmıştır (20 Mayıs 1938). Bir yandan Misak-ı Millî sınırları içerisinde bulunan Hatay'ın ana vatana katılması için yoğun çalışmalar yürütürken diğer yandan da yaklaşmakta olan yeni bir dünya savaşı tehlikesine karşı tedbirler almaya çalışmıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal sadece siyasi işlerle ilgilenmektedir.
- B) Mustafa Kemal'i yaşadığı sağlık sorunları devlet işlerinden uzaklaştırmamıştır.
- C) Atatürk'ün hastalığı 1938'de ortaya çıkmıştır.
- D) Hatay bağımsız bir devlettir.

Atatürk'ün Vefatının Yurt İçindeki Yankıları

3. Atatürk'ün vefatı bütün yurttaki derin bir üzüntüyle karşılandı. Yurdun üstüne çöken sessizliği dört bir yandan yükselen hıçkırıklar bozuyordu. Gencinden yaşlısına bütün vatandaşlar, Atatürk'e olan saygılarından ve ona duydukları vefadan dolayı cenaze törenine katıldı. Atatürk'ün vefatı 11 Kasım günü neredeyse bütün gazetelerin manşetlerindeydi. Gazeteler, bir yandan vefat haberini duyururken diğer yandan da Türk milletine başsağlığı diliyordu.

Buna göre Atatürk'ün vefatına halkın gösterdiği tepkiler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk derin üzüntü içinde kalmıştır.
- B) Cenaze törenine büyük bir katılım olmuştur.
- C) Gazeteler tarafından Türk halkına başsağlığı dilenmiştir.
- D) Ölüm haberini gazete ve radyolar duyurmuştur.

4. Atatürk'ün vefatı dolayısıyla halkın ıstırabına şair ve yazarlar da ortak olmuştu. Halit Fahri Ozansoy ıstırabını “*Nasıl ki Atatürk'ü anlatırken kelimeler aciz kalırsa bugünkü kederimizi de anlatacak kelime bulamıyoruz. Bizler bu kederi taşıyamıyoruz.*” sözleriyle dile getiriyordu. Orhan Seyfi Orhon ise “*Atatürk öldü! Bu ölümle yalnız büyük bir millet, şanlı bir millet oğlunu kaybetmedi; tarih en yiğit kahramanını, insaniyet de yüce dehasını kaybetti.*” sözleriyle sesini duyurmaya çalışıyordu.

Buna göre;

I. Halkın üzüntüsüne yazılarıyla ortak olmuşlardır.

II. Şairler gazetelere şiirler yazmışlardır.

III. Yazarlar duygu ve düşüncelerini halkla paylaşmışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

Atatürk'ün Vefatının Yurt Dışındaki Yankıları

5. Düşmanlarının bile saygısını kazanmış olan Atatürk, vefatı ile tüm dünyayı etkilemiştir. Her zaman uluslararası barış ve iş birliğinden yana olan Atatürk'ün vefatı bir zamanlar cephede mücadele ettiği işgalci devletlerde dahi üzüntü yaratmıştır. Haber ajansları Atatürk'ün vefatını birinci haber olarak vermiş; gazeteler, günlerce Atatürk'ün hayatı ve eserleriyle ilgili haberler yapmış, yüzlerce köşe yazısı yayınlamışlardır.

Yukarıdaki açıklamaları dikkate aldığımızda Atatürk'ün değinilmeyen yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Siyasi

B) Diploması

C) Askerlik

D) Ekonomi

6. New York Herald Tribune gazetesinde George Benneb (Corc Benib)' ın Atatürk ile ilgili çıkan bir yazısına dair verdiği haberde büyük lider için şu cümleleri kullanmıştır:

“...Tarihte büyük diplomatin veya meşhur bir kumandanın hayatını okuduğumuz zaman onun yüzünü, sözünü, bakışlarını hayal etmekten zevk duyar ve kendi kendimize onu görsek ve tanışsak ne iyi olurdu deriz. Bugün Türkiye'nin mukadderatını idare eden büyük diplomat, büyük asker ve büyük inkılapçı Kemal Atatürk'ün heyecanlı yıllar geçtikten sonra hayranlıkla öğrendikleri zaman, hiç şüphesiz çocuklarımız da böyle düşüneceklerdir...”

Bu düşünceye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Atatürk çok yönlü bir liderdir.
- B) Atatürk meşhur bir kumandandır.
- C) Büyük inkılaplar yapmıştır.
- D) Avrupa siyasetine yön vermiştir.

7. “Avrupa'nın savaş sonrasındaki tarihî liderlerini başarılarına göre sıraya koyan eksiksiz bir liste oluştursaydık asker, yaratıcı, reformcu, modern Türkiye'nin kurucusu Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk bu listenin en başlarında yer alırdı. Ölümü dünya barışı için gerçek bir kayıp oldu.” (Los Angeles Times, ABD, 11 Kasım 1938).

Yukarıdaki açıklamaları dikkate aldığımızda Atatürk'ün hangi yönü üzerinde durulmamıştır?

- A) Siyasetçi
- B) Reformcu
- C) Diplomasi
- D) Askerlik

İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanı Seçilmesi

8. Atatürk'ün vefatı üzerine Meclis Başkanı Mustafa Abdülhalik Renda cumhurbaşkanlığı görevine vekâlet etti. Meclis yeni cumhurbaşkanını seçmek için 11 Kasım 1938'de olağanüstü toplandı. Yapılan gizli oylama sonucu İsmet İnönü, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı seçildi.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devlette yönetim boşluğuna izin verilmemiştir.
- B) Türkiye Cumhuriyetinin ikinci cumhurbaşkanı İsmet İnönü'dür.
- C) Meclis Başkanı Cumhurbaşkanlığına vekalet etmiştir.
- D) İsmet İnönü oybirliği ile cumhurbaşkanı seçilmiştir.

9. Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe günü sabahı, saat 09.05'te, Dolmabahçe Sarayı'nda vefat etti. Atatürk'ün vefatı üzerine Meclis Başkanı Mustafa Abdülhalik Renda cumhurbaşkanlığı görevine vekâlet etti. Meclis yeni cumhurbaşkanını seçmek için 11 Kasım 1938'de olağanüstü toplandı. Yapılan gizli oylama sonucu İsmet İnönü, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı seçildi.

Buna göre;

I. Halk İsmet İnönü'yü cumhurbaşkanı seçmiştir.

II. Mustafa Kemal İstanbul'da vefat etmiştir.

III. İsmet İnönü ikinci cumhurbaşkanıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

B. ATATÜRK'ÜN ESERLERİ (İNSAN ESERLERİYLE YAŞAR)

1. En Büyük Eser: Cumhuriyet

10. Atatürk en büyük eserinin cumhuriyet olduğunu söylemiş ve bütün inkılaplarını cumhuriyeti yükseltmek ve yüceltmek amacıyla gerçekleştirmiştir. O, Onuncu Yıl Nutkunda bu durumu "Yurttaşlarım! Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir." sözleriyle dile getirmiştir.

Buna göre;

I. Mustafa Kemal halkın yönetime katılmasını önemsemektedir.

II. Mustafa Kemal Türk halkına güvenmektedir.

III. İnkılaplar Cumhuriyet'i destekler niteliktedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

2. Atatürk'ün Kitapları (Mustafa Kemal Atatürk'ün Yazdığı Eserler)

11. Aşağıda Mustafa Kemal'in yazdığı kitaplardan bazıları yer almaktadır.

- Taktik Meselesinin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına Dair Öğütler
- Takımın Muharebe Eğitimi:
- Taktik Tatbikat ve Seyahati
- Bölüğün Muharebe Eğitimi
- Zabıt ve Kumandan ile Hasbihal
- Vatandaş İçin Medeni Bilgiler
- Geometri

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Mustafa Kemal askeri konularda kitaplar yazmıştır.
- B) Mustafa Kemal farklı alanlarla ilgili kitap yazmıştır.
- C) Mustafa Kemal yabancı dil bilmektedir.
- D) Mustafa Kemal matematikle ilgilidir.

12. Atatürk, çok yönlü bir insandır. O hem asker hem devlet adamı hem de fikir adamıdır. Atatürk, sadece kitap okumakla kalmamış, kendi fikirlerini ve birikimini insanlara ulaştırabilmek için çeşitli eserler de kaleme almıştır. Daha öğrencilik yıllarında fikirlerini yaymak için el yazısıyla gazete çıkaran Atatürk, askerlik hayatının ilk yıllarından başlamak üzere birçok eser yazmıştır. Bu eserlerin en kapsamlı olanı Nutuk'tur. Takımın Muharebe Eğitimi, Geometri, Medeni Bilgiler adlı kitaplarda Mustafa Kemal'in yazdığı kitaplar arasındadır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal çok farklı alanlarda kitaplar yazmıştır.
- B) Yazdığı en kapsamlı eser Nutuk'tur.
- C) Mustafa Kemal çok iyi bir eğitim almıştır.
- D) Nutuk eseri hayatının tamamını kapsar.

13. Şahsi başarılarıyla övünmek yerine, milletine kazandırdığı en büyük hizmeti ön plana çıkarması, onun ve yaptıklarının neden "büyük" olduğunu da göstermiştir. Atatürk, kurduğu cumhuriyet ile millet iradesine dayanan yeni ve modern bir yönetim sistemini milletimize kazandırmıştır. Daha 1921 yılı başlarında "Millete efendilik yoktur, hizmet etme vardır." diyen Atatürk, yönetimin merkezine milleti koymuş ve yöneticilerin asli vazifesinin millete hizmet etmek olduğunu vurgulamıştır.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal Türk milletine hizmetine hizmet ettiğini düşünmektedir.
- B) Mustafa Kemal yaptığı işlerle övünmektedir.
- C) Mustafa Kemal'in başarıları cumhuriyeti oluşturmuştur.
- D) Öğrencilik yıllarında yeni yönetim anlayışını tasarlamıştır.

C. ATATÜRK VE II. DÜNYA SAVAŞI (YENİDEN SARSILAN DÜNYA)

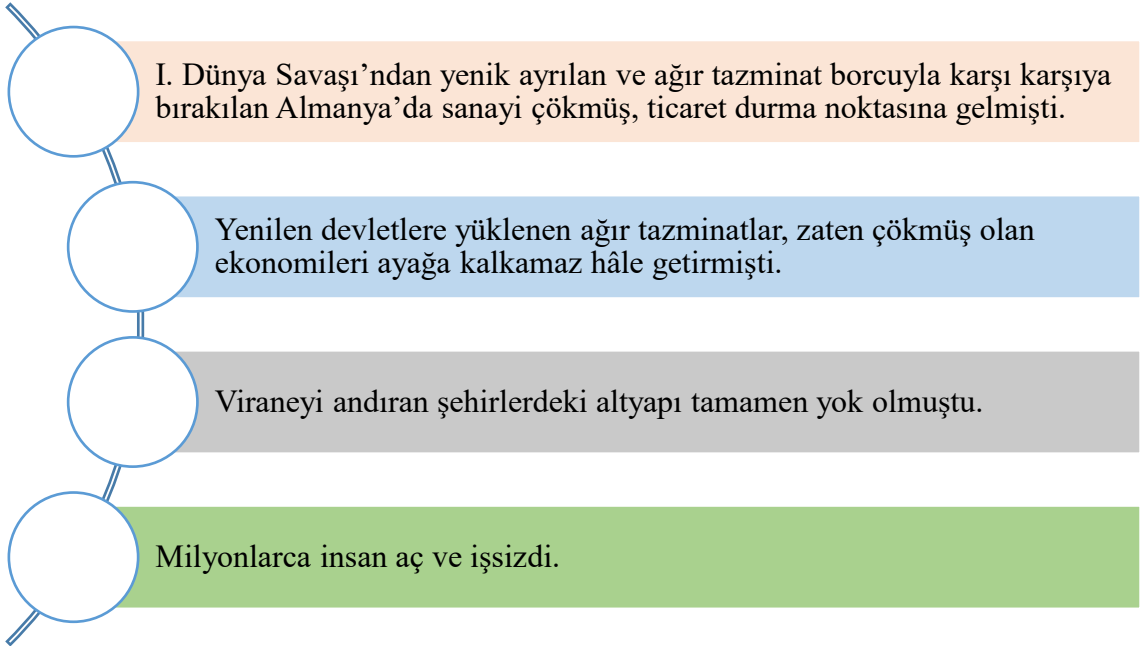
Yeni Bir Savaşın Ayak Sesleri

14. 1929 Ekonomik Bunalımı, 24 Ekim 1929'da New York Borsası'nın çökmesiyle ABD'de başlayıp dünyaya yayılan bir olaydır. Bu ekonomik bunalım büyük ölçüde varlığını kredi sistemleriyle sürdüren dünya ekonomisindeki fazla üretim sonucunda ortaya çıkan üretim-tüketim dengesizliğinden kaynaklanmıştır. I. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı yıkım dünya ekonomik düzenini altüst etmişti. Savaşın sonra galip devletlerin yenilen devletlere şartları çok ağır antlaşmalar imzalatmaları, ekonomik ve siyasi ilişkileri çıkmaza sokmuştu.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Küresel krizler Türkiye'yi etkilemiştir.
- B) Birinci Dünya savaşı küresel krizi tetiklemiştir.
- C) Ekonomik kriz Avrupa'yı etkilememiştir.
- D) Kriz ABD'de başlamıştır.

15.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ağır antlaşmalar yenilen devletlerde ağır ekonomik zorluklara yol açmıştır.
- B) Almanya'dan göçler yaşanmıştır.
- C) Yenilen devletlere ağır tazminatlar yüklenmiştir.
- D) Açlık ve işsizlik artmıştır.

16. Atatürk 1932’de “Versailles (Versay) Antlaşması I. Dünya Savaşı’nın nedenlerinden hiçbirini yok edemediği gibi, aksine düşman devletler arasındaki uçurumu büsbütün derinleştirmiştir. Çünkü yenen devletler, yenilenlere barış şartlarını zorla kabul ettirirken sadece düşmanlık duygularından beslenmişlerdir. Böylelikle bugün, içinde yaşadığımız barış dönemi sadece ateşkesten ibaret kalmıştır.” demiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal Almanya ile yeni bir barıştan yanadır.
- B) Mustafa Kemal yenilen devletlere zorla imzalatılan antlaşmaların sorun iptalini istemektedir.
- C) Mustafa Kemal Avrupa’da örtülü bir mücadelenin yaşandığını düşünmektedir.
- D) Almanya’da Hitler yönetimi başlamıştır.

Savaşa Girmeyen Galip Devlet: Türkiye

17. 1939 yılında savaş başladığında Türkiye savaşa girmemek için olağanüstü bir gayret gösterdi. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve Hükûmet, denge politikası yürüterek Mihver ve Müttefik gruplarını doğrudan karşısına almamaya gayret gösterdi. Ancak jeopolitik konumundan dolayı her iki taraf da Türkiye’yi kendi yanında savaşa çekebilmek için baskılar yaptı. Müttefik Devletler, Almanya’ya karşı, Balkanlardan açılacak cephe için Türk hava sahasını kullanmak istediler. Türkiye kendi menfaatlerine uygun bulmadığı için bu talebi geri çevirdi.

Buna göre;

- I. Türkiye İkinci Dünya Savaşı sırasında denge siyaseti izlemiştir.
- II. İsmet İnönü barış yanlısıdır.
- III. Jeopolitik konumu Türkiye’yi savaşan devletler nezdinde arayışa etmiştir.
- IV. Almanya bir müttefik devletidir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız IV
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve III

II. Dünya Savaşı'nın Sonu

18. II. Dünya Savaşı Müttefik Devletlerin galibiyetiyle sonuçlandı. ABD'nin savaşa girmesiyle önce İtalya Müttefik Devletler tarafından teslim alındı. Ardından Fransa Almanya'nın işgalinden kurtarıldı. Sonunda doğudan ve batıdan sıkıştırılan Almanya da teslim oldu. Direnmeye devam eden Japonya'ya Amerikan uçakları iki kez atom bombası attı. Bunun üzerine Japonya'da teslim oldu. (14 Ağustos 1945)

Buna göre;

I. Uzakdoğu'da savaş bir süre daha devam etmiştir.

II. ABD doğudan Almanya'yı kuşatmıştır.

III. ABD savaşın gidişatını değiştirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

19. II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru dünyadaki demokratik yönetimleri güçlendirmeye ve yaygınlaştırmaya yönelik uluslararası politikalar hız kazanmıştır. Almanya ve İtalya'da görülen totaliter (baskıcı) rejimlerin uyguladığı yayılmacı politikalar dünyayı büyük bir savaşa sürüklemiştir. Bu tehlikenin bir daha yaşanmaması için demokratik yönetimlerin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasının gerekliliği anlaşılmıştır. Bu gerekliliğin farkında olan Türkiye, daha savaş bitmeden çok partili siyasi hayata geçileceğine ve demokratik yapının güçlendirileceğine dair müttefiklerine taahhütte bulunmuştur.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Türkiye savaş bitmeden çok partili hayata geçmiştir.

B) Demokratik yönetimleri güçlendirmeye dönük politikalar önem kazanmıştır.

C) Müttefiklerin baskısı ile Türkiye çok partili döneme hazırlık yapmıştır.

D) Totaliter rejimler yayılmacı politikalar izlemiştir.

20. Direnmeye devam eden Japonya'ya Amerikan uçakları iki kez atom bombası attı. Japonya'nın Hiroşima (6 Ağustos) ve Nagazaki (9 Ağustos) şehirleri atom bombalarıyla yerle bir edildi. Yüz binlerce sivil insan hayatını kaybetti. Bir o kadarı sakat kaldı. Bu facia karşısında Japon Hükûmeti teslim olmaktan başka çare bulamadı (14 Ağustos 1945). Japonya'nın teslim olmasıyla 60 milyondan fazla insanın ölümüne neden olan II. Dünya Savaşı sona erdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Uzakdoğu'da savaşın gidişatını nükleer silahlar belirlemiştir.
- B) ABD Uzakdoğu savaşını nükleer silahla sonlandırmıştır.
- C) Japonya'nın teslimi ile İkinci Dünya Savaşı sona erdi.
- D) Nükleer saldırılarda 60 milyon insan hayatını kaybetmiştir.

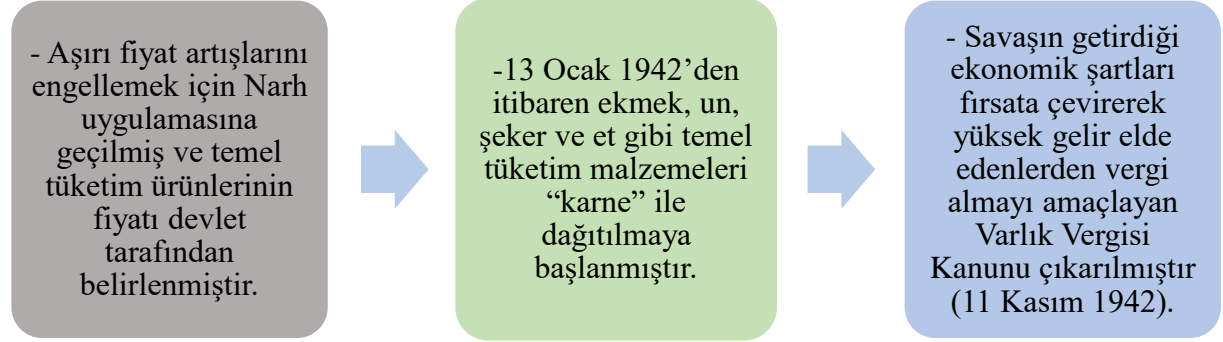
21. 1945 yılında savaşın sonu, Müttefik Devletler lehine belli olmaya başlamıştı. Müttefik Devletler (İngiltere-ABD-SSCB) düzenledikleri Yalta Konferansı'nda (4-11 Şubat 1945) "Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmeyen devletlerin kurulacak olan uluslararası teşkilata üye kabul edilmeyeceğini" duyurdular. Savaş sonrası dünya düzeninde söz sahibi olmak ve bu uluslararası teşkilatın kuruluşunda yer almak isteyen Türkiye, savaşın başından beri yürüttüğü tarafsızlık politikasını terk ederek Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etti (23 Şubat 1945).

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye savaşın sonucu belli olduktan sonra savaşa girmiştir.
- B) Türkiye Birleşmiş Milletlere üye olabilmek için savaş ilan etmiştir.
- C) Türkiye fiilen savaşa girmiştir.
- D) Türkiye tarafsızlık politikasını terk etmiştir.

II. DÜNYA SAVAŞI'NIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

22.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında Türkiye Cumhuriyeti'nin aldığı yukarıdaki tedbirler için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye savaşın etkilerini hafif atlatmıştır.
- B) Türkiye serbest piyasa ekonomine bağlı kalmıştır.
- C) Türkiye savaşın getirdiği olumsuzluklar karşısında tedbirler almıştır.
- D) Savaşın başından itibaren temel tüketim maddeleri karne ile verilmiştir.

Ç. TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ SİYASİ HAYATA GEÇİŞ (DEMOKRASİ YOLUNDA GÜÇLÜ ADIMLAR)

23. 7 Haziran 1945 tarihinde CHP milletvekilleri Adnan Menderes, Celal Bayar, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan "*Anayasa'nın millî egemenlik ilkesine işlerlik kazandırılmasını ve parti işleyişinin demokratik ilkelere uygun olarak yürütülmesini*" içeren taleplerini parti grubuna verdiler. Dörtlü Taktir diye tarihe geçen bu talepleri CHP Genel Başkanı ve aynı zamanda Cumhurbaşkanı İsmet İnönü parti içi muhalefet hareketi olarak tanımladı. Bu arada Nuri Demirağ, Millî Kalkınma Partisi adıyla Atatürk'ün vefatı sonrasındaki ilk muhalefet partisini kurdu (22 Eylül 1945).

Buna göre;

- I. Türkiye'de çok partili hayat başlamıştır.
 - II. CHP içinde muhalefet bir hareket başlamıştır.
 - III. CHP'de demokratik talepler söz konusudur.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

24. Nuri Demirağ, Millî Kalkınma Partisi adıyla Atatürk'ün vefatı sonrasındaki ilk muhalefet partisini kurdu (22 Eylül 1945). Bu arada CHP'deki parti içi muhalefet gittikçe şiddetleniyordu. Sonunda, Hükûmeti eleştiren makaleler yazdıkları için Adnan Menderes ve Fuat Köprülü partilerinden ihraç edildiler (21 Eylül 1945). Bu durumu Parti tüzüğüne aykırı bulan ve Parti yönetimini eleştiren Refik Koraltan da ihraç edildi. Muhaliflerden Celal Bayar da yaşananlara tepkisini göstermek için partisinden istifa etti. Bu milletvekilleri bir süre sonra bir araya gelerek Demokrat Parti adıyla yeni bir siyasi parti kurdular (7 Ocak 1946). Partinin genel başkanlığına Celal Bayar getirildi.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye'de demokratik gelişmeler yaşanmaktadır.
- B) Cumhuriyet tarihinin ilk muhalefet partisi Milli Kalkınma Partisidir.
- C) Müttefiklerin demokratikleşme baskısı etkisini göstermiştir.
- D) İsmet İnönü yeni partilerin kurulmasını teşvik etmiştir.